

II.

USTAŠKO-DOMOBRANSKI DOKUMENTI

BR. 151

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 1 APRILA 1944 O POSTIGNUTIM REZULTATIMA USTAŠKO-DOMOBRANSKIH I NJEMAČKIH SNAGA U BORBAMA PROTIV JEDINICA NOV I POJ U TOKU MARTA 1944 GODINE¹

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 92/44.
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
1. IV. 1944 g. 0900 sati.

I OBĆI PREGLED:

Neprijatelj je u mjesecu ožujku pretrpio osjetljive gubitke u ljudstvu i tvorivu.

Gubici hrvatskih oružanih snaga:

- 122 poginula,
- 242 ranjena
- 32 zarobljena, i
- 27 nestalih.²

¹ Originali dnevnih izvještaja Glavnog stožera domobranstva, pisani na mašini, latinicom, nalaze se u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu a mikrofilm ovih dokumenata za mjesec april 1944 u mikro-teci Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 4.322—413.

² Navedeni podaci nisu tačni. Redakcija nije mogla utvrditi koliki su bili ukupni gubici ustaško-domobrantskih snaga u martu 1944, ali se iz dnevnih izvještaja Zapovjedništva glavnog stožera domobranstva za mart vidi da su ustaše i domobranci samo u nekoliko borbi (na užem području takozvane NDH bez Bosne i Hercegovine), za koje se podaci navode, imali 116 mrtvih, 65 zarobljenih i nestalih i 213 ranjenih. Samo u borbama koje su vođene od 22 do 25 marta između Dvadeset osme divizije i dijelova Četvrtog gorskog zdruga, ojačanog dijelovima Treće ustaške bojne, na liniji Daruvar — Virovitica, gubici domobranci i ustaša prema podacima u bojnoj relaciji Prvog zbornog područja bili su: 22 poginula, 37 ranjenih i 7 nestalih (vidi tom V, knj. 25, dok. br. 122* i 133 do 167).

31. III završeni su veoma uspješni podhvati između Sirijskog i južnog diela Livanjskog Polja³ te u dolini r. Save jugozapadno od Ivanić Grada i južno od Dugog Sela,⁴ uz veoma visoke gubitke po neprijatelja.

II PODRUČJA:

Sisak: Završen je podhvata kozačkih postrojbi u području: Preseka — Prečno — Prerovec (26, 20 i 18 km s.s.z. Siska) u kojem je razpršena part. II Moslavačka »brigada« i »Posavski odred«. Neprijatelj je pretrpio teške gubitke: 263 poginula (1 komandant brigade) i 203 zarobljena.⁵ Plien: 14 strojopušaka, 170 pušaka, 7 strojosamokresa, 14 samokresa, 1 krugoval i razno drugo tvorivo. Vlastiti gubitci: 8 poginulih, 2 častnika, 3 dočastnika — Nijemci, 16 ranjenih (1 kozački častnik).

Čazma: Završen je manji podhvata kod Čazme, poginulo je 12, a 22 partizana su zarobljena.⁶

Našice: Slabiji dodir s neprijateljem u području Našica. 1 ustaša poginuo, a 3 odmetnika su ranjena. Prigodom izseljavanja pripadnika njemačke narodnostne skupine iz Čaćinaca odbijen je napadaj odmetnika na osiguravajuće postrojbe.

Slav. Požega:

Odbijen je napadaj odmetnika na uporište kod Golubovca (1.5 km j. Slav. Požege) bez vlastitih gubitaka.⁷

Brod: Topničkom vatrom i potjernim odjelima protjerana je 31. III jača skupina partizana⁸ s. od Sibirja i sela

* U ovom podhvatu, od 27 do 29 marta, njemačke snage (dijelovi 118 lovačke, 369 legionarske i Sedme SS divizije »Princ Eugen«) spalile su sela: Otok, Grab, Ruda, Voštane, Krivodol i dr. i poubijali oko 1.600 žena, djece i staraca (vidi dok. br. 7 i 15 u ovoj knjizi i tom V, knj. 25 dok. br. 126, 164 i 165).

* i " Dijelovi Prve kozačke konjičke divizije napali su 29 marta kod sela Oborovo Drugu brigadu Trideset treće divizije i nanijeli joj sljedeće gubitke: 37 poginulih, 147 zarobljenih i nestalih i 28 ranjenih. Komandant brigade Miloš Korać nije poginuo. Opširnije o tome vidi dok. br. 5 i 52.

" Vidi dok. br. 52.

⁷ Jedinice Požeškog NOP odreda izvele su 27 marta fingirani napad na neka neprijateljska uporišta na periferiji Slavonske Požege (vidi dok. br. 73).

⁸ Odnosi se na Drugi bataljon Diljskog NOP odreda. (Podatak iz Arhiva Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 30—1/2, k. 473.)

Odvorci (10 km z. s. z. i 14 km s. z. Broda), pri čemu je 1 partizan poginuo, a 1 je zarobljen.

Jastrebarsko:

U podhvat u j.z. Jastrebarskog ubijeno je 11 part., više ih je ranjeno a 2 su zarobljena.⁹

Otočac: Prilikom razviđanja j.i. Otočca poginula su 4 part. i zaplijenjena je 1 strojnica.¹⁰

Benkovac: Podhvat njemačkih snaga j.i. Benkovca završen je uspješno. Nakon oštre borbe poginulo je 30 part., veći broj je ranjen, 42 su zarobljena, a zaplijenjena su 2 oklopna kola sa strjeljivom, 1 skladište liekova i drugo tvorivo.¹¹

Livno: Podhvatne snage odbacile su part.¹² u području Livna u smeju preko Lipa i Orguza (12 km j.z. Livna) na Dinaru pl. Poginulo je 25 part., zaplijenjena je 1 strojnica.

Sinj: Završen je podhvat između Sinjskog i južnog diela Livanjskog Polja.¹⁹ U borbama kod s. Voštane (21 km i. j.i. Sinja) nepr. je odbačen u smjeru sjeveroiztoka. Plien: 3 strojopuške i veći broj pušaka i strjeljiva.

Dubrovnik:

U podhvat naših snaga 7 km s. s. i. Dubrovnika odbačen je neprijatelj prema sjeveru. Nađeno 10 poginulih partizana (ocienjeno 31), a 5 ih je zarobljeno.

. . .

Jadranska obala:

Podhvat savezničkih snaga na o. Hvaru nastavlja se uspješno. Protivnik u jakosti više stotina ljudi uzmiče u smjeru zapada.¹⁴ Neprijateljski gubitci iznose: 8 poginulih.

Izkrčavanjem njemačkih snaga i na sjevernom rtu Hvara kod Humca poduzete su mjere uništenja protivnika.

⁸ Vidi tom V, knj. 25, dok. br. 125.

¹⁰ Vidi tom V, knj. 25, dok. br. 132.

¹¹ Navedena borba vođena je 29 marta 1944 između dijelova Devetnaeste dalmatinske divizije i njemačkog puka »Brandenburg«. Gubici divizije bili su: 6 mrtvih, 12 ranjenih i 2 nestala (vidi dok. br. 12).

¹² Krajem marta dejstvovala je na ovom području Prva brigada Devete divizije. Njeni gubici od 27 do 31 marta bili su 2 poginula, 1 ranjen i 2 nestala borca (vidi dok. br. 75).

¹⁴ Vidi dok. br. 7 i 15.

¹⁵ Prvi i Četvrti bataljon Prve brigade Dvadeset šeste divizije u sadejstvu sa manjim dijelovima savezničkih snaga iskrčali su se 22

Djelat, nepr. zrakopl.:

Neprijateljski lovci ponovno su napali 30. III skladište »Shell« u Dubrovniku bez učinka.

Prigodom bombardiranja Trogira 22. III jače je oštećeno brodogradilište »Strojan«.

Prigodom napadaja nepr. zrakopl. na Makarsku 29. III oštećen je 1 brod s naftom i nekoliko posebničkih kuća na rubu Makarske. Žrtava nema, šteta je neznatna.

Jaka neprijateljska izviđačka djelatnost nad otokom Hvarom i napadaj neprijateljskih zrakoplova u nizkom lietu nisu mogli spriječiti uzpješnu djelatnost njemačkih snaga, koje po osnovi provode podhvat uništenja neprijatelja koji se je bio izkrcao na otoku.¹⁵

Obćenito: U toku manjih djelatnosti u području Brčkog, Kutine i Siska imali su part. 15 poginulih i 9 zarobljenih.

U Varaždinu prijavilo se 49, u Križevcima 3, a u Ozilju 1 voj. neposlušnik.

Događaji na prugama:

Na pruzi Brod — Vinkovci 30. III u 0810 sati između ž. p. Garčin i Andrijevcima naišao je njemač. oklopni vlak na minu.¹⁶ Izkliznula su 1 kola, 4 njemačka vojnika teže i 3 lakše ranjena.

Na pruzi Zagreb — Karlovac 1. IV u 0635 sati između ž. p. Draganići i Karlovac naletio je oklopni vlak na minu.¹⁷ Izkliznula su 3 kola. Žrtava nema.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)

(M. P.) Helbich

marta na Hvar i napali Drugi bataljon 738 puka njemačke 118 lovačke divizije. Poslije izvršenog zadatka i pridolaska znatnih neprijateljskih pojačanja sa Korčule, naše su se jedinice povukle 26 marta (savezničke snage 23 marta) na otok Vis. U borbama od 22 do 26 marta ubijeno je 35 a zarobljen 131 Nijemac. Zaplijenjeno je: 5 mitraljeza, 9 automata, 127 pušaka i drugi ratni materijal. Gubici naših jedinica bili su: 4 poginula i 12 ranjenih. Opširnije o tome vidi dok. br. 152, 153, 154 i 155 u ovoj knjizi i tom V, knj. 25, dok. br. 113 i primjedbu br. 140 uz dok. br. 127.

" Minu su postavili diverzanti Prvog diverzantskog bataljona (vidi dok. br. 73).

¹⁷ Minu su postavili diverzanti Drugog diverzantskog bataljona (vidi dok. br. 105).

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 2 APRILA 1944 O BORBAMA PROTIV JEDINICA NOV I POJ NA HVARU I NA PODRUČJU LUDBREGA, KUTINE I NAŠICA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 93/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
2. IV. 1944 god. 0900 sati.

I OBCI PREGLED:

Zauzet Stari Grad i Jelsa na o. Hvaru.
Živahna neprijateljska zrakoplovna djelatnost na obalnom području.

II PODRUČJA:

Ustaško razvidačke obhodnje naišle su 1. IV. na jaku skupinu partizana kod želj. postaje Konjšćina. Partizani su protjerani u s. i. smjeru bez vlastitih gubitaka. Neprijateljski gubitci: 30 poginulih (brojano).¹

Ludbreg: 30. III u borbi između posade Ludbrega i part. kod s. Bolfan (6 km j.i. Ludbrega) poginula su 2 partizana, a 20 ih je zarobljeno.²

Kutina: Prigodom podhvata na području V. i M. Bršljanica — Dišnik (12—15 km s.s.i. Kutine) 30. III razpršeni su jači part. djelovi uz 7 poginulih partizana i 1 zarobljene partizanke." Vlastiti gubitci: 1 mrtav i 5 ranjenih (Niemci).

Podrav. Slatina:
U podhvatju na području j. i. Podrav. Slatine ustaške postrojbe naniele su neprijatelju osjetljive gu-

¹ Iz izvještaja Zapadne grupe NOP odreda Desetog korpusa NOVJ vidi se da je toga dana kod Konjšćine napadnut Prvi bataljon Zagrebačkog NOP odreda i da je imao jednog ranjenog borca (vidi dok. br. 72).

¹ Vidi dok. br. 52.

* Dijelovi Prve brigade Trideset treće divizije imali su toga dana jednog poginulog i 11 ranjenih boraca (vidi dok. br. 52).

bitke: 83 poginula i 6 zarobljenih part.⁴ Podhvat se nastavlja.

Petrinja: 28. III kod s. M. Gora (4 km j. Petrinje) odbijen je napadaj partizana na razviđački odjel Kozaka i ustaša.⁵ Neprijateljski gubitci neustanovljeni.

Jadranska obala:

Stari Grad i Jelsa na o. Hvaru u našim su rukama. Neprijatelj nakon kraćeg otpora bježi. Neprijateljski gubitci: 38 poginulih pronađeno (ocienjeno 120). Vlastiti gubitci: 5 poginulih i 20 ranjeno (Niemci).⁶

Djelat, vlast, zrakopl.:

Vršilo je bojne zadaće, obskrbu četa i bacanje promičbenih letaka.

Djelat, nepr. zrakopl.:

U luci Bola na o. Braču neprijateljski lovci-bombarderi napali su naše brodove. Jedan brod potopljen. Živahna neprijateljska zrakoplovna djelatnost i napadaji u niskom lietu na celom obalnom području. 30. III neprijateljski zrakoplov napao je strojničkom vatrom Makarsku. Jedan brodić je zapaljen. Neprijateljski zrakoplovi bombardirali su 30. III oko 1200 sati okolicu Imotskog. 2 domobrana i nekoliko građana ranjeno je.

Obćenito: U toku manjih djelatnosti kod Krapine, Daruvara, Bujavice, Sv. Ivan Zabno i Rasinje poginulo je 7, ranjen 1 i zarobljen 1 partizan.

U Sinju se prijavilo 30 vojnih neposlušnika, a 6 vojnih neposlušnika uhićeno je.

Osobitosti:

U podhvalu u području Livna, prema naknadnom izvješću osim satnika Maltarić Josipa (Dnevno izvješće br. 88) poginule su još 2 ustaše i 1 je ranjen.⁷

⁴ Ustaše su 29 marta uzoru iznenada napale Podravski bataljon koji se nalazio na odmoru u selu Cačinci i nanijeli mu gubitke od 10 mrtvih i 5 ranjenih (vidi dok. br. 73).

⁵ Napad je izvela Četvrta brigada Sedme divizije (vidi dok. br. 23)

⁶ Vidi dok. br. 151.

⁷ Riječ je o gubicima koje je pretrpjela Prva bojna Šestog ustaškog zdruga u borbi protiv dijelova Prve brigade Devete dalmatinske divizije 27 marta 1944 kod s. Čuklić. Josip Maltarić bio je komandant ove ustaške bojne (vidi tom V, knj. 25, dok. br. 162).

Neprijatelj je imao 14 poginulih i 7 zarobljenih, zaplijenjena je 1 strojopuška i 10 pušaka.

1. IV u 0830 sati zapaljena je 1 zgrada rafinerije »Shell« u Sisku. Požar je lokalizovan. Istraga je u toku.

Iz Kravice kod Opuzena partizani su odveli 30 ustaša.⁸ Partizani silom odvođe sve muškarce od 18—40 godina u području r. Cetine i južnih obronaka Dinare pl. Zene i djecu odvođe na rad.

Noću 20/21. III jedna partizanska obhodnja odvela je iz s. Bednje (5 km s. z. Lepoglave) državnog veterinara Otu Kerna.

Na području između Đurđevca i Pitomače prebacuju se Židovi iz Mađarske. (Podatci ustaša). Prielazi preko r. Drave posjednuti su od njemačkih i naših snaga.

Sjeverno od Trogira ustanovljeno je da su partizani opremljeni engleskim odorama, strojopuškama i strojnicama.⁹

Cesta s. i. Broda jako je minirana.

Događaji na prugama:

Na pruzi Caprag — Sunja 2. IV u 0230 sati između ž. p. Sunja i Blinjski Kut minirana je pruga na 3 mjesta i prekinut promet.

Na pruzi Karlovac — Caprag 1. IV u 1045 sati između ž. p. Karlovac i Rečice naišao je teretni vlak na minu.¹⁰ Izkliznula su 3 kola, a pruga je razorena. Žrtava nema.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)

(M. P.)

Helbich

⁸ Iz izvještaja Grupe južnodalmatinskih NOP odreda od 13 aprila vidi se da je Neretvanski odred dejstvujući na ovom području 30 marta napao i savladao ustašku posadu u Kominu. Ubijeno je 11 a zarobljeno 14 ustaša. Zaplijenjeno: 1 teški bacač, 1 mitraljez, 2 automata, 20 pušaka i drugi ratni materijal (vidi dok. br. 56 u ovoj knjizi i dok. br. 9/10, k. 1617 u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

* Na ovom području djelovale su jedinice Grupe srednjedalmatinskih NOP odreda (vidi dok. br. 110).

¹⁰ Minu su postavili diverzanti Drugog diverzantskog bataljona (vidi dok. br. 105).

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBРАНSTVA OD 3 APRILA 1944 O BORBAMA PROTIV JEDINICA NOV I POJ KOD ZLATARA, IVANIĆ GRADA, DARUVARA, KOSTAJNICE, OTOČCA, LIVNA I NA OTOKU HVARU

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 94/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

3. IV 1944 g. 0900 sati.

II PODRUČJA:

Krapina: Osujećeno je prebacivanje neprijateljskih Skupina preko granice u Njemačku.

Podhvat na području Krapine prekinut je 31. III. Neprijatelj se povukao u Ivanšćicu pl.

Zlatar: Prema naknadnom izvješću o borbama kod s. Konjšćine (8 km j. i. Zlatara) partizanski gubitci povećali su se na ukupno 50 poginulih (dnevno izv. br. 93).¹

Ivanić Grad:

16 km s. i. Ivanić Grada potisnut je neprijatelj prema jugu uz 5 poginulih partizana (1 komesar). Zaplijenjena je 1 strojnica i nešto ručnog vatrenog oružja.²

Daruvar: Poduzet je podhvat iz Daruvara u pravcu Bastaji — Đulavec u svrhu uništenja neprijatelja koji je 24. III izvršio vatreni prepad na naše snage.³

Generalski Stol:

Podhvatne snage protjerale su neprijatelja iz okoline Generalskog Stola uz 7 poginulih i 1 zarobljenog partizana.⁴

¹ Vidi dok. br. 152.

² Vjerovatno se odnosi na borbe jedinica Trideset treće divizije protiv Nijemaca i ustaša 31. marta istočno od Čazme (vidi dok. br. 52).

³ Jedinice Dvadeset osme divizije napale su dijelove Četvrtog gorskog zdruga i Treće ustaške bojne koji su na liniji Daruvar — Suhopolje obezbjeđivali prolaz njemačkih snaga u Madarsku. Opširnije o tome vidi dok. br. 73 u ovoj knjizi i tom V, knj. 25, dok. br. 65, 122 i 161.

⁴ U borbama koje su vodene 30. marta i 2. aprila 1944. Druga brigada Osme divizije imala je 4 poginula i 15 ranjenih boraca (vidi dok. br. 20).

Cazin U podhvatu s. z. Cazina poginulo je 3, a zarobljeno 27 partizana (1 zapovjednik »bataljona«).

Kostajnica:

U podhvatu 6 km s. z. Kostajnice neprijatelj u jačini 500 ljudi potisnut je u smjeru s. z.

Otočac: U podhvatu u području Otočca neprijatelj je pretrpio osjetljive gubitke: 64 poginula, 21 zarobljen, 2 strojopuške, 1 gorski top i nešto ručnog vatrenog oružja zaplijenjeno je.⁵

D. Lapac: Kod D. Lapca razbijena je manja part. skupina uz 5 poginulih part. Jedna strojopuška zaplijenjena je.

Livno: Završeno izvješće o podhvatu Livno — Duvno (između Sinjskog i južnog dijela Livanjskog Polja). Plien: 6 strojnica, 59 pušaka, 12.000 svjetlećih naboja i veće količine ručnog vatrenog oružja, strjeljiva i opreme (dnevno izvješće br. 92).⁶

Jadranska obala:

U podhvatu na o. Hvaru dostignuto je područje 5 km i., odnosno sjeveroistočno Hvara.⁷

Sjeverozapadno od Pirovca (24 km s. z. Šibenika) i na o. Murteru zaplijenjena su manja neprijateljska skladišta odore, hrane i liekova.

Neprijateljski zrakoplovi napali su povoz samovoza j.i. Šibenika i uništili 2 teretna samovoza.

Djelat, vlast, zrakopl.:

Vršilo je izviđačke zadaće, te obskrbu četa i bacanje promičbenih letaka.

Djelat, nepr. zrakopl.:

Kod Generalskog Stola srušena su 2. IV dva četveromotorna neprijateljska zrakoplova. Posada jednog zrakoplova izkočila je padobranima od koje su 1 uhvatili Niemci, a 3 američka častnika naše oružane snage. Za ostalima se traga.

Neprijateljski zrakoplovi bombardirali su 31. III otok Brač. Pojediniosti nisu javljene.

⁵ U borbama od 30 marta do 5 aprila 1944 Treća brigada Trinaeste divizije imala je sljedeće gubitke: 11 mrtvih, 24 ranjena i 35 nestalih (vidi dok. br. 21).

⁶ i ⁷ Vidi dok. br. 151.

Osobitosti:

Kod s. Tkalec (20 km z. Križevaca) na cesti napadnut je 1. IV teretni samovoz Zempra od manje skupine partizana, ali je uzpio umaći. Drugi osobni samovoz koji je išao iza teretnog zaustavljen je i odveden.

Qhćenito: r • c l' • i

U toku manjih djelatnosti kod Vrboveca, Ozlja, Djelekoveća, Bujavice i Daruvara poginula su 3 partizana, 1 je ranjen, a 7 ih je zarobljeno. 1 ustaša poginuo, a 3 su ranjena.

Mjestnom zapovjedništvu Križevci prijavilo se 5 voj. neposlušnika.

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Zagreb — Sisak 3. IV u 0559 sati između ž. p. Sisak i Greda naišao je putnički vlak na minu. Izkliznula su samo štitna kola. Žrtava nema.⁸

Na pruzi Dugo Selo — Banova Jaruga 2. IV u 0935 sati između ž. p. Moslavina, Popovača i Kutina naišao je teretni vlak na minu.⁹ Stroj i štitna kola izkliznula, a drugi stroj prevrnut u grabu. Mašinovođa i ložać ranjeni.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Esovorrfis <:

**Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)**

(M. P.)

Helbich

⁸ Minu su postavili diverzanti Drugog diverzantskog bataljona (vidi dok. br. 105).

⁹ Minu su postavili kod želj. st. Voloder diverzanti Trećeg diverzantskog bataljona (vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 3 maja 1944).

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 4 APRILA 1944 O BORBAMA PROTIV JEDINICA NOV I POJ KOD LUDBREGA, IVANIĆ GRADA, NAŠICA, OTOČCA I NA MOSLAVAČKOJ GORI

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 95/44

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

4. IV. 1944 g. 0900 sati.

I OBCI PREGLED:

Uspjeh u podhvat u na Moslavačkoj Gori te kod Našica i Otočca. Pojačana djelatnost nepr. zrakoplovstva nad područjem N.D.H. Slavonski Brod jače bombardiran.

II PODRUČJA:

Zagreb: Započet je podhvat na području Lekenika. Na tom području nalazi se navodno jedna partizanska »brigada«.¹

Ivanić Grad:

11 km j.i. Ivanić Grada raspršena je part. skupina, koja je na mjestu borbe ostavila 10 mrtvih.²

Ludbreg: U podhvat u kod Ludbrega protjerana je 1 part. skupina, koja je na mjestu borbe ostavila 2 mrtva, i 20 zarobljenih.³

Bjelovar: U podhvat u Moslavačkoj Gori smjerom Šamarice — Šimljanik (25 km j.j.z. Bjelovar) partizani su protjerani prema zapadu. Tom prilikom u G. Garešnici i Podgariću (3 km j. Šimljanika) uništene su razne radionice, skladišta, 2 brzoglasne središnjice i »vojni sud«. Neprijateljski gubitci: 68 poginulih i 2 zarob-

¹ Odnosi se na brigadu »Franjo Ogulinac-Seljo« (vidi dok. br. 32).

² Početkom aprila na komunikaciji Ivanić Grad — Popovača djelovao je Moslavački NOP odred. Iz izvještaja Štaba grupe NOP odreda Desetog korpusa NOVJ vidi se da Odred tada nije imao gubitaka (Arhiv Istoriskog instituta JNA, reg. br. 5—24/4, k. 551-a).

³ Kalnički NOP odred vodio je borbe na području Ludbrega 3 aprila i pritom imao gubitke od 6 nestalih boraca (vidi dok. br. 72).

ljena partizana.⁴ Vlastiti gubitci: 4 ranjena i 1 nestao.

Novska: U sukobu naših razviđačkih dielova sa partizanima 10 km j.i. od Novske zarobljeno je 7 partizana.

Našice: Ustaške postrojbe i postrojbe njemačko-hrvatskog oružništva napale su partizane u Cačincima (21 km s.s.z. Našica), kojom prilikom je poginulo 83 partizana (brojano), a 6 ih je zarobljeno. Zaplijenjeno je 50 pušaka, razno tvorivo i odjeća.⁵ Čišćenje okolice Cačinaca nastavlja se.

Srem. Mitrovica:

Sjeverozapadno od Srem. Mitrovice naši razviđački dielovi protjerali su 1 partizansku skupinu. 3 partizana su poginula, a više ih je ranjeno.

Indija: 28. III. prilikom napadaja partizana na naš odjel za osiguranje obskrbe kod s. Maradika (9 km s.z. Indije) poginuo je zastavnik Koproščec Andrija i 9 domobrana, a 2 su domobrana teško ranjena. Upućeno pojačanje naišlo je na premoćnog neprijatelja.

Otočac: U podhvatu kod Otočca razbijena je jača part. skupina (oko 500) pri čemu su partizani ostavili 46 mrtvih, 13 zarobljenih. Zaplijenjena je veća količina ručnog vatrenog oružja.⁶

Jadranska obala:

U podhvatu njemačkih snaga na o. Hvaru dostignuta je zapadna obala bez otpora neprijatelja.⁷

Djelat, nepr. zrakopl.:

3. IV u 0953 sati oko 30 neprijateljskih zrakoplova bombardiralo je Slavonski i Bosanski Brod. Teže je oštećena tvornica vagona i ložiona. Ima veći broj žrtava među građanstvom i vojskom. Željeznički

⁴ Riječ je o pothvatu koji su Nijemci i ustaše preduzeli 31. marta 1944 protiv jedinica Trideset treće divizije. Gubici divizije i Četvrtog bataljona brigade »Braća Radić«, koji se privremeno nalazio na ovom sektoru pri povratku iz Slavonije, bili su: 9 mrtvih i 12 ranjenih (vidi dok. br. 52).

⁶ Podaci o gubicima Podravskog bataljona nisu tačni (vidi objašnjenje br. 4 uz dok. br. 151).

• Vidi dok. br. 21 i 146.

^T Vidi dok. br. 151, 152 i 153.

promet je privremeno obustavljen zbog štete na postajama Sl. i Bos. Broda. Osobni promet na želj. postaji Sl. Brod vrši se prelaženjem. Pojedinih nedostaju.⁸

Obćenito: U toku manjih djelatnosti na području Rajića, Kutine i Bujavice zarobljeno je 7 partizana, a 1 domobran je poginuo. U Varaždinu prijavilo se 79 vojnih neposlušnika.

Osobitosti: 30. III na polju kod s. Obedišće (9 km s. z. Ivanić Grada) našla su 2 mladića 1 englezko eksplozivno nalivpero, koje je pri dodiru eksplodiralo i 1 mladića ubilo a drugog ranilo.

Događaji na prugama: Na pruzi Zagreb — Sisak 3. IV u 1507 sati između ž. p. Lekenik i Greda naišao je putnički vlak na minu.⁹ Izkliznulo je 7 kola. Poginule su 2 osobe, a 8 je teže ranjeno.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
(M. P.) Helbich

• Saveznička avijacija je 13 aprila ponovno napala Slavonski Brod (vidi objašnjenje br. 84 uz dok. br. 141).

* Vlak su minirali diverzanti Drugog diverzantskog bataljona (vidi dok. br. 105).

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 5 APRILA 1944 O BORBAMA PROTIV JEDINICA NOV I POJ KOD IVANIĆ GRADA, DARUVARA KARLOVCA, NA KRNDIJI I HVARU

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 96/44.

OPERATIVNOG ODJELA. MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

5. IV. 1944 g. 0900 sati.

I OBCL PREGLED:

Uzpjешni podhvat u području Bijeljine, Srem. Mitrovice, Karlovca i istočne Krndije.

Ziva neprijateljska zrakoplovna djelatnost nad cilim područjem N.D.H.

II PODRUČJA:

Ivanić Grad:

Zapadno od Križa (11 km j. i. Ivanić Grada) zarobljeno je' 2. IV nakon kraće borbe 8 partizana, a uhićeno 7 vojnih neposlušnika.

Daruvar: **U toku je poduhvat za uništenje part. bandi na području Daruvara.¹**

Jedna skupina partizana razpršena je. Jedan partizan poginuo.

Sprijećeni su pokušaji miniranja pruge 12 km j. z. Pakraca.

Našice: **Podhvat u istočnoj Krndiji nastavlja se. Neprijatelj je imao 2. IV: 18 poginulih, 2 ranjena i 6 zarobljenih.² Uhaćeno 5 vojnih neposlušnika. Uništeni su brzoglasni vodovi i krugoval.**

¹ U bojnoj relaciji Prvog zbornog područja za april 1944 o tome piše: »4. IV 1944 g. Pothvat 4. gorske pukovnije u prostoru Trojeglava — Turćević Polje — V. Miletinac — Bastaji — Brđani, te je protjeran jaći neprijatelj. Ometana odmetnićka mobilizacija u s. Bastaji« Iz izvještaja Šestog korpusa NOVJ vidi se da je Daruvarski NOP odred kod sela Miletinci, napao iz zasjede dijelove ove pukovnije i poslije jednoćasovne borbe prisilio ih na povlaćenje u Daruvar (vidi dok. br. 73 u ovoj knjizi i bojnu relaciju Prvog zbornog područja u Arhivu Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 4/1—11, k. 58).

* Iz izvještaja Štaba Šestog korpusa NOVJ i podređenih mu jedinica ne vidi se da je toga dana vođena makakva borba na istoćnim

Brod: 3. IV oko 1900 sati topničkom vatrom razpršeno je prikupljanje partizana na području Podvinja (3 km s. Broda), koji su poslije zrač. bombardiranja vjerojatno namjeravali napasti Brod.³

Srem. Mitrovica:
Podhvatne snage u području Srem. Mitrovice protjerale su 2. IV skupinu od 300—400 partizana (17 km s. z. Mitrovica) prema zapadu. Neprijateljski gubitci; 31 poginuo, 50—60 ranjena. Vlastiti gubitci: 3 poginula, 2 ranjena.

Karlovac: U podhvalu u luku r. Kupe kod Karlovca u toku 4. IV palo je 32, a zarobljeno 28 partizana.⁴ Plieni: 1 strojnica, 2 strojopuške, 25 pušaka i 1 pisali stroj. Vlastiti gubitci: 2 ranjena.

BboiH

Jadranska obala:
Čišćenje otoka Hvara od zaostalog neprijatelja uspješno je završeno.⁵

Djelat, vlastit, zrakopl.:
Izviđanje, bojne zadaće, obskrba četa i bacanje promičbenih letaka.

Djelat, nepr. zrakopl.:
Jača djelatnost neprijateljskog zrakoplovstva u obalnom području jugoistočno Splita.

djelovima Krndije (jugoistočno od Našica). Izvještavajući o situaciji na ovom području od 1 do 10 aprila, Štab Zapadne grupe NOP odreda kaže: »Na sektoru Osječkog NOP odreda neprijatelj iz uporišta Našice stalno upada na oslobođenu teritoriju nekoristeći se stalno jednim pravcem već pravac nastupanja svaki puta menja. i Po svim znacima može se steći dojam te kad se još uzme u obzir da je ovo uporište jako, da je neprijatelj odlučio stalno upadati u sela Londžica. Granice i prodirati do Paučja i Podgorja kako bi ometao rad [naših] raznih ustanova ... 3 ov. mjeseca neprijatelj saznajući za odsutnost jedinica ovoga odreda prodro je u sela Ostrošince, Borovik, Podgorje, Paučje i Živčane sa zadatkom da zapali ustanove po tim selima, da pronađe slagališta, magacine itd. Borba sa neprijateljem nije prihvaćena jer se krenulo na izvršenje zadatka u vezi zapovjesti [za napad] na Podravsku Slatinu...« (Jedinice Šestog korpusa napale su neprijateljski garnizon u Podravskoj Slatini 4 aprila 1944). Vidi o tome dok. br. 73 u ovoj knjizi i dok. br. 30—1/2, k. 473, u Arhivu Istoriskog instituta JNA.

* Glavnina snaga Šestoga korpusa NOVJ bila je tada koncentrisana na području Podravske Slatine. Na široj teritoriji Slavenskog Broda nije tada bilo jačih partizanskih snaga niti je planiran napad na ovaj grad (vidi dok. br. 73).

* Gubici Karlovačke brigade u ovoj borbi bili su: 7 mrtvih, 5 ranjenih i 27 nestalih (vidi dok. br. 83).

⁵ Vidi dok. br. 83.

Bombardirano je područje oko Kozjaka (8 km s. z. Splita).

3. IV u 1000 sati 33 četveromotorna zrakoplova bombardirali su Knin sa oko 200 razornih bombi. Stvarna šteta je velika. Pogodeni su i vojnički objekti. Žrtve još neustanovljene.

3. IV neprijateljsko zrakoplovstvo bombardiralo je južni dio o. Brača, most kod Cavtata te mitraljiralo ulaz u Omblu kod Dubrovnika i želj. postaju na pruzi Dubrovnik — Metković. Podrobnosti nepoznate.

Živa neprijateljska razviđačka zračna djelatnost i napadaji u niskom lietu na obalnom području. Više vozila je oštećeno, a 1 čamac za izkrcavanje uništen je.

Prigodom neprijateljskog bombardiranja SI. i Bos. Broda 3. i 4. IV gubitci iznose: 83 mrtva i oko 200 ranjenih od kojih 50 teško.⁶

Obćenito: U toku manjih djelatnosti kod Johovca i Popovače zarobljen je 1 partizan, a 1 domobran je poginuo. U Varaždinu prijavilo se 67 vojnih neposlušnika.

Osobitosti:

Kod Metkovića zarobljeno je 5 članova posade pogodenog neprijateljskog bombaša.

Kod Stona (24 km j. i. Metkovića) pao je 1 neprijateljski bombardier.

U samovozu kod Ivanice (6 km s. i. Dubrovnika) ubijeni su strojničkom vatrom neprijateljskog zrakoplova gradonačelnik, kotarski predstojnik i 2 putnika iz Trebinja.

25. III kod s. Ljuta (16 km i. j. i. Cavtata) ubijen je iz busije občinski načelnik. Radi toga njemačke vojne oblasti uhitile su 32 taoca iz s. Ljuta i Konavle.

U toku noći 31. III/1. IV jače partizanske snage napale su Teslićsku četničku brigadu u Simićima (4 km z. Teslica) te je razpršili. Četnici su se povukli na Kačun (2 km z. Teslića).

Na Brač su se izkrcale jače part. skupine. Podrobnosti nepoznate.

Partizani u području Sinj — Livno odvođe mužkarce, žene i djecu u područje 18 km s. z. Glamoča.

⁶ Vidi dok br. 151, 152, 153 i 154.

12. 5 km i. s. i. Trebinja uništen je most na ž. pruzi Trebinje — Lastva.

Događaji na prugama:

Na pruzi Sisak — Novska 4. IV u 0830 sati između ž. p. Staza i Saš naletio je na minu putnički vlak. Žrtava nije bilo.

Istog dana u 0845 sati između istih postaja naletio je na minu radni vlak. Oštećen je stroj i 1 propust. Jedna osoba poginula, a 2 su ranjene.

Na pruzi Sunja — Bos. Novi 4. IV u 0005 sati između ž. p. Sunja i Majur uništena je i prevrnuta pruga u duljini od 600 metara, a u ž. postaji Majur zapaljeno 300 pragova. Promet je prekinut.⁷

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

(M. P.)

⁷ Diverziju je izvršila Prva brigada Sedme divizije u sadejstvu sa Drugim diverzantskim bataljonom (vidi dok. br. 105).

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 6 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA PODRAVSKU SLATINU I BORBAMA KOD ZLATARA, BJELOVARA, DARUVARA, KARLOVCA I OTOČCA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 97/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

6. IV. 1944 g. 0900 sati.

I OBCI PREGLED:

Osloboden je Mrkonjić Grad.
Veći uspjeh u podhvatima kod Otočca, Jajca i Go-
ražda.

II PODRUČJA:

Zlatar: Obhodnje posade Zlatar sukobile su se nekoliko puta u toku 4. IV s partizanima kod s. Belec (6 km s. i. Zlatara) i s. Selnica (8 km s. i. Zlatara) kojom prilikom je palo 14, a ranjeno 2 partizana.¹
Plien: 2 puške. Vlastiti gubitci: 3 mrtva i 2 ranjena.

Bjelovar: U podhvatima ustaških razviđačkih dielova kod s. Reskovec (12 km s. z. Bjelovara) nanieti su partizanima osjetljivi gubitci: Vlastitih gubitaka nema.

Daruvar: U podhvatima naših snaga 4. IV u području Daruvara odbačena je jača partizanska skupina (500) i dostignuta crta: Bastaji — Bastaj. Brđani — V. Miletinac — Turčević Polje (oko 10 km s. i. Daruvara). Neprijateljski gubitci: 4 mrtva. Zaplijenjena 1 puška a 1 domobran ranjen.²

Podrav. Slatina:
4. IV oko 0500 sati započeo je neprijatelj napadaj na Podravsku Slatinu te mu je uspjelo osvojiti tvornicu

¹ Sjeveroistočno od Zlatara, na liniji Pažurovec — Sv. Križ — Prepuštovec — Gornja Konjšćina, bila je tada raspoređena brigada »Matija Gubec«. Iz izvještaja Štaba Trideset druge divizije vidi se da je 4 aprila došlo do sukoba izviđačkih patrola u kojima su 3 ustaše ubijene i zaplijenjeno njihovo oružje. Brigada nije imala gubitaka (vidi dok. br. 51).

* Vidi primjedbu br. 1 uz dok. br. 155.

ulja na zapadnom rubu grada. Borbe su u toku. Upućena pojačanja naišla su kod s. Bjelkovca (13 km j. i. Podrav. Slatine) na razorene mostove.³

Karlovac: U podhvalu u luku r. Kupe kod Karlovca u toku 4. IV gubitci partizana povećali su se na 54 poginula i 35 zarobljenih partizana. Tom prilikom poginuo je na našoj strani zapovjednik sati nadporučnik Vukelić Andrija (spoj dnevno izvješće br. 96).⁴

Otočac: U području Otočca slomljen je 3. IV otpor jačih neprijateljskih snaga kod s. Turjanski (24 km j. i. Otočca). Tom prilikom poginulo je 67 partizana, a zaplijenjena je 1 strojopuška, 334 puške, 30 nagaznih mina, 408 granata za bacač, krugovalni uređaj, pobrani te razna oprema i alat u jednom skladištu.⁵

Jadranska obala:

3. IV vodila se kod Pelješca borba između naših naoružanih teretnih brodova i 2 neprijateljske topovnjače.

Posle neuspjelog napadaja neprijateljske topovnjače su uzmakle.

Kod jugozapadne obale Pelješca 2 neprijateljske podmornice⁶ zadržale su jedan obalni mot. čamac, koji je prevezio tvorivo za utvrđivanje.

Djelat, vlast, zrakopl.:

Izviđačke i obskrbne zadaće te bacanje promičbenih letaka.

Djelat, nepr. zrakopl.:

Jedan neprijateljski četveromotorni bombaš srušen je 3. IV nad Pelješcom.

Pri napadaju neprijateljskih zrakoplova na željezničku postaju Drniš 3. IV nije bilo gubitaka, niti je nanešena šteta želj. uređajima.

4. IV šest neprijateljskih zrakoplova bombardiralo je u dva naleta Rt Sustjepan (dio luke Cavtata). Pojedinosti nisu još javljene.

³ Podravsku Slatinu su napale jedinice Šestog korpusa NOVJ. O rezultatima napada vidi dok. br. 41 i 73.

⁴ Vidi dok. br. 155.

⁵ Jedinice Trideset pete divizije vodile su od 31 marta do 4 aprila uporne borbe protiv dijelova njemačke 392 legionarske divizije i Devetnaeste, Trideset prve i Trideset četvrte ustaške bojne. Opširnije o ovim borbama vidi dok. br. 146.

⁶ Riječ je o savezničkim podmornicama.

U zračnim napadajima na Brod, Knin, Drniš i Jasenicu u toku 2. i 3. IV srušeno je 14 neprijateljskih zrakoplova (11 od lovaca, 3 od protuzrakoplovnog topništva). 53 člana posade zarobljena, 8 poginulo dok je posada 4 zrakoplova izgorila.

Obćenito:

U toku manjih djelatnosti u području Zagreba, Vrbovca, Varaždina i Sunje poginulo je 26, zarobljeno 5, a predao se 1 partizan. Jedan domobran ranjen, a 5 zarobljeno.

Mjestnom zapovjedništvu Križevci javilo se 10 vojnih neposlušnika i predalo se 3 partizana.

Podhvatnom zapovjedništvu Varaždin javilo se 9 vojnih neposlušnika. Posadi u Narti predala se 2 partizana.

Osobitosti:

25. III razprsnuo se pakleni stroj pred vojarnom »Zrinjski« na Sušaku. Prozori i vrata polupani su. Žrtava nije bilo.

Noću 2/3. IV. miniran je most na cesti Bjelovar — Čazma (7 km j. Bjelovara). Polovica mosta je porušena. Iztraga je zapovijeđena.

Događaji na prugama:

Na pruzi Zagreb — Sisak 4. IV u 2330 sati naletio je teretni vojni vlak na minu između ž. p. Sv. Klara i Vel. Gorica. Izkliznula su 3 kola. Žrtava nema.⁷

Na pruzi Brod — Zemun 4. IV u 0030 sati naišao je oklopni vlak na minu između ž. p. Strizivojna — Vrpolje i Mikanovci. 2 kola su izkliznula. Vlak je bio napadnut od 50 partizana.⁸

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

(M. P.)

* Minu su postavili diverzanti Drugog diverzantskog bataljona (vidi dok. br. 105).

" Vlak su napali dijelovi Osječkog NOP odreda u sadejstvu sa diverzantima Prvog diverzantskog bataljona (vidi operacijski dnevnik Grupe diverzantskih NOP odreda NOVJ u Arhivu Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 2—4, k. 121).

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 7 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA PODRAVSKU SLATINU, ŽELJEZNIČKU STANICU U SUNJI I O BORBAMA NA ŽUMBERKU, KOD BRINJE, KISTANJA I DUGOG POLJA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 98/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

7. IV. 1944 g. 0900 sati.

I OBCI PREGLED:

Uspješni podhvati južno od Zagreba i kod Bos. Novog.

II PODRUČJE:

Zagreb:

U podhvatu naših i kozačkih postrojbi na području 24 km j. Zagreba slomljen je odpor jače part. skupine¹ (oko 600).

Neprijateljski gubitci: 78 poginulih i oko 80 ranjenih.

Vlastiti gubitci: 2 njemačka dočasnika, 5 kozaka i 1 domobran poginuli. Šest domobrana i 7 kozaka ranjeno, a 5 kozaka zarobljeno. Plien: ručno oružje, streljivo i razna oprema.

Podrav. Slatina:

5. IV posada u Podravskoj Slatini obkoljena je. Jedan dio posade daje odpor na želj. postaji, dok se drugi dio povukao do mađarske granice.² Obskrb

¹ Na području Turopolja djelovala je tada brigada »Franjo Oguinac-Seljo« u sadejstvu sa Turopoljsko-posavskim NÖP odredom. O gubicima ovih jedinica u borbama od 3 do 6 aprila vidi dok. br. 65.

² Iz dnevnog izvještaja Zapovjedništva Glavnog stožera domobranstva od 9 aprila vidi se da je dio posade koji se probio iz obruča pobjegao u Mađarsku, odakle je vraćen u Donji Miholjac. Stab Dvadeset osme divizije u izvještaju od 11 aprila i u analizi rada jedinica prilikom napada na Podravsku Slatinu od 17 aprila o tome pored ostalog kaže: »Neprijatelj se očajnički branio i bjesomučno jurišao, te mu je tako i pošlo za rukom da se probije kroz jedinice bataljona koji se nalazio u blokadi i da sa jednim dijelom svojih snaga pobjegne prema

strjeljivom vrši se zrakoplovima. Upućena pojačanja iz Našica zadržana su od jačih neprijateljskih snaga³ kod Dobrovića i Čađavice (13 km j. i. i 13 km s. i. Podr. Slatine).

Našice:

4. IV prigodom razviđanja j. z. Našica nanieti su neprijatelju gubitci od 18 poginulih i 18 zarobljenih.

Jastrebarsko:

Prigodom čišćenja u području Jastrebarskog 4. IV neprijatelj je imao 6 poginulih i 3 ranjena.⁴ Zaplijenjeno je: 1 strojnica, 12 pušaka, oprema i razno tvorivo.

Petrinja:

U nastavku podhvata na području Petrinje neprijatelj je imao 3 poginula i 3 zarobljena.⁵ Odbijen je noćni napadaj na želj. postaju Sunja, bez vlastitih gubitaka.⁶

Brinja:

5. IV odbijen je neprijateljski napadaj 4 km z. j. z. Brinja. Poginulo je 7 partizana. Poduzet je progon neprijatelja.⁷

Knin:

5. IV odbačen je neprijatelj 9 km s. z. Kistanja uz 18 poginulih. Zaplijenjena 1 strojnica i 1 strojopuška.

Barču (Madarska). Jedinice koje su progonile neprijatelja izvršile su svoj zadatak samo djelomično i gonile su ga do sela Grabića (sekcija Podr. Slatina), odakle su se vratile nazad u oslobođenu Slatinu... Žalosno je bilo gledati kako koljači XV ustaške bojne u najvećem neredu bježe, ostavljajući puške, šinjele, municiju, cipele i drugu spremu, da mogu lakše pobjeći, a naši drugovi iz III bataljona XXI Ud. brigade i IV bataljona Brodske brigade ne progone ih i dozvoljavaju im da umaknu...« (vidi dok. br. 41, 70 i 73 u ovoj knjizi i tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Šestog korpusa NOVJ Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 16 maja 1944).

* Odnosi se na Osamnatu brigadu Dvanaeste divizije koja je obezbjeđivala napad na Slatinu na liniji: selo Dobrović — Đurin Lug — lijeva obala Voćin Potok — Dravski kanal — Čađavica — Moslavina (vidi dok. br. 73).

⁴ Riječ je o gubicima Zumberačko-pokupskog NOP odreda (vidi dok. br. 43—1/3, k. 426 u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

⁵ Odnosi se na gubitke Prve i Treće brigade Sedme udarne divizije u borbi protiv dijelova Prve kozačke konjičke divizije (vidi dok. br. 142).

• 2eljezničku prugu Sunja — Kostajnica rušile su 3/4 aprila jedinice Sedme divizije (vidi dok. br. 23).

⁷ Riječ je o napadu Prve brigade Trinaeste divizije na dijelove njemačke 392 legionarske divizije u s. Prozor (vidi dok. br. 21).

Jadranska obala:

Kod s. Dugo Polje (16 km. s. i. Splita) odbačene su jače part. snage. 3 partizana su poginula.⁸

Napadnuta je 1 njemačka preselica kod Cavtata. Vlastiti gubitci: 3 ranjena i 3 nestala (Niemci).

Djelat, vlast, zrakopl.:

Bojne zadaće, izvidanja, obskrba i bacanje promičbenih letaka.

Djelat, nepr. zrakoplovstva:

6. IV u 1130 sati oko 36 neprijateljskih zrakoplova bombardirali su i tukli strojničkom vatrom uzletište Zalužani kod Banje Luke. Na uzletištu je uništeno 4, a oštećeno 10 naših zrakoplova. Poginuo je nadporučnik Cvitan Galić te još 4 zrakoplovca, a ranjeno je: 1 zrakoplovni dočastnik i 6 zrakoplovaca. Na njemačkom uzletištu izgorilo je 6 zrakoplova. 6. IV srušio se 1 neprijateljski zrakoplov kod Budinšćine (11 km j.z. Novog Marofa).

Obćenito:

Naše i njemačko oružništvo uhitilo je pri čišćenju s. Cemernica, Predavec i Bešlinec (kod Ivanić Grada) 5 osoba koje su surađivale sa partizanima i 5 vojnih neposlušnika.

U području Siska uhićena su 23 vojna neposlušnika. Kod Golubovca i Vrbovca zarobljeno je ukupno 60 partizana.

Osobitosti:

5. IV u 0700 sati na cesti Zagreb — D. Stubica napadnut je i zarobljen od partizana teretni samovoz državne radne službe. Upravljač je poginuo, a 6 domoradnika zarobljeno.⁹

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Zagreb — Dugo Selo — Novska 6. IV u 0820 sati naišao je lokalni putnički vlak na minu između ž. p. M. Popovača i Kutina.¹⁰ 3 kola su iskliznula. Žrtava nema.

⁸ U borbama kod Dugog Polja Mosorski NOP odred nije imao gubitaka (vidi dok. br. 92).

⁹ Napad na ovaj kamion izveo je Zagrebački NOP odred (vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 3 maja 1944).

¹⁰ Minu su postavili diverzanti Trećeg diverzantskog bataljona (vidi dok. br. 2—4, k. 121, u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

Na pruzi Vinkovci — Sid 5. IV u 2030 sati **naletio** je **putnički** vlak na **minu između** ž. p. **Djeletovci** i **Jankovci**. Stroj i 4 kola **izkliznula**. Oba kolosjeka **oštećena**. Poginuo 1, a ranjena 4 **njemačka** vojnika.

ZA POGlavNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich
(M. P.)

BR. 158

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 8 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA PODRAVSKU SLATINU, KRAPINSKE TOPLICE, VUKMANIC I O BORBAMA KOD ZLATARA, VARAŽDINSKIH TOPLICA, KARLOVCA I PLAŠKOG

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 99/44.
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
8. IV. 1944 g. 0900 sati.

I OBCI PREGLED:

Odbijen je napadaj partizana na Krapinske Toplice. Uspjeh u podhvatu na području Sarajeva i kod Ivanić Grada.

II PODRUČJE:

Krapina:

7. IV odbijen je napadaj jače part. skupine na Krapinske Toplice.¹ 1 ustaša poginuo. Partizanski gubitci nepoznati.

U podhvatu ustaških postrojbi s. i. Zlatara i istočno od Varaždinskih Toplica poginulo je 14 partizana.²

¹ Na području Krapinskih Toplica djelovali su tada izviđački dijelovi Trideset druge divizije (vidi dok. br. 51 i 52).

² U borbama 6 i 7 aprila istočno od Varaždinskih Toplica Kalnički odred je imao 4 poginula i 7 ranjenih boraca. U dnevnom izvje-

Ivanić Grad:

Prigodom podhvata s. i. od Ivanić Grada poginuo je 21, a zarobljena su 2 partizana.³ Zaplijenjeno je više pušaka i 4 konja.

Podrav. Slatina:

Naše postrojbe upućene u pomoć napadnutoj posadi Podravske Slatine naišle su na jak neprijateljski odpor. Borbe se još vode. Protumjere su u toku.⁴

Karlovac: Noću 5/6. IV jaka skupina partizana napala je ustaško-domobransku posadu u s. Vukmanić (10 km j. i. Karlovca). Nakon dvosatne borbe s premoćnim neprijateljem posada je svladana.⁵ Vlastiti gubitci: 19 poginulih, 6 ranjenih i oko 50 nestalih. Izgubljeno oružje: 1 bacač, 5 strojopuškaka i 70 pušaka. Prema izkazu seljaka partizanski gubitci su veliki.

Prema konačnom izvješću o podhvatu u luku r. Kupe 4., 5. i 6. IV ukupni partizanski gubitci iznose: 62 poginula (među njima 1 »operativni oficir brigade«, 1 »komandir čete«, 3 »komesara« od kojih jedna žena). Plien: 6 strojopuškaka, 1 strojnica, 36 pušaka. 3 samokresa, 5.000 naboja, 2 signalna samokresa, te 1 pisači stroj, tegleća stoka, nosila i razno drugo tvorivo.⁶ Vlastiti gubitci: 1 častnik i 2 dočastnika poginuli, 2 domobrana i 4 ustaše ranjeni, a 1 domobran nestao.

Otočac: Prilikom progona partizana u području Plaški (26 km s. s. z. Otočca) poginulo je 7, a zarobljena su 2

štaju PTS (Poglavnikov tjelesni sdrug) o ovim borbama piše: »U akciji dop. (dopukovnika — prim. red.) Bobana u pravcu Kalnika razbijena je neprijateljska skupina te zapaljena sela: Radeljevo, V. i M. Poganac, Rasinica i Grabičane... Za gubitke neprijatelja u ljudstvu za sada se još ne zna .. (vidi dok. br. 52 u ovoj knjizi i dok. br. 1—268'26, k. 112, u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

³ U bojnoj relaciji Prvog zbornog područja za april 1944 rečeno je o tome sljedeće: »U noći 6/7. jedna polusat XXXVII ust.[aške] bojne izvršila je pothvat u s. Sišćane te je došla u dodir sa odmetnicima. Gubici odmetnika 8 mrtvih...« Iz izvještaja Prve brigade Trideset treće divizije vidi se da su ustaše pripucale na političke radnike koji su održavali sastanak s narodom u s. Sišćane (vidi dok. br. 149. u ovoj knj. i dok. br. 4/1, k. 58, u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

⁴ Jedinice Šestog korpusa NOVJ napale su ustaško-domobransku posadu u Podravskoj Slatini 4 aprila. O toku napada i postignutim rezultatima vidi dok. br. 3, 4, 41 i 73.

⁵ Napad na Vukmanić izveli su dva bataljona Druge brigade, Prateća četa Treće brigade, Brdski divizion Osme divizije i dva oata-ljona Kordunaškog NOP odreda (vidi dok. br. 17 i 57).

⁶ VII dok. br. 156.

partizana, te zaplijenjena 1 strojnica i veća količina ručnog vatrenog oružja.⁷

Djelat, vlast, zrakopl.

Zrakoplovstvo je bacilo letke, vršilo obskrbu i bojne zadaće.

Djelat, nepr. zrakopl.:

6. IV neprijateljski zrakoplovi napali su ponovno područje Cavtata. Kod s. Mravići (9 km j. z. Doboja; odbacio je 2. IV 1 neprijateljski zrakoplov 7 bombi od kojih su 2 eksplodirale. Štete nije bilo. Naknadno je ustanovljeno da je pri napadaju neprijateljskih zrakoplova na uzletišta Zalužani (kod Banje Luke) uništeno 11 naših zrakoplova, a 20 oštećeno dok je njemačkih 16 uništeno.

7. IV kod Varaždina spustilo se padobranima 7 zrakoplovaca na području koje drže partizani.

U okolici s. Batina (4 km s. i. Zlatara) uhvaćen je 1 od 9 zrakoplovaca koji su izkočili iz srušenog zrakoplova (dnevno izvješće 98).

Obćenito:

U toku manjih djelatnosti kod Ivanić Grada i Zažine zarobljena su 2 partizana, a uhvaćeno 5 vojnih neposlušnika.

U području Cazina prebjeglo je 5 pripadnika bivše Huskine milicije.

Osobitosti:

Noću 4/5. IV manja skupina partizana opljačkala je općinu u s. Cvetković (2 km j. Jastrebarskog).

Noću 5/6. IV pljačkali su partizani u s. Vinici i tom prilikom odveli sobom umirovljenog oružničkog pukovnika Matu Rubčića.

Događaji na prugama:

Na pruzi Zagreb — Sisak između ž. p. Odra i Sv. Klara naišao je putnički vlak 7. IV u 0630 sati na minu.⁸ Jedan vagon izkliznuo.

1 njemački vojnik poginuo, a 2 su teško ranjena.

¹ O rezultatima borbi koje su krajem marta i početkom aprila 1944 vodile jedinice Osmе divizije NOVJ protiv njemačkog Rezervnog lovačkog puka i ustaško-domobranskih jedinica vidi dok. br. 57.

⁸ i * Minu su postavili diverzanti Drugog diverzantskog bataljona (vidi dok. br. 105).

Istog dana u 1030 sati kvar na pruzi je popravljen. Na pruzi Sunja — Bihać 6. IV oko 0930 sati između ž. p. Otoka i Bos. Krupa naišao je putnički vlak na minu.⁹ Ima 12 mrtvih.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Zast. pročelnika Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(BESTALL)
(M. P.) **Bestall**

BR. 159

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 9 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA PODRAVSKU SLATINU I O BORBAMA KOD VELIKOG TRGOVIŠTA, OKUČANA, KOSTAJNICE I RAZVALE

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 100/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

9. IV. 1944 g. 0900 sati.

I OBCI PREGLED:

Veći uspjeh u borbama kod Kostajnice, Bos. Krupe i Ogulina.

Podravska Slatina je oslobođena.

II PODRUČJA:

Varaždin:

U podhvalu jedne ustaške postrojbe 6. IV. između Vel. Trgovišta (9 km s.s.z. D. Stubice) i Klanjca raspršeni su partizani bez vlastitih gubitaka. 5 partizana je poginulo.¹

¹ Riječ je o pothvalu koji su preduzeli Nijemci u sadejstvu sa dijelovima PTS na pravcu Veliko Trgovište — Klanjec da bi oslabili pritisak jedinica Trideset druge divizije na Klanjec. Iz izvještaja Trideset druge divizije vidi se da su svi pokušaji neprijatelja da potisne jedinice brigade »Braća Radić« doživjeli neuspjeh. Opširnije o tome vidi dok. br. 51 u ovoj knjizi i dnevna izvješća PTS br. 1—268/26, k. 112, u Arhivu Istoriskog instituta JNA.

Podrav. Slatina:

5. IV. u večer napustila je ustaška posada (350 vojnika) Podrav. Slatinu i probivši se kroz partizanski obruč povukla se preko mađarskog područja u D. Miholjac, gdje se 6. IV. u jutro javila jednoj podhvatnoj skupini. Prema izjavi zapovjednika ustaške posade, u tim borbama poginulo je oko 200 vojnika.²

7. IV. u jutro ušla je jedna njemačka borbena skupina u Podrav. Slatinu bez borbe.³ Neprijatelj se noću 6/7. IV. povukao u smjeru juga i silom odveo oko 200 građana. Oko 50 građana navodno je pobijano od partizana. Izvan borbenih postava kod želj. postaje u Podrav. Slatini nađeno je 50 ustaša poginulih, opljačkanih i dielom ubijenih nabojem u potiljak. Prema izjavi pučanstva Podrav. Slatinu napadalo je oko 4000 partizana s topovima i bacačima.

Postrojbe upućene za oslobođenje Podrav. Slatine raspršile su manju skupinu partizana kod s. Orahovice (22 km j. i. Podrav. Slatine) uz 3 poginula partizana.

Okučani: 8. IV. oko 0130 sati nakon jednosatne borbe odbijena je jača part. skupina,⁴ koja bi htela rušiti prugu kod Bodegraja (2 km s. z. Okučana).

Kostajnica:

U podhvatku kozačkih postrojbi 6. IV. u smjeru Kukuruzari — Mečenčani — Svinjica (6 i 10 km s.z. Kostajnice) poginulo je oko 140, a zarobljeno 20 partizana.⁵

Ogulin: U podhvatku naših i njemačkih snaga na području Razvale (21 km j. Ogulina) poginulo je 36, a zarobljeno 23 partizana.⁶ Vlastiti gubici: 2 njemačka vojnika poginulo, a više ih je ranjeno.

² i ³ O borbama za Podravsku Slatinu od 4 do 6 aprila vidi dok. br. 3, 4, 41 i 73.

⁴ Riječ je o dijelovima Posavskog NOP odreda čiji je zadatak bio da uz pomoć diverzanata poruše prugu kod Ladevca (vidi dok. br. 73).

⁵ Jedinice Sedme Udarne divizije (Prva i Treća brigada i jedan bataljon Banijskog NOP odreda) imale su u ovoj borbi sljedeće gubitke: 8 mrtvih, 6 ranjenih i 9 zarobljenih (vidi dok. br. 142).

⁶ Vidi dok. br. 59.

Jadranska obala:

Neprijateljski brzi čamci kod o. Zmajan (13 km. j.z. Šibenika) prisiljeni su na uzmak vlastitom topničkom djelatnošću.

6. IV. oko 1600 sati neprijateljski zrakoplovi u borbi s njemačkim zrakoplovima bacili su nekoliko razornih i zapaljivih bombi na s. Beder (8 km z. Samobora). Ranjeno 8 osoba, a zapaljeno 33 kuće.

7. IV. napali su neprijateljski bombarderi strojnica-ma i bombama brodove u Zatonu (9 km s.i. Dubrovnika). Pojedinosti nedostaju. Istog dana potopilo je neprijateljsko zrakoplovstvo 2 motorna jedrenjaka u luci Cavtata.

Obćenito:

U toku raznih djelatnosti njemačko-hrvatskog oružništva u toku mjeseca ožujka na području Samobor — Rude, Rugvica, Našice i u Bilo Gori poginulo je 129, zarobljeno 20, a prebjeglo 2 partizana. Zaplijenjeno 6 strojopušaka i veći broj pušaka.

7. IV. prijavilo se podhvatnom zapovjedništvu Križevci 7 vojnih neposlušnika, a podhvatnom zapovjedništvu Kostajnica 3 vojna neposlušnika.

Osobitosti:

Naše redarstvo u Splitu uhitilo je oko 70 pripadnika četničke organizacije.

Gogođaji na *prugama*:

Na pruzi Vinkovci — Zemun 7. IV u 0050 sati između ž. p. Kraljevci i Putinci naišao je vojni vlak na minu. Izkliznula 1 kola, poginula 2 a ranjena 4 njemačka vojnika.

Za poglavnika i za dom spremni!

Zast. pročelnika Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik

(BESTALL)

Bestall

(M. P.)

BR. 160

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 10 APRILA 1944 O BORBAMA KOD NAŠICA, SUNJE, BRINJE, PERJASICE I NA MOSORU I KAMEŠNICI

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 101/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

10. IV 1944 g. 0900 sati.

I OBCI PREGLED:

Veći uspjesi u podhvatima kod Sunje, Bos. Novog, Karlovca, Knina, Brčkog i Trebinja.

II PODRUČJA:

Bjelovar:

7. IV razviđački diovi u području Ravneš — Kašljavac (13 km j.j.i. Bjelovara) protjerali su neprijateljske predstraže uz 2 zarobljena partizana. Plien: Pismara. U području Bačkovice (20 km j. i. Bjelovara) uništeno je partizanima 1 uredovnica, 2 stražare, radionica i 21 sklonište (bunker i za stanovanje).

Sunja:

U podhvatima čišćenja područja j.z. Sunje 7. IV povisili su se neprijateljski gubitci na 31 poginulog i 36 zarobljenih partizana. Plien: 2 bacača, 1 strojica, mnogo vatrenog oružja, 170 naboja za protuoklopni top, 48 konja, 10 komada tovarne stoke i 13 sedala. Drži se da su gubitci i veći obzirom na to što je vlastito zrakoplovstvo bombardiralo šume južno Komogovine (15 km j.z. Sunje) gdje se neprijatelj skupljao.¹

Našice:

8. IV protjerali su njemačko-hrvatski oružnici partizane iz Seone i Zoljana (8 i 5 km j. z. Našica) uz 8 poginulih (brojano) a 10 poginulih procijenjeno. 3 konja i 1 vozilo zaplijeni.²

¹ Vidi dok. br. 142 i 159.

² U toku borbi za Podravsku Slatinu položaje kod Zoljana držao je Prvi bataljon Osječkog NOP odreda. O njegovim gubicima vidi dok. br. 30—1/2, k. 473, u Arhivu Istoriskog instituta JNA.

Srem. Mitrovica:

U podhvalu čišćenja sjeverno i sjeverozapadno Srem. Mitrovica povišili su se neprijateljski gubitci na 42 poginula partizana (brojano), a ocijenjeno daljnjih 30 poginulih (dnevno izvješće br. 96).³

Karlovac: U toku 7. IV odbijeni su napadaji jakih part. skupina na uporišta duž ceste Brinje — Karlovac. Sjeverno Jezerana poginulo je 91, zarobljeno 5 i prebjeglo 5 partizana.⁴ Zaplijenjene su 2 srtojnice i više ručnog vatrenog oružja. Odstranjene su mine i cesta je uzposobljena za promet.

Ogulin: U toku podhvata prema Perjasici (20 km i. Ogulina) do 8. IV zarobljeno je 25 partizana.⁵ Ostale pojedinosti nisu javljene.

Knin: U toku podhvata prema Perjasici (20 km i. Ogulina) do 7. IV neprijatelj je imao 69 poginulih i 23 zarobljena partizana,⁶ a zaplijenjeno je: 1 strojnica i više ručnog vatrenog oružja.

Sinj: Završen je podhvata u području Pl. Mosor i Kamešnica, gdje se neprijatelj povukao u smjeru zapada i sjevera uz 21 poginulog (brojano) a 43 poginulih i 50 ranjenih ocijenjeno.⁷ Plien: 3 puške i nešto strijeljiva. Vlastiti gubitci: 4 poginula, 3 ranjena i 3 zarobljena ustaše. Izgubljeno: 2 puške, 1 strojopuška. 1 bacač i 1 samokres.

³ Vidi dok. br. 155.

⁴ Dijelove njemačke 392 legionarske divizije na liniji Brinja — Modruš napala je Druga brigada Trinaeste divizije. Njeni gubici bili su sljedeći: 16 mrtvih, 25 ranjenih. Opširnije o tome vidi dok. br. 106.

⁵ Neprijatelj je vjerovatno pohvatao nenaoružane seljake. Iz izvještaja Štaba Četvrtog korpusa Glavnog štabu NOV i PO Hrvatske od 24 aprila se vidi da je Prvi bataljon Kordunaškog NOP odreda ojačan jednom četom PPK bataljona Kordunaškog područja vodio 8 aprila borbu na liniji Lipovštane — Perjasica — Svojić — Kestenjak. Bataljon nije imao gubitaka dok je četa PPK imala jednog poginulog i 1 ranjenog borca (vidi dok. br. 35—4, k. 426, u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

⁶ Istočno od Knina djelovao je Grahovsko-peuljski NOP odred. Radi sadejstva Šestoj diviziji koja je napadala neprijateljska uporišta na komunikaciji Lapac — Gračac, upućene su 7 aprila u Cetinsku dolinu Prva i Druga brigada Devete divizije. Manji dio ovih snaga kretao se preko Uništa ka Strmici i Golubiću. U izvještajima ovih jedinica i operacijskom dnevniku Devete divizije nema nikakvih podataka o borbama kod Uništa (vidi dok. br. 26, 74 i 81 u ovoj knjizi i dok. br. 56—2, k. 862 A i 21—1/3, k. 517 A, u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

⁷ Vidi dok. br. 7, 15 i 40.

Djelat, vlast, zrakopl.:

Na području Papuka bombardirana su obskrbna skladišta partizana u Zvečevu, Voćinu i Slatinskom Drenovcu.⁸ Osim toga zrakoplovstvo je vršilo bojne zadatke izviđanja, snimanja, prienos strijeljiva i bacanje promičbenih letaka.

Djelat, nepr. zrakopl.:

2. IV 5 neprijateljskih zrakoplova napalo je strojnicama 6 njemačkih samovoza na cesti 2 km i. Cavtata i oštetili ih. 3 njemačka vojnika poginula su a 6 je ranjeno.

7. IV napali su neprijateljski zrakoplovi strojničkom vatrom želj. postaju Hum i teretni vlak na želj. postaji Sjekose. Unesposobljena su 4 želj. stroja i 6 teretnih vagona. Ranjena su 2 željezničara.

Obćenito; U toku manjih djelatnosti kod Skradina, Našica, Daruvara, Bjelovara, Lepoglave i Jastrebarskog poginulo je 11, zarobljeno 19 partizana i 1 partizanka.

Osobitosti:

Cesta Badljevinina — Pakrac (9 i 16 km j.j.z. Daruvara) bila je minirana englezkim minama. Mine su uklonjene bez štete i gubitaka.

Događaji na prugama:

Na pruzi Zagreb — Dugo Selo 10. IV u 0645 sati između ž. p. Sesvete i Kraljevec Sesvetski naletio je putnički vlak na minu.⁹ Pojednosti nisu još objavljene.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Zast. pročelnika Operativnog odjela
glavnostožerni **podpukovnik**
(BESTALL)

(M. P.) **Bestall**

⁸ Stab Šestog korpusa javio je o tome 10 i 11 aprila Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske sljedeće: »Tokom 8. IV. nepr. je došao iz Madarske sa 50 aviona najrazličitijih tipova i od 6 ujutro tukao našu pozadinu prve linije bez predaha 12 sati... Avijacija je među ostalim tukla i Stab korpusa. Engleski telegrafista kapetan Owen ranjen, Crnobrnja [Bogdan] lakše ogreben po čelu... Zračna ofanziva na čitav naš teritorij još traje i 9. IV. od 7—17 sati. Bombardovanje je vršilo 30 bombardera u neprekidnim talasima. Uništen je velik broj zgrada naših ustanova i potučeno oko 60 komada goveda i konja. Izbačeno iz stroja oko 20 vojnika i radnika. 10 IV do 16 sati avioni se nisu pojavili«. (Vidi knjigu primljenih depeša Glavnog štaba NOV i PO Hrvatske u Arhivu Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 5—2, k. 119/1.)

* Minu su postavili diverzanti Trećeg diverzantskog bataljona. Lokomotiva je uništena a 3 vagona oštećena (vidi dok. br. 2—4, k. 121, u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

BR. 161

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBРАНSTVA OD 11 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA FERICANCE I ĐURĐENOVAC I O BORBAMA KOD PODRAVSKE SLATINE, KUTINE, SUNJE I OGULINA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 102/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

11. IV 1944. g. 0900 sati.

II PODRUČJA:

Zagreb:

U podhvalu kozačkih postrojbi 9. IV u području 22 km j. Zagreba odbačen je neprijatelj.¹ Tom prigodom uhićeno je 15 partizana i 5 njihovih pristaša, a zaplijenjena 1 strojnica.

i

Podrav. Slatina:

U progonu neprijatelja iz Podravske Slatine dostignuta je 9. IV crta 10 km j. Podravske Slatine uz sudjelovanje vlastitog zrakoplovstva.² Pojednosti nisu javljene.

Neprijatelj daje jak odpor.

Kutina:

Kod s. Vezišće (24 km s.i. Kutine) naše postrojbe iz Novoselec-Križa razbile su 8. IV jaču partizansku skupinu bez vlastitih gubitaka.³

Neprijateljski gubitci: 9 mrtvih i 12 ranjenih.

Našice:

10. IV u 0200 sati napadnuti su Feričanci i Đurđenovac (10 i 7 km s.z. Našica). U Đurđencu zaplijenjena je tvornica parketa i pilana, te uništen 1 parni

¹ Odnosi se na Turopoljsko-posavski NOP odred (vidi dok. br. 65).

² Jedinice Šestog korpusa NOVJ su napustile Podravsku Slatinu 7 aprila, poslije uništenja ustaško-domobranske posade (vidi dok. br. 73).

* U jednočasovnoj borbi koja je vođena između Drugog bataljona Moslavačkog NOP odreda i dijelova Prvog gorskog zdruga na liniji s. Vezišće — Obedišće, 24 km sjeverozapadno od Kutine, Bataljon je imao 1 poginulog (vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnog štabu NOV i PO Hrvatske od 3 maja 1944 i dok. br. 4/1, k. 58 u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

stroj i 8 uređaja za pilenje drva. Vlastite posade u tim mjestima uspjele su protjerati partizane.⁴

Sunja: Upućenim pojačanjem odbačene su 9. IV jake skupine partizana sa želj. pruge Sunja — Kostajnica koja je bila minirana na 7 mjesta.⁵

Ogulin: Kod s. Keseri (16 km j. Ogulina) naše i njemačke postrojbe razbile su 7. IV bez vlastitih gubitaka 2 part. brigade,⁶ koje su ih pokušale obkoliti. Neprijateljski gubitci: 36 poginulih, 23 zarobljena, mnogo ranjenih. Zaplijenjeno dosta oružja i tvoriva.

Jadranska obala:

Na ušću r. Neretve i kod luke Ploče opetovano su opažene neprijateljske podmornice. Neprijatelj je položio mine u delti Neretve.

Djelat, nepr. zrakopl.:

Ziva neprijateljska zrakoplovna razviđačka djelatnost nad obalnim područjem.

Obćenito:

U toku manjih djelatnosti kod Ostrožca, Kutine i Zemuna poginulo je 9 partizana, zaplijenjen 1 strojosa-mokres i uhićene 33 sumnjive osobe.

Osobitosti:

Noću 9/10. IV partizani su iz Krivaje (4 km j. Banove Jaruge), odveli 30 pripadnika njemačke narodnostne skupine.⁷

U blizini kolodvora u Metkoviću u posebničkom stanu ubili su partizani 2 ustaše, a 3 su teško ranili.

U Imotskom ubijen je navodno četnički kapetan Lujo Kargotić zapovjednik četničkog bataljona u Stolcu.

⁴ Napad na Đurđenovac i Feričance izvele su 9/10 aprila jedinice Dvanaeste divizije (vidi dok. br. 31 i 39).

⁵ Navedenu prugu rušila je 8/9 Prva brigada Sedme divizije u sa-
dejtstvu sa Prvim bataljonom Banijskog NOP odreda (vidi izvještaj
Štaba Banijskog odreda od 27 aprila 1944 u Arhivu Istoriskog instituta
JNA pod reg. br. 17—6, k. 412 A).

⁶ Odnosi se na Prvu i Drugu brigadu Trinaeste divizije koje su
napale dijelove njemačke 392 legionarske divizije na komunikaciji Bri-
nje — Modruš (vidi dok. br. 106).

⁷ Prva četa partizanske straže Psunjskog područja napala je nje-
mačko-ustašku posadu u Krivaju. Ubijeno je 5, ranjeno 5, a zarobljeno
10 neprijateljskih vojnika (vidi dok. br. 73 i 162).

Događaji na prugama:

Na pruzi Zagreb — Dugo Selo 10. IV u 0645 sati između ž. p. Sesvete i Sesvetski Kraljevec prema naknadnom izvješću naletio je putnički vlak na oštećenu prugu.⁸ Stroj je iskliznuo. Poginula su 2 ložača. (Spoj dnevno izvješće br. 101.)

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Zast. pročelnika Operativnog odjela
glavriostožerni podpukovnik

(BESTALL.)

(M. P.) **Bestall**

BR. 162

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 12 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA S. KRIVAJ, ĐURĐENOVAC I O BORBAMA KOD PODRAVSKE SLATINE, OTOČCA I METKOVIĆA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 103/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

12. IV 1944 g. u 0900 sati.

II PODRUČJA:

Banova Jaruga:

Noću 9/10. IV odbijen je napadaj part. na s. Krivaj (3 km j. Banove Jaruge). Neprijateljski gubitci nisu poznati. Vlastiti gubitci: 3 njemačka vojnika poginula, a 11 nestalo.¹

(Spoj dnevno izv. br. 102.)

⁸ Vidi dok. br. 160.

¹ Vidi dok. br. 161.

Podrav. Slatina:

Prigodom gonjenja partizana južno od Podravske Slatine zauzeta su 9.IV nakon teške borbe 2 mjesta 10 km j. Podravske Slatine uz 8 poginulih partizana.² Zaplijenjena su 3 konja.

Naknadno se saznaje da su partizani 10. IV kod Durđenovca (8 km s. i. Našica), prema iskazima stanovnika, imali 3 kola poginulih i ranjenih. (Spoj dnevno izvješće br. 102.)³

Otočac:

U podhvalu j.i. Otočca 9.IV part. su imali 22 poginula, 11 zarobljenih i 3 prebjegla.⁴ Jedna razviđačka postrojba s. i. Brinja zarobila je 2 partizana.

Djelat. nepr. zrakoplovstva:

U uvali Tiha kod Dubrovnika 10. IV napadnut je i potopljen 1 jedrenjak.

Pred tvornicom »La Dalmatienne« kod Šibenika neprijateljski zrakoplovi napali su 2 jedrenjaka bez učinka.

Neprijateljski zrakoplovi napali su strojnica 10. IV teretni vlak na želj. postaji Jasenica i uništili stroj.

Obćenito:

U toku manjih djelatnosti kod Kutine, Foče i Lenika poginulo je 12, a zarobljeno 7 partizana. Uhićene su 2 sumnjive osobe i 1 vojni neposlušnik. Oružničkoj postaji u Jastrebarskom prijavio se 1 voj. neposlušnik, a posadi u Ozlju predao se 1 partizan.

Osobitosti:

9. IV 1 partizanska skupina prepadom je zarobila 1 sat. četnika — njemačkih suboraca 8 km s.i. Metkovića.⁵ Pojednosti još nisu javljene.

Neprijateljski zrakoplovi bacili su poslednjih dana veće količine oružja i strjeljiva partizanima u istočnoj Bosni.

² Vidi objašnjenje br. 2 uz dok. br. 161.

* Vidi dok. br. 161.

⁴ Vidi dok. br. 44.

⁵ Četnike je vjerovatno zarobio Neretvanski NOP odred koji je djelovao na ovom području (vidi dok. br. 56).

Dogodaji na prugama:

Na pruža Karlovac — Ozalj 11. IV u 0805 sati između ž. p. Zorkovac i Ozalj naišao je putnički vlak na minu.⁶ Izkočila 2 kola. Žrtava nema.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Zast. pročelnika Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(BESTALL)
(M. P.) **Bestall**

BR. 163

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 13 APRILA 1944 O BORBAMA PROTIV JEDINICA NOV I POJ KOD POGANCA, PODRAVSKE SLATINE, OKUCANA, TOPLICE I GOLJAKA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 104/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

13. IV 1944 g. u 0900 sati.

I OBCI PREGLED:

Uspjeh u podhvatima kod Ludbrega, Jastrebarskog i Foče. Uzletišta i teretni kolodvor Borongaj kod Zagreba jače bombardirani.

II PODRUČJA:

Ludbreg:

9. IV prigodom podhvata u području Poganca (9 km j. Ludbrega) neprijatelj je imao 53 poginula.¹ Zaplijenjen je 1 gorski top i 9 sanduka liekova, a u jednoj radionici oružje oko 100 pušaka. Vlastiti gubitci: 2 poginula i 4 ranjena.

* Minu su postavili diverzanti Drugog diverzantskog bataljona (vidi dok. br. 118).

¹ Gubici Kalničkog NOP odreda u barabama na Kalniku 6 i 7 aprila bili su: 4 poginula i 7 ranjenih (vidi dok. br. 52 i 158).

Podrav. Slatina:

Vlastita borbena skupina koja je po zauzeću Podravske Slatine progonila partizane prema jugu vratila se u Podrav. Slatinu.² Ukupni neprijateljski gubitci južno od Podrav. Slatine iznose: 63 poginula (brojana) i mnogo ranjenih partizana. Vlastiti gubitci: 19 poginulo, 18 ranjeno (2 častnika).

Okučani:

Kod s. Cage (4 km s. Okučana) raspršena je partizanska skupina poslie kraće borbe. 1 komesar ubijen. Zaplijenjeno promičbeno tvorivo.

Našice:

10. IV odbijen je napadaj partizana s. z. Našica bez vlast, gubitaka.³

Jastrebarsko:

Prigodom vlastitog noćnog napadaja na mjestu Toplica i Goljak 9/10. (10 km s.z. Jastrebarskog) zarobljen je 1 viši partizanski stožer.⁴ Neprijatelj je imao 5 poginulih (1 zapovjednik »odreda«) i 4 zarobljena. Uхваćena su 3 partizanska agenta. Zaplijenjeno je više ručnog vatrenog oružja i opsežna pismohrana.

Djelat, vlast, zrakopl.:

Između Orahovice i Jošave (18 km z.s.z. Našica) uništeno je 10 neprijateljskih zaprežnih kola podpunim pogodkom bomba.

Djelat, nepr. zrakopl.:

12. IV od 1100 sati nalet oko 200 neprijateljskih zrakoplova nad područjem Nova Gradiška — Nova Kapela Batrina — Brod — Banja Luka. Oko 1200 sati pao je 1 neprijateljski četvoromotorni zrakoplov 6 km j.i. Nove Kapele Batrine.

12. IV u 1210 sati neprijateljsko zrakoplovstvo bombardiralo je uzletište Borongaj i teretni kolodvor Borongaj kraj Zagreba. Na uzletištu uništeno je 18

³ Vidi dok. br. 3, 4, 41 i 73 u ovoj knjizi i tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 16 maja 1944.

* Jedinice Dvanaeste divizije napale su 9/10 aprila ustaška uporišta u Đurđenovcu i Feričancima (vidi dok. br. 39).

⁴ Riječ je o napadu na Zumberačko-pokupski NOP odred (vidi dok. br. 66).

a oštećeno je 8 zrakoplova. Uzletišta je privremeno onesposobljeno. Na kolodvoru Borongaj uništeno je 25 vagona, veći broj vagona je oštećen, a 11 kolo-sjeka je razoreno. Osim toga srušene su 63 kuće, 15 ih je teško, a 72 su lakše oštećene. Poginulo je 6 građanskih osoba i 6 ih je ranjeno. Kod pripadnika hrvatskih oružanih snaga nije bilo gubitaka.

Obćenito:

U manjem sukobu kod s. Curlovca (9 km s.i. Bjelovara) poginula su 4 partizana. Podhvatnom zapovjedništvu Varaždina prijavilo se 10 voj. neposlušnika.

Osobitosti:

Partizani su pljačkali sela 19 km s.i. Rume. 2 hrvatska častnika koji su bili na dopustu odvedena su. Odvedeno je 55 komada blaga, 28 konja i 300 svinja. Partizani su se povukli prema sjeveru. Upućena je potjera.

Događaji na prugama:

Na pruzi Zagreb — Dugo Selo 13. IV u 0740 sati našletio je na minu putnički vlak kod želj. postaje Čulinec.⁵ Lakše ranjeno 10 njemačkih vojnika. Izkočilo 6 kola. Promet se vrši prelaženjem.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Zast. pročelnika Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(BESTALL)
(M. P.) Bestall

⁵ Minu su postavili diverzanti Trećeg diverzantskog bataljona (vidi dok. br. 2—4, k. 121, u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 14 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA CAZIN, HRVAČE I POTRAVLJE I O BORBAMA KOD SAMOBORA, DARUVARA, NAŠICA I SINJA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 105/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

14. IV 1944 g. u 0900 sati.

I OBĆI PREGLED:

Veći uspjesi kod Sinja i Foče.
Teške borbe kod Cazina.
Živa djelatnost neprijateljskog zrakoplovstva nad
cijelim područjem države.
Slavonski Brod ponovno bombardiran.

II PODRUČJA:

Samobor:

13. IV odbacile su ustaške postrojbe kod s. Kotari (5 km j. Samobora) jednu partizansku skupinu, koja je na mjestu borbe ostavila 5 poginulih i 1 »komesara«, Žumberačkog »odreda«.¹

Banova Jaruga:

U manjem podhvatu 13 km j. i. Banova Jaruga odbačen je protivnik uz 10 poginulih i 25 ranjenih partizana.²

Daruvar: Noćnim prepadom naših postrojbi 12/13. IV na s. Trojeglava (10 km j.z. Daruvar) razpršena je partizanska skupina, koja se tamo nalazila. 3 partizana su poginula, a 16 ih je zarobljeno (od toga 5 ženskih).

¹ U izvještajima Štaba Trideset četvrte divizije i potčinjenih joj jedinica koje su djelovale na ovom području o tome nema nikakvih podataka.

² Vjerovatno se misli na upad njemačkih i ustaških jedinica u sela: Bujavica, Lovska, Novi Grabovac sjeveroistočno od Banove Jaruge. Neprijatelj je tom prilikom opljačkao stoku od seljaka. Iz izvještaja Štaba Zapadne grupe NOP odreda za period od 10 do 20 aprila vidi se da Posavski odred (koji je djelovao na ovom terenu) nije imao u to vrijeme nikakvih gubitaka (vidi dok. br. 28/2—3, k. 1621, u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

Našice: Razvidačka skupina oružnika vodila je: 12.IV borbu sa partizanima (jačine oko 300) kod s. Jošave (14 km z.s.z. Našica). Poginulo je 50, a ranjeno mnogo partizana.³ Vlastiti gubitci: 2 poginula i 8 ranjenih.

Cazin: Borbe kod Cazina se nastavljaju. Jaka skupina partizana (oko 2000), koja je napadala Cazin, odbačena je poslije ogorčene borbe uz 120 poginulih partizana. Vlastiti gubitci: 6 Niemaca, 5 domobrana i 30 ustaša poginulo, a ranjeno: 22 Niemca, 15 domobrana, 49 ustaša.⁴

Sinj: Noću 5/6. IV napali su partizani naše postave kod Hrvače i Potravlje (6 i 12 km s.z. Sinja), ali su odbačeni uz teške gubitke prema sjeveru. 108 partizana je poginulo i 3 su zarobljena.⁵ Vlastiti gubitci: 2 poginula i 4 ranjena.

Jadranska obala:

Noću 10/11. IV odbijen je pokušaj neprijateljskog iskrcavanja sa broda kod Gradaca (26 km s. Metkovića).

Noću 11/12. IV vodile su vlastite obalne bitnice uz pješan topnički dvoboj s 2 neprijateljska razarača pred Dubrovnikom. Razarači su prinuđeni na povlačenje.

Djelat, vlast, zrakopl.:

Vršilo je prienos streljiva.

12. IV prinudno se spustio 1 njemački zrakoplov kod s. Spiranec (6 km j. z. Križevaca). Zrakoplov je neoštećen.

Djelat, nepr. zrakopl.:

Ziva djelatnost neprijateljskog zrakoplovstva nad čitavim područjem države.

³ Prvi bataljon i Treća četa Drugog bataljona Osječke brigade imali su u ovoj borbi 4 lakše i 1 teže ranjenog (vidi dok. br. 54).

⁴ U napadu na Cazin koji je počeo 9 aprila učestvovala su sljedeće jedinice: po dvije brigade iz Sedme i Osme divizije, Unska operativna grupa i Haubički divizion. O toku napada i njegovim rezultatima vidi dok. br. 28, 29, 53, 67, 80 i 119.

⁵ Napad su izvele jedinice Dvadesete divizije u sadejstvu sa Dinarskim NOP odredom. Gubici ovih jedinica bili su: 8 poginulih i 21 ranjen (vidi dok. br. 50).

13. IV u 1045 sati napadnut je SI. Brod od 35 bombama. Bombe su pale u glavnom na područje želj. postaje SI. Brod.⁶ Razorena je ložiona i jedan dio postajne zgrade a ulazi u postaju su zatrpani. Oštećena je tvornica vagona i obližnja pilana, a izgonio je 16 vagona sa obskrbom i opremom. Popravak 2 kolosjeka trajati će oko 48 sati. Promet se vrši prelaženjem. Ukupno je bačeno oko 400 bombi među njima i nekoliko od 1000 kgr. Gubitaka ima ali nedostaju podatci.

Naša protuzrakoplovna obrana u Brodu srušila je 2 četvoromotorna bombaša koji su pali na Brodsko Brdo.

Osim toga 1 američki bombarder srušio se kod Kiseljaka (30 km s. z. Sarajeva). Posada je zarobljena. Drugi bombarder srušio se u području 20 km s. z. Daruvara. Za sudbinu posade se ne zna.⁷

10. IV potopili su neprijateljski zrakoplovi 1 manji plovni objekt u luci Šibenika.

11. IV potopili su neprijateljski lovci — bombaši 1 manji plovni objekt kod Makarske.

11. IV napali su neprijateljski zrakoplovi strojničkom vatrom Gradac kod Dubrovnika.

Obćenito:

U toku manjih djelatnosti kod Šestina, Jastrebarskog, Lekenika, Generalskog Stola, SI. Broda i Rume poginulo je 14, a zarobljeno je 5 partizana. Zaplijenjena je 1 strojopuška, 6 pušaka i 1 strojosaмокres. Vlastiti gubitci: 4 poginula, 1 ranjen i 1 nestao (Nijemci).

Kod Lekenika uhićena su 3 vojna neposlušnika. Mjestnom zapovjedništvu Križevci prijavilo se 21, a u Varaždinu 12 vojnih neposlušnika.

Osobitosti:

7. VI na putu Sutina — Sinj (5 km z. Sinja) partizani su napali 1 njemački odjel, a Nijemci su za odmazdu zapalili s. Djipalo (5 km s. Sinja).

1 njemački brod sa teglenicom naišao je na Dunavu kod Grocke (Srbija) na minu i oboje potonuli. Radi se vjerojatno o minama koje je položilo neprijateljsko zrakoplovstvo.

⁶ i * Vidi dok. br. 163 i objašnjenje br. 84 uz dok. br. 141.

Veća skupina partizana opljačkala je 12. IV Majur kupalištnog D.P. kod Daruvara.

Događaji na prugama:

Na pruzi Srem. Mitrovica — Ruma 12. IV u 0430 sati između ž. p. Ruma i Voganj naletio je putnički vlak na minu. Podrobnosti nisu javljene.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Zast. pročelnika Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik

(BESTALL)

(M. P.)

Bestall

BR. 165

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 15 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA ĐURMANEC, ŽUTICU I DIVUŠU I BORBAMA KOD GORNJE JELENSKE, SUHOPOLJA I SLAVONSKOG BRODA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 106/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

15. IV 1944 g. 0900 sati.

II PODRUČJA:

Krapina: Prema naknadnom izvješću prilikom partizanskog napadaja na Krapinu 28. III partizani su imali: 19 poginulih i 2 zarobljena.¹ Plien: 5 pušaka. Vlastiti gubitci: 3 ustaše i 6 njemačkih oružnika poginuli, 9 ustaša i 4 njemačka oružnika ranjeni. (Spoj dnevno izv. br. 90.)

Popovača:

U sukobu s partizanima kod s. G. Jelenska (7 km s. i. Popovače) 9. IV partizani su ostavili na mjestu

¹ Napad na Krapinu tada nije vršen. Trideset druga divizija u sadejstvu sa dijelovima Zapadne grupe NOP odreda Desetog korpusa NOVJ napala je 28 marta neprijateljske posade u s. Đurmancu i s. Zu-

borbe 6 poginulih, a 5 ih je zarobljeno (2 žene).
Plien: 1 brzoglas, više pušaka, strijeljivo i veća količina promičbenog tvoriva.

Daruvar: U toku je podhvat u području Daruvar — Končanica — Dežanovac — Badljevinu.²

Virovitica:

Prilikom razviđanja iz Suhopolja (10 km j.i. Virovitice) prema Suhopolj, Borovu (8 km j. i. Virovitice) izvršili su partizani prepad na naš razviđački odjel.³ Neprijateljski gubitci: 6 poginulih i više ranjenih. Vlastiti gubitci: 12 poginulih i 5 ranjenih.

Kostajnica:

Noću 12/13. IV jače partizanske snage napale su naše uporište u s. Divuša⁴ (13 km j. z. Kostajnice). Neprijatelj je odbijen bez vlastitih gubitaka. Neprijateljski gubitci nisu poznati.

Brod:

Razviđanjem u području 9. km. s. Broda raspršene su manje neprijateljske skupine iz s. Kindrova, Glogovica i Zdenci (9 km s. i., 9 i 12 km s. s. z. Broda). Neprijateljski gubitci: 11 partizana poginulo.⁵

Jadranska obala:

Južno od otoka Hvara vlastito topništvo primoralo je više neprijateljskih borbenih čamaca i brodova na povlačenje.

Vlastiti obalni čamci odbili su pred otokom Murterom 3 engleska brza čamca, koji su se nakon vatrotroja povukli.

tici. Pravec Đurmanec — Krapina obezbjeđivali su dijelovi brigade »Braća Radić« i upornom borbom kod Petrovskog zadržale neprijatelja iz Krapine koji je pošao upomoć napadnutim posadama. Opširnije o tome vidi dok. br. 51 u ovoj knjizi i tom V, knj. 25, dok. br. 163 i 166.

* Vidi dok. br. 164.

² Prepad je izveo Prvi bataljon Bilogorskog NOP odreda 12 aprila i pritom zaplijenio 2 mitraljeza, 7 pušaka, 3 automata i drugu ratnu spremu. Bataljon nije imao gubitaka (vidi dok. br. 28/2—3, k. 1621 u Arhivu Istorikog instituta JNA).

³ Napad na Divušu izvele su Prva i Druga brigada Sedme udarne divizije (vidi dok. br. 143).

⁴ U borbi kod Kindrova 14 aprila Diljski NOP odred je imao jednog poginulog i dva ranjena borca (vidi tom V, knj. 27 izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 17 maja 1944).

Djelat, nepr. zrakopl.:

13. IV 37 neprijateljskih zrakoplova bombardiralo je tvornicu cementa Sv. Kajo, Kaštela, s. Slatine (na o. Ciovu) i sjeverne predjele Splita. Do sada je izkopano 16 mrtvih i 34 ranjene osobe. Oštećen je splitski vodovod.

Istog dana 60 neprijateljskih bombaša napalo je Omiš, Makarsku i Metković. Pojediniosti nisu javljene.

13. IV neprijateljski zrakoplovi bombardirali su Podbablje (4 km j. Imotskog). Srušena su 2 neprijateljska zrakoplova, a 5 zrakoplovaca, koji su izkočili padobranima, zarobljeni su.

Noću 12/13. IV neprijateljski zrakoplovi polagali su mine u Dunav na području Stari Banovci — Slankamen i Vukovar — Ilok. Između Surduka i Slankamena udarila je o minu i potonula 1 teglenica. Promet je djelimično obustavljen. Poduzete su mjere za uklanjanje mina.

Prilikom napadaja neprijateljskih zrakoplova 12. IV na uzletište Borongaj kod Zagreba poginuo je 1 njemački vojnik, 2 su teško i 8 lako ranjena.⁶

Prilikom napadaja neprijateljskih zrakoplova na SI. Brod 13. IV osim vojnih objekata teško je oštećeno 7 građanskih kuća, a mnogo ih je lako oštećeno. Do sada je iskopano 42 poginula (1 častnik i 31 njemački vojnik) i više teško ranjenih osoba.⁷

11 i 12. IV srušila je posada Livna strojničkom vatom 2 neprijateljska lovca.

Kod Vel. Grđevca 13. IV spustila se 1 »leteća tvrđava« uslied zapaljenog motora. Izgorila su 2 člana posade, a 6 članova posade izkočilo padobranima, ali još nisu uhvaćeni.

Jugoiztočno od Nove Kapele Batrine 13. IV srušio se 1 neprijateljski bombaš. 3 člana posade su zarobljena, a za ostalima se traga.

Prema izkazu pučanstva noću 13/14. IV srušio se 1 neprijateljski zrakoplov na Psunj, a na području Crešnjevica kod Bjelovara navodno još 1 neprijateljski zrakoplov.

° i ⁷ Bombardovanje su izvršili saveznički avioni. Opširnije o rezultatima bombardovanja vidi dok. br. 163 i 164.

Obćenito:

U toku manjih djelatnosti u području Kamenskog, Jablanovca, Rume, Okučana i Bjelovara poginulo je 10, a zarobljeno 6 partizana.

Mjestnom zapovjedništvu u Varaždinu prijavila su se 23 vojna neposlušnika, a posadi u Ozlju daljnja 3. Kod Končanice uhićena su 2 vojna neposlušnika.

Osobitosti:

U noći 9/10. IV bacili su neprijateljski zrakoplovi u selima Koška i Normanci (16 i 22 km s.i. Našica) padobranima razno strojno oružje, eksploziv i strijeljivo, što je sve palo u naše ruke.

Događaji na prugama:

Na želj. pruzi Bos. Novi — Bihać 12. IV između želj. postaje Blatna i Otoka minama je oštećena želj. pruga i most raspona 15 metara.⁸ Popravci su u toku. Na želj. postaji SI. Brod 14. IV u 1600 sati omogućen je promet po jednom kolosjeku. Promet SI. Brod — Bos. Brod još je u prekidu.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(**HELBICH**)

(M. P.)

Helbich

" Prugu je rušila Četvrta brigada i dva bataljona Treće brigade Sedme udarne divizije (vidi dok. br. 53).

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 16 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA USTAŠKU POSADU U GOLUBOVCU I O BORBAMA KOD KRIZA, PODRAVSKE SLATINE I PETRINJE

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 107/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

16. IV 1944 g. 0900 sati.

I OPCI PREGLED

Ziva neprijateljska djelatnost nad otocima i obalom. Neprijateljsko zrakoplovstvo noću obskrbljuje partizane.

Niemci nastavljaju evakuaciju pučanstva sa o. Šolte.

II PODRUČJA:

Varaždin: Noću 13/14. IV napali su partizani posadu u Golubovcu (7 km i. Krapine). Jedan ustaša je poginuo a 4 su ranjeni. Dio posade iz Lepoglave koji je krenuo u pomoć Golubovcu naišao je na part. zasjedu.¹ Ranjeni su 4 ustaše. Neprijateljski gubitci nisu poznati.

Bjelovar: U toku je manji podhvat u području Ivanska — Durdić (12 km j. Bjelovara).
Jače partizanske snage² nadiru iz Podravine prema V. Trojstvu (9 km s. i. Bjelovara).

Ivanić Grad:

Prigodom razviđanja naših snaga 13. IV u smjeru Rečica — Mustafina Klada — Ruškovica — Ludinica (5—7 i 9 — 7 km j. i. Križa) poginulo je 6 partizana.³ Vlastiti gubitci: 2 poginula i 1 ranjen.

¹ Ustašku posadu (Prva bojna Prve pješačke pukovnije PTS) napao je Zagorski NOP odred. Opširnije o tome vidi dok. br. 71.

² Na području V. i M. Trojstva nalazio se tada samo Bjelovarski NOP odred (vidi dok. br. 5—24/4, k. 551—a, u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

³ Moslavački NOP odred vodio je toga dana borbu protiv dijevoja Prvog gorskog zdruga kod Kopčić Brda (u blizini navedenih sela).

Okučani: Slabije part. snage dolazeći iz Caga (4 km s. Okučana) napale su strojničkom vatrom Okučane, bez osobitog učinka.

Daruvar: Podhvat čišćenja područja z. Daruvara završen je bez sukoba s neprijateljem.⁴

Podrav. Slatina:
Podhvatne snage protjerale su jednu neprijateljsku sat 8 km j.i. i 5 km s.z. Slatine. Poginula su 3 partizana i zaplijenjeno je 100 kgr. eksploziva.

Zemun: Razpršena je partizanska skupina u prikupljanju zapadno od Zemuna. Poginula su 24 partizana, a 2 su uhvaćena.

Jastrebarsko:
12. IV jedna borbena skupina prigodom razvidanja u području 5 km s.z. Jastrebarskog odbacila je neprijatelja prema zapadu. Partizani⁵ su imali nje-mačke odore.

Petrinja: Naše ophodnje 10 km j.z. i 13 km s.z. Petrinje naišle su na neprijatelja. Posljedak nije još javljen.

Otočac: 14. IV započeo je podhvat protiv neprijatelja, koji se prikuplja j.i. Dabra.

Jadranska obala:
Neprijateljsko brodsko topništvo ponovno je tuklo Gruž noću 13. IV. Manja šteta na želj. postaji gdje ima 2 mrtva i više ranjenih.

Djelat, nepr. zrakopl.:

14. IV od 2100 do 2300 sati prelieti većeg broja neprijateljskih zrakoplova preko iztočnog diela državnog područja a 15. IV i nad područjem obale, gdje je srušen 1 neprijateljski lovac.

U ovoj borbi nije imao gubitaka (vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Desetog korpusa NOVJ Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 3 maja 1944).

⁴ Navedeni pothvat vršili su dijelovi Četvrtog gorskog zdruga iz Daruvara. (Podatak iz bojne relacije Prvog zbornog područja, dok. br. 4/1—11, k. 58, u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

⁵ Odnosi se na Četvrti bataljon Omladinske brigade »Jože Vlahović« (vidi dok. br. 61).

Obćenito: U toku manjih djelatnosti kod Divuše (Kostajnica), Petrinje, Cazina, Daruvara, Paučja i Grgurevca poginulo je 15, a zarobljeno 9 partizana i zaplijenjeno 18 konja. Vlastiti gubitci: 1 domobran ranjen. Podhvatnom zapovjedničtvu Križevci prijavilo se 20 a mjestnom zapovjedničtvu Varaždin 32 vojna neposlušnika. Naše postrojbe uhitile su 3 vojna neposlušnika.

Osobitosti;

Evakuacija stanovništva sa o. Šolte nastavlja se.⁶ 15. IV skupina partizana⁷ u Podbor. Doljani (3 km j. Daruvara) spriječavala je mještanima dolazak na tržište u Daruvar i pljačkala im ono što su nosili.

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Karlovac — Bubnjarci 15. IV u 0715 sati između ž.p. Karlovac i Mahično naišao je teretni vlak na minu.⁸ Stroj i 5 kola izkliznulo. Žrtava nema.

Na pruzi Dugo Selo — Križevci 15. IV oko 0820 sati između ž.p. Prikraj i Vrbovec naletio je putnički vlak na minu.⁹ Stroj i 2 kola izkočila. Žrtava nije bilo.

Na želj. pruzi Sisak — Sunja 16. IV u 0815 sati kod želj. postaje Blinjski Kut eksplodirala je navodno u jednom vagonu mina i usmrtila 4, a ranila 11 njemačkih vojnika. Vagon je oštećen.¹⁰

Na pruzi Dugo Selo — Novska noću 15/16. IV između ž.p. Popovača i Kutina minama je oštećena želj-pruga, 200 metara pruge je pomaknuto, a 15 b. b. stubova posječeno.

⁶ Evakuacija stanovništva sa otoka Šolte izvršena je po naređenju Nijemaca (vidi. dok. br. 167 u ovoj knjizi i tom VIII, knj. 2, dok. br. 188).

⁷ Vjerovatno iz sastava Daruvarskog NOP odreda koji je djelovao na ovom području.

⁸ Vlak su minirali diverzanti Drugog diverzantskog bataljona (vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Drugog diverzantskog bataljona Štabu Četvrtog korpusa NOVJ od 25 maja 1944).

⁹ Minu su postavili diverzanti Trećeg diverzantskog bataljona (vidi Operacijski dnevnik Grupe diverzantskih odreda NOVJ u Arhivu Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 2—4, k. 121).

¹⁰ Mina nije bila u vagonu nego pod šinama. Postavili su je diverzanti Drugog diverzantskog bataljona (vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Drugog diverzantskog bataljona Štabu Četvrtog korpusa NOVJ od 25 maja 1944).

Kod svih oštećenja na želj. prugama popravci su u toku.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(**HELBICH**)
(M. P.) **Helhich**

BR. 167

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 17 APRILA 1944 O BORBAMA PROTIV JEDINICA NOV I POJ NA PODRUČJU PAKRACA, BRINJA. OTOČCA, LIVNA I O EVAKUACIJI CIVILNOG STANOVNIŠTVA SA DALMATINSKIH OTOKA

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 108/44.

Operativnog odjela ministarstva oružanih snaga

„ 17. IV 1944 g. 0900 sati

I OBCI PREGLED:

Podhvati u sjeveroistočnoj Bosni i u području Jajca uzpješno se nastavljaju.

Otok Šolta potpuno je evakuiran.

II PODRUČJA

Krapina 14. IV odbijen je napadaj partizana na tvornicu sukna u Krapini.

Pakrac: Prigodom razviđanja sjeverno od želj. postaje Kunkunjevac 15. IV nakon kraće borbe odbačeni su partizani uz 12 poginulih¹ (6 ženskih). Vlastitih gubitaka nije bilo.

¹ U izvještajima Štaba Šestog korpusa i potčinjenih mu jedinica nema podataka o ovoj borbi. Prema podacima u izvještaju Štaba Zapadne grupe NOP odreda Šestog korpusa NOVJ, neprijatelj (Nijemci,

Brinje: 14. IV odbijen je noćni napadaj partizana na uporište s. z. Križpolja (3 km s. i. Brinja), te su odbačeni nakon što je slomljen žilav odpor neprijatelja uz 30 poginulih i 7 prebjeglih partizana.² Područje Dabra očišćeno je od partizana.

Otočac: U podhvat u prema Crnoj Vladi (17 km i. Otočca) 10. IV partizanski gubitci iznose: 28 poginulih, 8 zarobljenih, a 3 patr. su se predali.³ Plien: 133 puške, 1 strojopuška, 1 protuoklopni top, 1 motorkotur i 5 brzoglasa. Vlastiti gubitci: 1 poginuo i 3 ranjena.

Livno:

Noću 13/14. IV odbijeni su mali napadaji part. na Livno iz s. z. smjera.⁴

Djelat, nepr. zrakopl.:

Noću 13/14. IV neprijateljsko zrakoplovstvo bacalo je partizanima obskrbu u šumama između Bosuta i Save.

15. IV napali su neprijateljski zrakoplovi brodovlje u Ombli kraj Dubrovnika, bez učinka.

16. IV velike skupine neprijateljskih bombardera i lovaca preletile su preko srednjeg i istočnog diela državnog područja u smjeru jug — sjever i obratno.

16. IV neprijateljsko zrakoplovstvo bombardiralo je želj. postaju i njemačko uzletišta u Zemunu. Učinak bombardiranja uzletišta još nije poznat, ali šteta nije velika. Na želj. postaji oštećene su 4 skretnice, a navodno su dvije osobe poginule i 16 ih je ranjeno.

ustaše i domobrani) je u toku aprila 1944 u više navrata vršio upade na oslobođenu teritoriju južno od Pakraca i pritom palio sela i ubijao nenaoružani narod. S obzirom da je među ubijenima relativno velik broj žena, vjerovatno se i ovdje radi o takvoj akciji (vidi dok. br. 148).

² Na ovom području vođene su od 14 do 18 aprila teške borbe između Druge brigade Trinaeste divizije i dijelova njemačke 392 legionske divizije. Četrnaestog aprila brigada je imala sljedeće gubitke: 2 poginula, 6 ranjenih i 4 nestala (vidi dok. br. 99).

³ Vidi dok. br. 44 i 162.

⁴ U Operacijskom dnevniku Devete divizije koja je tada bila raspoređena na području Livna nema podataka na osnovu kojih bi se moglo zaključiti da su tada vršene pripreme ili da je izveden napad na ovo mjesto (vidi dok. br. 56—2, k. 842 A, u Arhivu Istoriskog instituta JNA). -

Obćenito: U toku manjih djelatnosti na području Ivanić Grada, Petrinje i na o. Braču poginulo je 12 partizana. Vlastiti gubitci: 2 domobrana poginula. Podhvatnom zapovjedništvu u Križu javilo se 7 voj. neposlušnika, a 2 partizana predala su se (1 »operativni oficir Moslavačke brigade«). Južno od Zagreba uhitile su vlastite vojne postrojbe 93 vojna neposlušnika.

Osobitosti:

Niemci su zapoviedili potpunu evakuaciju otoka Šolte, Brača i Hvara. Šolta je već ispražnjena. Zauzimanjem naših vojničkih oblasti evakuacija otoka Brača i Hvara ograničena je samo na evakuaciju muškaraca sposobnih za vojničku službu.⁵ 15/16. IV jedan neprijateljski zrakoplov bacao je promičbene letke u području Slav. Požege.

Dogodaji na prugama:

Na pruzi Banova Jaruga — Sl. Brod u noći 16/17. IV između ž.p. Novska i Lipovljani, Rajić i Okučani te Nova Kapela Batrina i Sibinj eksplodiralo je po 6—7 mina.⁶ Pojedivosti još nisu javljene.

ZA POGlavNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
(M. P.) **Helbich**

Opazka: istodobno sa napadajem neprijateljskog zrakoplovstva na uzletište Zemun napalo je 150 zrakoplova središte Beograda. Vojnički gubitci su nepoznati, a građanski su osjetljivi.

⁵ Vidi dok. br. 166.

⁶ Na relaciji Banova Jaruga — Nova Gradiška rušio je tada prugu Posavski NOP odred a od Nove Gradiške do Slavenskog Broda dijelovi Diljskog i Osječkog odreda (vidi dok. br. 139 i 148 u ovoj knjizi i dok. br. 28/2—3, k. 1621, u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

BR. 168

**IZVJEŠTAJ VELIKE ZUPE BILOGORA OD 18 APRILA 1944
MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH POSLOVA NDH O PO-
DJELI PŠENICE I KROMPIRA ZAPLIJENJENIH PRILIKOM
PRODORA NA OSLOBOĐENI TERITORIJ MOSLAVINE¹**

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA

Broj: Taj. 1329/1944

VELIKA ZUPA BILOGORA U BJELOVARU
Bjelovar, dne 18. IV. 1944.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
URED MINISTRA

Zagreb

Dne 8 travnja o.g. jedna bojna njemačke vojske — dobrovoljaca Ukrajinaca i kozaka² iz Kloštra Ivanića uz suradnju njemačke tajne policije iz Zagreba poduzela je podhvat protu partizana u smjeru Marča Šume (10 km. zapadno od Čazme). Do sukoba sa partizanima nigdje nije došlo.³ U Marča Šumi između kote 187 i 189 pronađena su 3 podzemna skladišta i to dva sa krumpirom u kojima je bilo oko 15.000 kg. krumpira i jedan sa pšenicom oko 20.000 kg. pšenice. Kod ovih skladišta pronađeno je oko 40 raznih automobilskih kotača sa gumama i nešto odijela i obuće.

Od pronađene pšenice uzela je njemačka posada u Ivanić Gradu za sebe 1500 kg., ustaškom taboru u Kloštru Ivanića ustupljeno je 1500 kg. a 17.000 kg. odpremili su Njemci za svoje pekare u Dugo Selo i Zagreb. Pronađeni krumpir, automobilski kotači sa gumama i partizansko odijelo i obuća odpremljeno je u Zagreb.

Radi znanja savezno s izvješćem broj Taj. 1316/1944 od danas.

ZA DOM SPREMNI!

Veliki župan:
(Dr. Vladimir Sabolić)
Sabolić

(M. P.)

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u Arhivu Istarskog instituta JNA pod reg. br. 40/16, a-1, k. 156.

⁵ Iz sastava Prve kozačke konjičke divizije.

* Moslavački NOP odred, koji je djelovao na ovom području, vodio je toga dana borbu protiv dijelova Prvog gorskog združenja kod sela Obedišće, 14 km j.z. od Čazme (vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 3. maja 1944 i bojnu relaciju Prvog zbornog područja u Arhivu Istarskog instituta JNA pod reg. br. 4/1—9, k. 58).

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 18 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA KOMUNIKACIJU LAPAC — GRAČAC, KNIN — DRNIŠ I O BORBAMA JUŽNO OD ZAGREBA, KOD KUTINE, SLAVONSKOG BRODA, OGULINA, OTOČCA, OMIŠA, LIVNA, NA BRAČU I PAŠMANU

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 109/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

18. IV. 1944 g. 0900 sati

(Samo za viša zapovjedništva oružanih snaga)

I OPCI PREGLED:

Veći uspjesi u podhvatima kod Ogulina, Otočca, Livna, Kalinovika i Foče.
Zemun je 2 puta naoadnut iz zraka.

II PODRUČJA:

Zagreb: U sukobu između ustaša i partizana južno od Zagreba 15. IV. neprijatelj je imao 12 poginulih i 2 zarobljena.¹

Kutina: Naši razvidački djelovi protjerali su 14. IV. manju skupinu partizana² iz područja s. z. Kutine u smjeru s. Peščenica (8 km s. Popovače), uz 2 zarobljena partizana. Uhićeno je 6 voj. neposlušnika. Vlastiti gubitci: 1 ranjen.

Brod: Prigodom nasilnog razvidanja 13. IV. u području s. Broda ubijeno je 5 partizana, a zaplijenjena je 1 strojica i 2 puške.³

Ruma: Njemačka obhodnja odbila je 15. IV. neprijateljski prepad 12 km s. Rume, bez vlastitih gubitaka.

¹ U izvještajima Štaba Trideset četvrte divizije i potčinjenih joj jedinica koje su bile razmještene na toj prostoriji nema podataka o ovom sukobu.

³ Odnosi se na Moslavački NOP odred (vidi tom V, knj. 27, izvještaj Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 3 maja 1944).

* U ovoj borbi Diljski NOP odred imao je jednog mrtvog i 2 ranjena borca i izgubio jedan mitraljez »Šarac« (vidi dok. br. 82).

Spriečen je prielaz skupine part. preko r. Save 10 km z.j.z. Rume. Neprijateljski gubitci nisu poznati.

Ogulin: U podhvatu s. z. Ogulina 15. IV. odbačene su 2 neprijateljske bojne u smjeru sjeverozapadno uz 25 zarobljenih, 4 prebjegla partizana.⁴

Plien: 15 pušaka i 1 strojnica.

Otočac: Završen je podhvata kod Otočca.⁵ Neprijatelj je potučen te je pretrpio velike gubitke u ljudstvu i tvorivu. Ukupni gubitci: 207 poginulih, 41 zarobljen i 11 prebjeglih partizana. Plien: 2 topa, 6 lakih strojnica, 1 bacač, 392 puške, 30 nagaznih mina, velik broj ručnog vatrenog oružja i strijeljiva. Nadalje je zaplijenjeno: 10 konja, 100 volova i više stotina ovaca, te mnogo hrane. Uništena su velika skladišta strijeljiva i oružja. Vlastiti gubitci: 8. Nijemaca i 2 ustaše poginuli, 22 Nijemca i 12 ustaša ranjeno. Spoj Otočac — Gospić uspostavljen je.

Gračac — Knin:

Jače neprijateljske skupine napadaju obokrbnu cestu: Sućevići — Gračac i Knin — Drniš. Veza sa Gračacem već 3 dana u prekidu, a Gračac je navodno obkoljen.⁶

15. IV. odbačena je 1 partizanska skupina 10 km s.z. Drniša uz 10 poginulih partizana. Zaplijenjeno je oružje i oprema.

Split: U borbi ustaša i partizana na području 10 km s.z. Omila 15. IV. neprijatelj je imao 10 poginulih.

Livno: Podhvatom s. z. Livna neprijatelj je odbačen na zapad uz 50 poginulih oko 100 ranjenih i 19 zarobljenih partizana. Vlastiti gubitci: 3 Nijemca ranjena.

* Prodor dijelova njemačke 392 legionarske divizije u pravcu Drežnice spriječavala je tada Druga brigada Trinaeste divizije (vidi dok. br. 99).

® Dijelovi njemačke 392 legionarske divizije u sadejstvu sa Devetnaestom, Trideset prvom i Trideset četvrtom ustaškom bojnom započeli su 31 marta 1944 prodor na oslobođenu teritoriju sjeverne Like radi uništenja jedinica Glavnog štaba NOV i PO Hrvatske na ovom području i ovladavanja komunikacijom Otočac — Gospić (vidi dok. br. 69, 21, 44 i 146 u ovoj knjizi i istorijat njemačke 392 legionarske divizije u Arhivu Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 39/14, k. 18).

° Sadejstvujući Šestoj diviziji (koja je napadala neprijateljska uporišta na komunikaciji Lapac — Gračac), jedinice Devetnaeste i Devete divizije vršile su napade na uporišta duž komunikacije Gračac — Knin. Gračac su blokirale jedinice Devetnaeste divizije. Opširnije o tome vidi dok. br. 22, 26 i 144.

Plien: 3 strojnice, 28 pušaka, velika količina ručnog vatrenog oružja, strijeljiva, bombi i eksploziva. Nadalje je zaplijenjeno: 10 konja te mnogo odjeće i opreme.

Jadranska obala:

U toku je podhvat čišćenja u s.z. dielu otoka Brača. Našom topničkom vatrom kod rta o. Pašmana raztjerano je prikupljanje neprijatelja uz 5 poginulih partizana.

Djelat, vlast, zrakopl.:

Njemačko zrakoplovstvo izvršilo je 16. IV. bombardiranje part. baraka koje su zapaljene, te napalo postave i vozila partizana južno od Orahovice.

17. IV. bombardiralo je njemačko zrakoplovstvo 6 part. baraka u šumi 2.5 km s.s.i. Rozmajerovca kod Našica. Barake su djelom razorene.

Djelat, nepr. zrakoplov.:

13. IV. kod Imotskog srušena su 2 neprijateljska zrakoplova. Zarobljeno je 5 zrakoplovaca koji su izkočili padobranima.

15. IV. neprijateljski lovci bombaši napali su strojničkom vatrom južnu vojarnu u Kninu. Žrtava nije bilo.

16. IV. neprijateljski lovci bombaši zapalili su 2 njemačka teretna samovoza na cesti kod Neuma (20 km j. Metkovića).

16. IV. neprijateljsko zrakoplovstvo izvršilo je napadaj bombama na uzletište i želj. postaju u Zemunu. Stete i žrtava ima, no pojedinosti nisu javljene.

17. IV. u podnevnim satima ponovno je napadnut Zemun u 2 navrata. Bombardirano je uglavnom uzletište i središte grada. Pojedinosti još nisu javljene.

Obćenito: U toku manjih djelatnosti kod Umoljana i Banove Jaruge poginulo je 10, a zarobljena su 2 partizana.

Osobitosti:

15. IV. odveli su partizani 30 obitelji pripadnika njemačke narodnostne skupine područja 16 km. z.s.z. Srem. Mitrovice. U toku je progon napadača.

U s. Sivši i Omanjskoj (12 km j.z. Doboja) partizani su ubili 1 seljaka i 2 domobrana, koji su bili na do-pustu kod svojih kuća, te 4 pripadnika domdo sati.

Događaji na prugama:

Željeznička pruga Zagreb — Sl. Brod popravljena je.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(M. P.) **(HELBICH)**
Helbich

BR. 170

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOB-RANSTVA OD 19 APRILA 1944 O IZVIĐAČKOJ AKTIV-NOSTI SOPSTVENIH JEDINICA I O DIVERZIJAMA KOJE SU IZVRŠILE JEDINICE NOV I POJ

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 110/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

19. IV 1944 g.

I OPCI PREGLED:

. . . Neprijateljsko uporište na o. Visu: opetovano uz-pješno napadnuto od jačeg njemačkog zračkog sastava.

Živahna djelatnost neprijateljskog zrakoplovstva na obalnom području.

Virovitica:

Za vrijeme kruženja neprijateljskih zrakoplova nad Viroviticom 17. IV u 2150 sati partizani su pokušali prodrieti na želj. postaju u Virovitici, ali su odbijeni usredotočenom vatrom odbrane.

Podrav. Slatina:

Cabuna (12 km s. z. Slatine) zaposjednuta je od neprijatelja 16. IV.¹

Mjesto i visovi južno od Cabune tučeni su od našeg topništva.

Knin: Borbena skupina upućfna iz Obrovca (45 km z.s.z. Knina) stigla je 16. IV u Gračac bez dodira s neprijateljem.²

Jadranska obala:

Noću 15/16. IV zapažena su 2 neprijateljska razarača 16—20 km j. Dubrovnika.

Djelat, vlast, zrakopl.:

. . . . Jaki sastavi njemačkog zrakoplovstva bombardirali su 17. IV neprijateljska uporišta na o. Visu.

Djelat, nepr. zrakopl.:

U toku 16. IV živa neprijateljska izviđačka djelatnost i napadaji lovaca — bombaša u niskom lietu nad obalnim područjem, posebno između Splita i Dubrovnika.

. . . . Prigodom bombardiranja Zemuna 16. i 17. IV oštećeno je uzletište, pošta i središte grada. Prema do sada primljenim podacima poginulo je oko 12 pripadnika orsa,³ dok broj građanskih žrtava još nije poznat, a velik broj je zatrpan.

Obćenito: Izviđačka djelatnost u području D. Stubice, Varaždina, Banove Jaruge, Siska, Knina, Jajca i Imotskog. U ovim djelatnostima gubitci neprijatelja iznose: 12 poginulih, 1 ranjen i 10 zarobljenih partizana. Vlastiti gubitci: 2 ustaša poginula, 5 ranjeno a 2 su nestala.

Prigodom pretresa mjesta 13 km s.z. Zagreba 16.IV uhićeno je 26 sumnjivih osoba.

¹ U Cabunu su vjerovatno ušli dijelovi Brodske brigade Dvadeset osme divizije koji su poslije napada na Podravsku Slatinu bili raspoređeni na liniji Virovitica — Podravska Slatina (vidi izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 17 maja 1944).

* Vidi dok. br. 144.

" Opšta radna služba

Posadi u Ozlju predala se 3 partizana.
Mjestnom zapovjedništvu Varaždin prijavilo se
5 vojnih neposlušnika.

Događaji na prugama:

Na pruzi Nova Kapela Batrina — SI. Brod u noći
18/19. IV eksplodiralo je 16 mina između ž.p. Nova
Kapela Batrina i Oriovac.⁴

Na pruzi Sunja — Bos. Novi 18. IV u 0955 sati iz-
među ž.p. Sunja i Majur teretni vlak naišao je na
minu. Oštećena su 1 kola i želj. pruga. Poginula su
2, a ranjena 2 kozaka.

Na pruzi Sisak — Sunja 19. IV u 0735 sati između
ž.p. Caprag i Blinjski Kut radnički vlak naišao je na
minu. Tender i jedna kola izkočila.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(**HELBICH**)
Helbich

(M. P.)

* Mine su postavile jedinice Istočne grupe NOP odreda Šestog
korpusa NOVJ (vidi dok. br. 82).

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 20 APRILA 1944 O BORBAMA SA JEDINICAMA NOV I POJ KOD KUTINE, KARLOVCA, PETRINJE, BRINJE I GRACACA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 111/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

20. IV 1944 g.

I OPCII PREGLED:

Podhvati u Majevidi, te oko Brinja i Gračaca nastavljaju se uspješno.

Ziva djelatnost neprijateljskog zrakoplovstva na obalnom području. Jače part. snage ugrožavaju tu-zlansko područje s jugoistoka.

II PODRUČJA:

Kutina: Nakon jače borbe odbačena je 17. IV jedna part. »brigada« iz s. Mikleuška i Srp. Selišće (8 i 9 km s. Kutine) uz više poginulih i ranjenih, te 3 zarobljena partizana.¹ Vlastiti gubitci: 1 domobran ranjen.

Podrav. Slatina: U toku je podhvati u području 16 km i. Slatine, uz podporu njemačkog zrakoplovstva.²

Karlovac: Podhvati u području s.z. Karlovca nastavlja se.

Petrinja: U podhvatu ustaških postrojbi j. z. Petrinje slomljen je neprijateljski odpor te je 17. IV dostignuta crta Gora — Strašnik³ (7 i 6 km j. z. Petrinje). Neprijateljski gubitci nepoznati. Vlastiti gubitci: 3 ustaše ranjena.

¹ Druga brigada Trideset treće divizije imala je u ovoj borbi 1 poginulog i jednog ranjenog borca (vidi dok. br. 126).

² Poslije napada na Podravsku Slatinu, 4 aprila, neprijatelj je u više navrata vršio ispade na oslobođenu i poluoslobođenu teritoriju Šlavonije (vidi dok. br. 73 u ovoj knjizi i tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 17 maja 1944).

* Dva bataljona Prve brigade Sedme udarne divizije dočekale su Drugu bojnu ustaškog krajiškog zdruga na liniji Gore — Kosinjak — Strašnik — Sestanj — Zupić i poslije izvršenog protivnapada odbacile ka polaznim položajima (vid dok. br. 142).

Brinje: 16/17. IV u noćnom napadaju s.z. Brinja protjeran je neprijatelj i ostavio 20 poginulih i 2 zarobljena partizana.⁴

Gračac: 17. IV dostigla je njemačka borbena skupina Gračac, svladavši jake otpore neprijatelja na cesti Sučevići — Gračac.⁵ 23 partizana poginula, ranjeno je 8 njemačkih vojnika.

Djelat, vlast, zrakopl.:

Njemačko zrakoplovstvo napalo je 17. IV i uništilo jedan partizanski logor i jedan stroj šumske željeznice 11 km j.i. Našica a 24 km j.i. Podrav. Slatine pogodeno je 1 skladište i razpršena jedna partizanska preselica.

Istog dana sprječilo je njemačko zrakoplovstvo prilaz partizana preko r. Vrbasa kod Bareva (8 km s. Jajca), napalo okupljanje partizana, pri čemu su ovi imali 9 mrtvih (1 »komandant bataljona«).

U toku 17 i 18. IV protuzrakoplovno topništvo i njemački lovci srušili su nad našim državnim područjem 9 neprijateljskih zrakoplova.

Djelat, nepr. zrakoplovstva:

17. IV napali su neprijateljski lovci — bombaši vlak strjeljiva kod želj. postaje Turkovići na oruzi Gabela — Dubrovnik. Uništeno je 6 vagona i lokomotiva. Ovom prigodom srušena su 4 nepr. zrakoplova.

Istog dana više neprijateljskih zrakoplova napalo je Makarsku i 1 brod u Opuzenu strojničkom vatrom. Žrtava nema. Jedan je zrakoplov srušen i pilot zarobljen.

17. IV kod Sinja napadnut je i uništen jedan naš samovoz, a kod Imotskog jedan njemački samovoz strjeljiva.

Tokom 17. IV živa neprijateljska zrakoplovna djelatnost nad područjem Šibenik — Split, gdje je zapaljen 1 a oštećena 2 čamca i ranjene 4 osobe.

¹ Na širem području Drežnice vođene su tada uporne borbe između jedinica Trinaeste divizije i dijelova njemačke 392 legionarske divizije. Opširnije o tim borbama vidi dok. br. 99.

⁴ Cestu Sučevići — Gračac držale su tada jedinice Devetnaeste divizije (vidi dok. br. 144).

17. IV neprijateljski lovci — bombaši oštetili su kod Knina 1 vojničku baraku i ranili 2 njemačka vojnika.

Noću 16/17. IV srušila su se 2 neprijateljska lovca i 1 bombarder 16 km s.z. Vukovara.

Obćenito:

Izviđačka djelatnost u području Siska, Petrinje, Bjelovara, Daruvara, Broda, Slav. Požege i Benkovca. Tom prigodom neprijateljski gubitci: 5 mrtvih, 1 ranjen i 20 partizana zarobljeno. Zaplijenjeno je više ručnog vatrenog oružja, 13 nazaznih mina, strjeljivo, a razorena je i partizanska brzoglasna mreža u području j.i. Daruvara.

Uhićene su 52 sumnjive osobe.

U Narti uhićeno je 5 vojnih neposlušnika.

Mjestnom zapovjedništvu u Varaždinu prijavila se 23 vojna neposlušnika.

Osobitosti:

12. IV neprijateljski zrakoplovi spustili su padobrance kod Mirkovca i Petrov Dola⁶ (3 i 10 km j.z. Pleternice). Za niima se traga.

Noću 15/16. IV opljačkali su partizani oko 10.000 kgr. žita iz mlina kod Poreča (7 km j.i. D. Miholjca) i odveli ga na kolima prema Orahovici. Na putu su napadnuti od njemačkog zrakoplovstva.

Događaji na prugama:

19. IV u 0800 sati uzpostavljen je redovit promet na normalnom i uzkom kolosjeku sa ž. p. Sl. Brod — Bos. Brod.

Na pruzi Sisak — Sunja 19/20. IV u 0200 sati između ž. p. Blinjski Kut — Brđani miniran je oklopni vlak sa 2 mine izpred i 2 pozadi vlaka i ujedno napadnut. Borba se vodi. Pojednosti nedostaju.

Na pruzi Karlovac — Duga Resa 20. IV u 0530 sati, između ž. p. Karlovac i Mostanje naišao je oklopni vlak na minu.⁷ Izkočio stroj i 6 kola. Pruga oštećena. Žrtava nema.

⁶ Vidi primjedbu br. 84 uz dok. br. 141.

⁷ Minu su postavili diverzanti Drugog diverzantskog bataljona (vidi dok. br. 118).

19. IV uzpostavljen je promet na pruzi Nova Kapela
Batrina — Sl. Brod, Stara Pazova — Zemun i Su-
nja — Bos. Novi.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
(M. P.) **Helbich**

BR. 172

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DO-
MOBRANSTVA OD 21 APRILA 1944 O BORBAMA PROTIV
JEDINICA NOV I POJ KOD PRIJEDORA, TROJEGLAVE,
ANDRIJEVACA, KUPCINE, KOSTAJNICE, DREZNICE I NA
OTOKU BRACU**

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 112/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

21. IV 1944 g.

I OPCI PREGLED:

Odbijen je jak noćni napadaj na Prijedor.¹
Naše čete zauzele su Kotor Varoš.

¹ Napad na Prijedor izvele su 19'20 aprila 1944 slijedeće jedinice: Četvrta divizija i dijelovi Desete i Trideset devete divizije. U operacijskom dnevniku Četvrte divizije o tome pored ostalog piše: »Nije se uspjelo likvidirati spoljnu odbranu koja je bila veoma jaka. Pojedini klinovi bili su se probili u grad i do želj. stanice, ali se uslijed žestoke odbrane neprijatelja, jakih utvrđenja, pojačanja koje je stiglo u grad u oči akcije, te nedovoljne saradnje između jedinica koje su u gradu vodile borbe i jedinica koje su ostale van spoljne odbrane, nije se uspjelo uporište likvidirati. Naročitu teškoću su nam učinile nagazne mine i reflektor sa Silosa. U zoru su se naše snage povukle na položaje van grada. U tim borbama ubijeno je i ranjeno oko 250 nepr. vojnika, zarobljeno 20, zaplijenjeno 18 pušaka, oko 6000 metaka, uništen 1 tenk ... Naši gubitci 112 ranjenih i 26 poginulih drugova«. (Arhiv Istoriskog instituta JNA, reg. br. 43—32/1, k. 769.)

II PODRUČJA:

Ivanić Grad:

18. IV pretražena je obala r. Save na odsjeku Prečno — Martinska Ves (13 km j. i 8 km j.z. Ivanić Grada), te uništen 1 šlep i 1 čamac koji je služio partizanima.

Daruvar: 19. IV neprijatelj je minirao most na cesti 3 km z. Daruvara. Istog dana naši razviđački dijelovi protjerali su oko 100 partizana kod Trojeglava² (10 km j.z. Daruvara) a kod Tornja i Ploštine (9 km s.z. Pakraca) protjerane su manje skupine. Gubitci partizana: 1 poginuo i 3 zarobljena. Plien: 3 puške, 1 samokres i nešto strjeljiva.

Podrav. Slatina:

Čišćenje područja Podravske Slatine od zaostalog neprijatelja završeno je.³ Uhićene su 83 sumnjive osobe.

Brod: 12 km s.z. Andrijevac razpršena je neprijateljska skupina uz 13 poginulih i 11 zarobljenih partizana.⁴ Plien: 2 lake strojnice, 6 pušaka i ostalo ručno vatreno oružje.

U nastavku podhvata između r. Save i Bosuta 18. IV razbijen je pokušaj prodora neprijatelja 8 km j.z. Sida, uz 5 poginulih partizana. Jedan dio šumskog područja između r. Bosuta i Save poplavljen je.

Karlovac: U podhvatima kod Kupčine (21 km s.i. Karlovca) neprijatelju su nanieti gubitci od 27 poginulih i 6 zarobljenih partizana. Zaplijenjene su 3 strojpuške i 12 pušaka. Vlastiti gubitci: 1 poginuo i 3 ranjena.⁵

³ Na liniji Trojeglava — Duhovi vodila je toga dana Cehoslovačka brigada »Jan Žižka« borbu protiv njemačkih snaga i dijelova Prvog gorskog drugara (vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnog štabu NOV i PO Hrvatske od 17. maja 1944. i bojnu relaciju Prvog zbornog područja u Arhivu Istoriskog instituta JNA, pod reg. br. 4/1, k. 58).

³ Vidi primjedbu br. 2, uz dok. br. 171.

⁴ Iz izvještaja Štaba Istočne grupe NOP odreda Šestog korpusa vidi se da je neprijatelj iznenada napao 17. aprila jedan bataljon Osječkog NOP odreda kod sela Klokočevik. Bataljon je imao 4 poginula, 5 ranjenih i 3 nestala borca (vidi dok. br. 139).

⁵ Štab Četvrtog korpusa javio je o tome depešom Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske sljedeće: »Danas su 2 satnije ustaša i Nijemaca uz pomoć 2 tenka napali na s. Kupčinu. Borbu je vodio Ruski bataljon (Ovaj bataljon je formiran od bivših pripadnika njemačke Prve kozačke konjičke divizije koji su prebjegli na stranu jedinica NOVJ. Prim. red.)

Razviđanjem je ustanovljeno da je Blatnica (15 km i. Karlovca) ponovo zaposjednuta od partizana.

Kostajnica:

U širem području Kostajnice izvršeno je 18. IV čišćenje od zaostalih neprijateljskih skupina. 4 partizana su poginula, 1 je zarobljen. Zaplijenjeno je više pušaka.

Novi

Vinodol:

U nastavku podhvata u području Novog zauzeta je 18. IV Drežnica⁶ (20 km i. Novog). Neprijateljski gubitci: 32 poginula i 4 zarobljena. Plien: skladište hrane i strjeljiva. Vlastiti gubitci: 4 ranjena.

Jadranska obala:

18. IV nastavljeno je čišćenje istočne polovine o. Brača.

Djelat, vlast, zrakopl.:

Njemačko zrakoplovstvo uspješno je napalo 18. IV od neprijatelja zaposjednute visinske postave 19 km s. s. z. Zaboka.

Djelat, nepr. zrakopl.:

Živahna neprijateljska zrakoplovna djelatnost u obalnom području. Noćnim nadlietanjem neprijateljskih zrakoplova i bacanjem svjetlećih bombi ugrožena je i noćna plovidba na Jadranu.

18. IV napali su neprijateljski zrakoplovi Ston i područje s. i. od Stona.

19. IV neprijateljski lovci napali su strojnicama Gruž i Metković bez učinka.

Prigodom napadaja neprijateljskog zrakoplovstva na Zemun 16 i 17. IV prema naknadnom izvješću gubitci iznose: oko 200 građanskih osoba poginulo je i veći broj je ranjen.

Od pripadnika oružanih snaga poginulo je 9, a ranjeno 10.

Porušeno je ukupno 67 kuća, a oštećen veći broj. Oštećena je i želj. postaja, pošta, dielom tvornica

i jedan bataljon Turopoljskog odreda te uspjeti protjerati neprijatelja u polaznu bazu nakon borbe od 8 sati. Gubici nepr. 15 mrtvih i nepoznat broj ranjenih. Naši gubici 3 mrtva i 7 ranjenih» (vidi dok. br. 3—2, k. 119/1, u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

⁶ Vidi dok. br. 99.

zrakoplova, uzletišta i želj. most na r. Savi. Bombardiranje je izvršilo prvog dana 110 neprijateljskih zrakoplova, a drugog dana oko 300, koji su bacili preko 400 velikih bombi i puno srednjih i malih.

Događaji na prugama:

Na željez. pruzi Zagreb — Karlovac 19/20. IV između ž. p. Zdenčina i Horvati oštećena je želj. pruga sa 24 mine u dužini 12 tračnica.⁷ Promet se vrši prelaženjem.

Na pruzi Sunja — Bos. Novi 20. IV u 1300 sati naišao je na minu putnički vlak između ž. p. Sunja i Majur. Oštećena su 1 kola i pruga u dužini 200 m. Promet se vrši prelaženjem.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

(M. P.)

⁷ Prugu je oštetiо Turopoljski NOP odred u sadejstvu sa diverzantima Drugog diverzantskog bataljona (vidi dok. br. 105).

BR. 173

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 22 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA GOLUBOVEC, VETERNICKU GORU I O BORBAMA NA PODRUČJU BJELOVARA. PETRINJE, DREŽNICE I BENKOVCA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 113/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

22. IV. 1944 godine

I OPCI PREGLED:

Uspješni podhvati kod Lepoglave i Podrav. Slatine. Zemun je treći put bombardiran.

II PODRUČJA:

Lepoglava:

U podhvatima postrojbi P.T.S.-a 14, 15 i 17. IV. kod s. Golubovec, Veternice i G. Jesenje (6 km j. z., 8 km j. i 16 km s. z. Lepoglave) nanešeni su partizanima osjetljivi gubitci: 162 poginula, 110 ranjenih i 2 zarobljena.¹ Plien: 16 pušaka. Vlastiti gubitci: 8 poginulih i 17 ranjenih ustaša.

Bjelovar: 17. IV. u borbama naših razvidačkih snaga s partizanima na području s. Kapela (8 km s. Bjelovara) partizani su imali 5 poginulih i 14 zarobljenih.² Zaplijenjen je 1 krugoval i 2 dvokolice.

¹ Da bi oslabio pritisak Trideset druge divizije na posade u s. Golubovec i Veterničkoj Gori, neprijatelj je preduzeo »Pothvat Sisak II«. U trodnevnim borbama Divizija je imala 8 poginulih i 36 ranjenih (vidi dok. br. 77 u ovoj knjizi, tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 3 maja 1944 i dnevne izvještaje P. T. S.-Ia u Arhivu Istoriskog instituta JNA pod reg. br. I—268/26, k. 112).

² Prvi bataljon Bjelovarskog NOP odreda imao je u ovoj borbi koja je prema izvještaju Štaba Desetog korpusa, vodena 18 aprila — 1 poginulog borca (vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 3 maja 1944).

Podrav. Slatina:

19. IV. odbijen je napadaj partizana na most 12 km s. i. Podrav. Slatine.³ Razviđački odjeli s oklopnim kolima protjerali su neprijatelja.

Sid: U nastavku podhvata između r. Save i Bosuta 19. IV. ubijeno je 3 partizana.

Petrinja: U podhvat u j. i. Petrinje 19. IV. neprijateljski gubitci iznose: 14 poginulih, 2 zarobljena partizana. Zaplijenjeno je dosta pješačkog oružja, opreme i 8 konja.

Novi Vinodol:

U nastavku podhvata kod Drežnice (20 km i. Novog) 19. IV. neprijateljski gubitci iznose: 13 poginulih partizana (1 komesar), 2 zarobljena i 1 prebjegao. Pronađena su i spaljena part. skladišta.⁴

Knin: 19. IV. odbačene su slabije partizanske skupine 14. km z. Kistanja i 11 km s. z. Benkovca uz 9 poginulih partizana. Plien: 2 strojosamokresa, puške, strjeljivo, . . . bombe i pismohrana.

Djelat, nepr. zrakopl.:

17. IV. kod Dicma (7 km j. z. Sinja) nepr. zrakoplovi napali su i uništili 1 vojni samovoz. 1 ustaša je ranjen.

21. IV. u 1315 sati neprijateljsko zrakoplovstvo ponovo je bombardiralo Zemun. Pogođena je želj. postaja i srušeno nekoliko kuća u Novom Gradu. Poginuo je zapovjednik II narodnog zaštitnog područja pukovnik Salhs.

Obćenito: Izviđačke djelatnosti u području Siska, Novske, Pakraca, Slav. Požege, Sušaka, Splita, Hvara, Sinja, Sokolca, Konjica i Nevesinja. Tom prigodom poginulo je: 28, ranjeno 7 i zarobljen 1 partizan. Zaplijenjeno je: 8 pušaka, 20 kgr. eksploziva, 1 pišaći stroj i promičbeno tvorivo. Vlastiti gubitci: 1 vojničar ranjen.

Na r. Savi južno od Ivanić Grada uništeno je oko 100 prevoznih čamaca, i 1 brodić, i 7 čamaca zaplijenjeno je.

Mjestnom zapovjedništvu Varaždin prijavilo se 65 voj. neposlušnika.

³ U vremenu od 16 do 20 aprila Dvanaesta divizija je na širem području Podravske Slatine srušila 7 mostova (vidi dok. br. 76 i 86).

⁴ Vidi dok. br. 99.

Osobitosti:

Prigodom posljednjeg-prelietanja područja Vukovar neprijateljski zrakoplovi bacili su eksplozivna naliv pera i eksplozivne slike i kipove svetaca.

U Šibeniku uhićeni četnici po našem redarstvu radi izgreda, pušteni su od Niemaca.

Nepoznata osoba ubila je četnika Đujića Velimira, kada je htio baciti bombu među skupljeni narod. Pučanstvo je veoma ogorčeno.

18. IV. kod s. Bjelice (6 km s. i. Čakovca) mađarska vojska vodila je borbu s partizanima i protjerali ih pobivši 10 partizana.

Događaji na prugama:

Na pruzi Bjelovar — Pavlovac — Dražica noću 20/21. IV. između ž.p. Grđevac i Pavlovac — Dražica partizani su minirali most. Promet je obustavljen.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik

(HELBICH)

(M. P.)

Helbich

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 23 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA FERİČANCE, ĐURĐENOVAC, MLJET, NA UPORIŠTA KOD VODICA I TROGIRA I O BORBAMA KOD KUTINE, NOVSKE, JASTREBARSKOG, OGULINA I NOVOG

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia 114/44

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

23. IV. 1944 godine.

I OPCİ PREGLED:

Uspješni podhvati kod Bugojna, Kutine, Novske, Ogulina, Rogatice i Metkovića.

Napadnuta su uporišta Feričanci i Đurđenovac. Srušena su 4 neprijateljska zrakoplova nad obalnim područjem.

II PODRUČJA:

Kutina: Kod s. Duhovi (18 km i. s. i. Kutine) 19. IV razpršile su njemačke snage 1 partizansku »brigadu«. Neprijateljski gubitci iznose: 30 poginulih i 2 zarobljena.¹ Vlastiti gubitci: 1 poginuo i 7 ranjenih.

Novska: U podhvatu domobranskih i ustaških postrojbi 20. IV kod s. Bujavica (11 km s. i. Novske) razbijena je I part. »brigada« a u s. Subocki Grad (5 km s. i. Novske) jedan partizanski »odred«. Nađeno je 27 poginulih partizana.²

¹ Gubici Cehoslovačke brigade »Jan Žižka« u ovoj borbi bili su: 5 mrtvih i 4 ranjena (vidi dok. br. 172 u ovoj knjizi i tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 17 maja 1944).

² Iz bojne relacije Prvog zbornog područja vidi se da su u ovom podhvatu učestvovali dijelovi Prvog gorskog zdruga iz Kutine, Pakračke Poljane i Novske i ustaše iz Jasenovca. Na ovom području tada nije bilo ni jedne partizanske brigade. U Bujavici i Subockom Gradu nalazili su se dijelovi Posavskog NOP odreda. U sukobu kod Bujavice Odred nije imao gubitaka dok je u Subockom Gradu imao 2 poginula i 3 ranjena. Opširnije o tome vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 17 maja 1944, i bojnu relaciju Prvog zbornog područja u Arhivu Istarskog instituta JNA pod reg. br. 4/1—10, k. 58.

Plien: 1 bacač, 11 pušaka, zdravstveno tvorivo i pismohrana. Zaplijenjeno je 10 dvoprežnih kola koja su vraćena seljacima.

Našice: 21. IV u 2300 sati napadnuti su Feričanci i Đurdenovac (8 i 6 km s. z. Našica) od jakih partizanskih snaga potpomognutih topovima i bacačima.⁴ Protumjere su u toku.

Sid: U nastavku podhvata između r. Save i Bosuta proširuje se poplavljeno područje.

Srem. Mitrovica:
Prigodom čišćenja dunavskog otoka (12 km i. Iloka) pobijeno je 10 partizana.

Jastrebarsko:
U podhvat u području Jastrebarskog 20. IV neprijateljski gubitci: 22 partizana poginula, 2 su ranjena a 6 zarobljeno.⁴

Ogulin: Završen je podhvat naših i njemačkih oružanih snaga na području zapadno od Ogulina. Kod s. Jasenak (16 km z. j. z. Ogulina) ukupni neprijateljski gubitci iznose: 31 poginuo i 6 zarobljenih.⁵ Plien: 1 bacač, 1 protuoklopna puška, ručne bombe.
Uništeno je jedno poduzeće koje je radilo za partizane, 20 baraka i evakuirana 1 bolnica. Vlastitih gubitaka nije bilo.

Novi Vinodol:

- U podhvat iztočno od Novog 20. IV odbačen je neprijatelj zapadno od Drežnice⁶ (20 km i. Novog). Zaplijenjena je 1 tiskara i 2 kola.

Gospić: Prema naknadnom izvješću u podhvat naših snaga kod Perušića⁷ i Bilaja⁸ (12 km s. i 5 km j. i. Gospića)

* Napad na Feričance izvele su jedinice Dvanaeste a na Đurdenovac jedinice Dvadeset osme divizije Šestog korpusa NOVJ. O toku napada i postignutim rezultatima vidi dok. br. 84. u ovoj knjizi i tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 17 maja 1944.

⁴ Gubici Omladinske brigade »Jože Vlahović« bili su: 11 mrtvih, 18 ranjenih i 5 nestalih (vidi dok. br. 138).

⁵ i ⁶ Vidi dok. br. 99.

⁷ Dijelovi Trideset prve ustaške bojne napali su Prvi bataljon Prve brigade u Vukavi, sjeverno od Široke Kule. Gubici Bataljona bili su: 3 mrtva i 1 ranien (vidi dok. br. 147).

• O borbi kod Bilaja javila je Komanda Drugog ličkog područja (depešom od 23 aprila) Štabu Jedanaestog korpusa NOVJ sljedeće: »Jučer je jedna patrola Ličkog partizanskog odreda sačekala između Bilaja i Gospićke stanice i ubila jednog ustaškog oficira.

poginulo je 12, a predao se 1 partizan. Plien: 11 pušaka i 1 strojopuška. Vlastiti gubitci: 4 domobrana poginula (1 častnik), 2 domobrana i 3 ustaše ranjeni.

Gračac: 20. IV partizani su ponovno uzpjeli zatvoriti i zaposjesti cestu Sučevići — Gračac.⁹

Metković: U borbama 20. IV kod Ploče (16 km z. Metkovića) poginulo je 37, zarobljeno 100 partizana,¹⁰ zaplijenjeno 6 pušaka i 2 strojnice.

Jadransko obala:

21. IV u jutro izkrčao se neprijatelj u jačini jedne bojne na o. Mljet.¹¹ Njemačka posada otoka u borbi je s neprijateljem. 20. IV skršen je neprijateljski odpor i zauzeto jedno mjesto 7 km i. j. i. Obrovca. 20. IV odbijeni su neprijateljski napadai na uporišta kod Vodica i Trogira.¹²

Djelat, vlast, zrakopl.:

Vršilo je bojne zadaće prienos zdravstvenog tvoriva i bacanje promičbenih letaka.

Djelat, nepr. zrakopl.:

Ziva razviđačka zrakoplovna djelatnost nad Splitom i o. Ugljanom, gdje je srušen 1 neprijateljski lovac. 20. IV kod Metkovića srušen je 1 lovac — bombaš. 19. IV prema naknadnom izvješću srušena su 2 neprijateljska lovca — bombaša, prilikom napadaja na luku Bunta Doli (8 km j. i. Stona).

Ustaše su zatim potisnule patrolu. Međutim patrola je dobila pojačanje i ubila 10 ustaša. Na našoj strani nije bilo gubitaka«. (Podatak iz Arhiva Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 1/1, k. 572.)

" Cestu Sučevići — Gračac zatvarale su jedinice Devetnaeste divizije (vidi dok. br. 144).

¹⁰ Ovi podaci nisu tačni. Na širem području Metkovića djelovao je Neretvanski NOP odred čije je ukupno brojno stanje bilo 150 ljudi. Iz izvještaja ovog odreda za april 1944 ne vidi se da je u tom periodu pretrpio ozbiljne gubitke. Broj ubijenih i zarobljenih sigurno se odnosi na civilno stanovništvo (vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Osmog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 3 maja 1944 i izvještaj Neretvanskog odreda Štabu Grupe Južnodalmatinskih NOP odreda od 11 maja 1944).

¹¹ Njemačku posadu na Mljetu napale su jedinice Dvadeset šeste divizije. O toku napada i njegovim rezultatima vidi dok. br. 64, 120 i 123.

¹² Napade je izveo Sibensko-trogirski NOP odred (vidi dok. br. 110).

Obćenito:

Prigodom razviđanja i manjih sukoba kod Samobora, Ozlja, Pakraca, Daruvara i Našica palo je 7 partizana, veći broj je ranjen, 9 ih je zarobljeno, a 1 se predao. Zaplijenjene su 4 puške, 1 strojnica, nešto naboja i opreme.

Vlastiti gubitci: 1 Niemac poginuo i 1 je ranjen.

Događaji na prugama:

Na pruzi Virovitica — Suhopolje 16 i 17. IV minirana je pruga a u postaji Suhopolje minirane su skretnice te je promet do daljnjeg zaustavljen.¹⁵

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
(M. P.) **Helbich**

¹⁵ Miniranje su izvršili diverzanti Prvog diverzantskog bataljona (vidi dok. br. 2—i, k. 121, u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 24 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA IVANEC, FERICANCE, ĐURĐENOVAC, NA OTOKE KORČULU I MLJET I BORBAMA KOD DARUVARA, JASTREBARSKOG, DREZNICE, GOSPIĆA I SRBA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia 115/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

24. IV.1944 godine

I OBČI PREGLED:

U toku su uspješni podhvati kod Trnova (u području Sarajeva) te kod Novog (Vinodol). Odbranbeni uspjesi na o. Mljetu.

Ivanec i Feričanci ispražnjeni od vlastitih četa.

4 neprijateljska zrakoplova srušena, 2 se prinudno spustila.

II PODRUČJA:

Varaždin: Ispred nadmoćnih partizanskih snaga i nakon tvrdokornog otpora naša posada izpraznila je Ivanec (koji su partizani zauzeli 23. IV).¹

Na području južno Varaždina nalaze se jake partizanske skupine, koje su prekinule želj. prugu, zaposjele i minirale ceste, porušile i spalile mostove, te ugrožavaju Lepoglavu i šire područje Varaždina.²

Daruvar: 22. IV naše snage zauzele su Sirač (8 km. j. j. i. Daruvara). Progon neprijatelja je u toku. Nađena su 3 poginula partizana.³

¹ Ivanec je zauzela Prva brigada Trideset treće divizije u sadejstvu sa jedinicama Trideset druge divizije i Zapadne grupe NOP odreda koje su bile na obezbjeđenju (vidi dok. br. 78, 97 i 149).

² Na ovom području dejsstvovala su tada sljedeće jedinice: brigada »Braća Radić« i brigada »Matija Gubec« iz sastava Trideset druge divizije, Prva brigada Trideset treće divizije i jedinice Zapadne grupe NOP odreda Desetog korpusa NOVJ (vidi dok. br. 97, 104, 113 i 149 u ovoj knjizi i tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 3 maja 1944).

³ U Siraču se 21 aprila nalazila jedna četa Daruvarskog NOP odreda. U borbi koju je toga dana vodila protiv dijelova Četvrtog gorskog zdruga, četa nije imala gubitaka (vidi dok. br. 148 u ovoj knjizi i tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 17 maja 1944).

Našice: 22. IV posle žestoke borbe s premoćnim snagama partizana i nakon osjetljivih gubitaka probila se ustaška posada uporišta Feričanci u smjeru Viljeva (28 km s. Našica), a partizani su ušli u Feričance⁴ (9 km z. s. z. Našica). Pojediniosti nisu još javljene. 22. IV Durđenovac (6 km s. z. Našica) još uvijek ugrožen od partizana.⁵

Šid: U nastavku podhvata između r. Bosuta i Save zapadno od Morovića razpršena je jača partizanska skupina (300). Neprijatelj je ostavio 2 poginula, a 40 ih se utopilo. Zaplijenjeno je nešto konja, ručnog vatrenog oružja i strjeljiva.

Jasirebarsko:

U nastavku podhvata kod Jastrebarskog 21. IV nađeno je 25 poginulih partizana, 25 ih je ranjeno, a 23 su zarobljena.⁶ Zaplijenjeno: 1 strojnica, 6 pušaka i liječničko tvorivo. 4 kola za strjeljivo uništena su.

Novi Vinodol:

U nastavku podhvata u području Drežnice (20 km i. Novog) 21. IV poginulo je 5, zarobljena 3, a prebjegla 2 partizana.

Do sada je zaplijenjena velika količina pješačkog i topničkog strjeljiva te samovoznih guma, sve talijanskog podrijetla.⁷

Gospić: U nastavku podhvata sjeverozapadno Gospića 21. IV ustaške borbene skupine pobile su 10, zarobile 1 partizana i zaplijenile 9 pušaka i 1 strojnicu.⁸

D. Lapac: Na cijeloj obokrbnoj cesti Bihać — Knin popustila je djelatnost neprijatelja.

⁴ i ⁶ Ustašku posadu u Feričancima napala su dva bataljona Dvadeset prve brigade. Ostale snage Dvadeset osme divizije bile su na obezbjeđenju prema Našicama, Osijeku i Podravskoj Slatini. Istovremeno je izvršen napad na ustašku posadu u Durđenovcu. Napad su izvela tri bataljona Osamnaeste brigade, dok su ostale snage Dvanaeste divizije bile na obezbjeđenju prema Donjem Miholjcu. Opširnije o tome vidi dok. br. 85, 89 i 107 u ovoj knjizi i tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 17 maja 1944.

⁵ Vidi dok. br. 138.

⁷ O borbama na području Drežnice od 14 do 22 aprila 1944 vidi dok. br. 99.

⁸ Prilikom navedenog pothvata došlo je do borbi između jedinica Ffrve brigade Trideset pete divizije i Trideset prve ustaške bojne (vidi dok. br. 147).

21. IV u podhvat u na području Lapac — Srb u borbi s jačim neprijateljskim snagama 4 km i. j. i. Srba poginuo je 131 partizan.⁹
Vlastiti gubitci: 6 poginulih, 8 ranjenih i 6 nestalih.

Jadranska obala:

22. IV ujutro na zapadnom dielu o. Korčule **izkrcao** se neprijatelj u jakosti jedne bojne i dostigao **Blato**, gdje se vodi borba s posadom njemačkog uporišta.^{1*}
22. IV posada o. Mljeta, s pristiglim pojačanjem, odbijala je čitav dan i noć ogorčene napadaje neprijatelja na uporište na visu Babino Polje. Neprijateljski gubitci cienne se na oko 200 poginulih. Vlastiti gubitci su znatni.¹¹ Točniji podatci nisu još javljeni. Na cesti jugozapadno od Trogira 2 samovoza napadnuta su pošto su naišla na mine.¹² Poginulo 6 Niemaca, a 13 ih je ranjeno.

Djelat, vlast, zrakopl. ..

Vršilo bojne zadaće i bacalo promičbene letke.

Djelat, nepr. zrakopl.:

Živahna djelatnost neprijateljskog zrakoplovstva na obalnom području.

Prelieti nad cilim područjem N.D.H.

21. IV u Makarskoj srušen je 1 neprijateljski zrakoplov, a kod Imotskog prisilno se spustio 1 zrakoplov. Posada od 11 članova zarobljena je.

Jedan američki četveromotorni bombaš prisilno se spustio s. i. Andrijevac. 9 članova posade je zarobljeno.

23. IV strušena su 3 neprijateljska 4-motorna zrakoplova (s. z. Sljemena, u području Sunje i kod Raktija blizu Samobora).

* Iz izvještaja Treće brigade Šeste divizije vidi se da je ova borba vođena 20 aprila. Njeni gubici bili su: 8 mrtvih, 11 ranjenih i 1 zarobljen. (Arhiv Istoriskog instituta JNA reg. br 12—2, k. 797.)

" Njemačku posadu na Korčuli napale su jedinice Dvadeset šeste divizije. U ovoj desantnoj akciji potpuno je uništen jedan bataljon njemačke 118 lovačke divizije (vidi dok. br. 88, 132, i 134.)

¹¹ Gubici jedinica Dvadeset šeste divizije u napadu na Mljet bili su 22 mrtva, i 66 ranjenih, a gubici Nijemaca (dijelovi 118 lovačke divizije) preko 100 mrtvih i 64 zarobljena (vidi dok. br. 123). ' "

¹² Navadene kamione su napale jedinice Sibensko-trogirskog NOP odreda (vidi dok. br. 110).

Obćenito: Razviđačke i manje borbene djelatnosti u području Daruvara, Siska, Ogulina, Sinja, Kotor Varoši, Visokog i Gračanice prigodom kojih je poginulo 18, zarobljeno 8 partizana, a zaplijenjena 31 puška. Kod Daruvara i Siska naše su postrojbe uhitile 7 vojnih neposlušnika.

Događaji na prugama:

Na željezničkoj pruzi Sunja — Bos. Novi 23. IV u 1240 sati između ž. p. Volinje i Dobrljin naišao je putnički vlak na minu. Izkliznula jedna kola. Poginula 3 Niemca i 1 ustaša. Istog dana pruga je popravljena.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
(M. P.) Helbich

BR. 176

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 25 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA IVANEC, DURDENOVAC, OTOKE MLJET I KORČULU I BORBAMA KOD MARCANA, KOSTAJNICE, OTOČCA, SINJA I NAŠICKE BREZNICE

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 116/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

25. IV. 1944 g.

I OPCII PREGLED:

Veći uspjeh u nastavku podhvata južno Bijeljine. *Izkrčavanje jačih part. snaga na o. Mljet i Korčulu uz anglo-američku pomoć.*
Zemun, četvrti put bombardiran.

II PODRUČJA:

Varaždin: Naknadno se saznaje da je *prigodom teških odbrambenih borbi u Ivancu* 23. IV poginulo oko 260 par-

tizana (1 komandant »brigade«).¹ Hrabra posada Ivanca imala je 34 poginula i oko 40 nestalih ustaša.

Ivanić Grad:

Kod s. Marčani (9 km s. Križa) naše čete razbile su 1 part. »bataljon«, ubile 6 partizana (1 »komandir čete«) i zapljenile: 5 pušaka, strjeljiva, 2 kola i 4 konja.²

Bjelovar: 22. IV odbijen je napadaj partizana na uporište 22 km j. i. Bjelovara.³ Partizani su se povukli prema jugu i ostavili 5 poginulih i 1 zarobljenog.

Našice: 23. IV oko 23.00 sati neprijatelj je ponovno napao Đurđenovac. Napadaj je odbijen usredotočenom vatrom hrabre posade jednog ustaškog zdruga. Partizani su se povukli u smjeru Orahovice, ostavivši na mjestu borbe 85 poginulih, 1 top 5 cm, 1 strojnicu, 15 pušaka i 8 mina.⁴

Petrinja: U toku podhvata Petrinja — Kostajnica 22. IV palo je 17, a zarobljeno 7 partizana.⁵ Plien: 2 strojnice, 3 puške i strjeljivo.

Otočac: U podhvat u području 20 km i. Otočca neprijatelj je odbačen nakon žestoke borbe uz 29 poginulih.® Plien: 3 strojnice, 1 bacač i 8 pušaka.

Sinj: Podhvatom naših snaga u području sjeverno od Sinja odbačene su 22. IV jače partizanske skupine u

¹ Ovi podaci nisu tačni. Prva brigada Trideset treće divizije, koja je izvela napad na Ivanec, imala je 3 poginula i 9 ranjenih boraca, dok su jedinice Trideset druge divizije na obezbjeđenju imale 5 poginulih (vidi dok. br. 104 i 149 u ovoj knjizi i tom V, knj. 27. izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 3 maja 1944).

² Vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu Hrvatske od 3 maja 1944.

³ Riječ je o napadu dijelova Druge brigade Trideset treće divizije na ustašku miliciju u Velikom Grđevcu (vidi dok. br. 126).

⁴ Dvanaesta divizija izvela je u aprilu 1944 dva napada na ustaše u Đurđencu i to: prvi 9/10 a drugi 21/22. U posljednjem napadu Divizija je imala 5 mrtvih, 24 ranjena i 2 zarobljena (vidi dok. br. 31, 39 i 107).

⁵ U ovom pothvatu protiv jedinica Sedme udarne divizije učestvovali su dijelovi njemačke Prve kozačke konjičke divizije i ustaše (vidi dok. br. 143).

* Riječ je o pothvatu koji su preduzeli dijelovi njemačke 392 legionarske divizije i Devetnaesti ustaški bataljon protiv jedinica Trinaeste i Trideset pete divizije na pravcu Vrhovine — Babin Potok (vidi dok. br. 111).

smjeru iztoka. Partizani su ostavili 19 poginulih i 5 zarobljenih.⁷

Jadranska obala:

23. IV u nastavku borbi sa izkrcanim neprijateljem na otoku Mljetu osvojen je vis 372 i 514 sjeveroiz-
tačno i sjeverozapadno Babinog Polja.

Neprijateljski gubitci: 20 poginulih i 10 ranjenih.⁸

23. IV neprijatelj, koji se izkrcio dan prije na otoku Korčuli, uzpio je u ogorčenoj borbi djelomično pro-
drieti u Blato.

Posada Blata vodi još ogorčenu borbu za mjesto. Iz
mjesto Korčule upućena su pojačanja.⁹

Njemački borbeni čamci sprječavaju neprijatelju spoj
između otoka Visa, Korčule i Mljeta.

Na otoku Braču izvršen je prepad na 2 teretna sa-
movoza. Poginula su 4, a ranjeno 7 Niemaca.

Djelat, nepr. zrakopl.:

23. IV oko 13.00 sati 6 neprijateljskih zrakoplova na-
palo je uzletišta Lučko (10 km j. z. Zagreba). Uni-
šten je 1 naš i 2 njemačka zrakoplova. Uzletišta je
manje oštećeno. Žrtava nije bilo. Jedna leteća tvr-
đava srušena je kod Zaprešića od strane hrvatskog
lovca (vodnik Hrastovčan Leopold pilot lovac 2 lo-
vačkog jata 1. lovačke skupine hrvatske zrakoplovne
legije).

23. IV u 16.15 sati 7 neprijateljskih zrakoplova na-
palo je jednu bitnicu protuzrakoplovne obrane u
Jasenici (kod Mostara) bez štete i gubitaka.

23. IV neprijateljski zrakoplovi napali su i uništili 3
lokomotive kod Diklića (15 km s. Dubrovnika).

23. IV oko 15.00 sati pao je 1 četveromotorni nepri-
jateljski zrakoplov 9 km s. z. Kutine. Posada je za-
palila zrakoplov i prešla partizanima.

24. IV oko 11.30 sati 30 neprijateljskih zrakoplova
bombardiralo je Zemun. Pogođeni su kolodvor, die-
lom tvornica »Ikarus«. Do sada javljene nepoznate
žrtve.

⁷ Pothvat koji su njemačke, ustaške i četničke snage preduzele
s namjerom da unište jedinice Dvadesete divizije doživio je potpun
neuspjeh. Ukupni gubici Divizije u borbama od 22 do 24 aprila bili
su: 4 mrtva, 5 teže i 13 lakše ranjenih i 7 nestalih (vidi dok. br. 111,
130, 131 i 145).

" O rezultatima borbe za Mljet vidi dok. br. 123.

* Jedinice Dvadeset šeste divizije uništile su njemačku posadu
u Blatu 23 aprila. Opširnije o tome vidi dok. br. 132 i 134.

Obćenito: Razviđačke djelatnosti kod Daruvara, Sida, Kistanja i Livna.

Tom prigodom poginulo je 17 partizana, a više ih je ranjeno.

Zaplijenjena je 1 strojopuška i 3 puške. Uhićeno je 17 sumnjivih osoba.

Mjestnom zapovjedništvu Križevci prijavilo se 8 vojnih neposlušnika.

Osobitosti:

Noću 16/17. IV partizani su napali majur Novi i Stari Seleš (8 i 9 km j. Osijeka) i zapalili oko 8 vagona slame i 40 vagona kudelje i lana.

23. IV jedna skupina partizana u njemačkim odorama pozvala je stražu i mornare s broda »Zagreb«, koji je bio usidren 7 km uzvodno od Zemuna, u obližnju kucicu, gdje su ih zatvorili, a brod pretresli i odnijeli 2 strojnice, 4 puške i strjeljivo. U toku su izvidi.

Događaji na prugama:

Na pruzi Našice — Osijek 22. IV oko 06.00 sati između ž. p. Našič. Breznice i Našica te Našičke Breznice i Koške part. su minirali [dva] mosta i istodobno napali želj. postaju Našičke Breznice.¹⁰ Napadaj je odbijen.

23. IV u 21.15 sati partizani su napali želj. postaju G. Stubica i uništili brzoglas.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

**Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)**

(M. P.) Helbich

¹⁰ Ovu diverziju izvele su jedinice Diljskog NOP odreda (vidi dok. br. 139).

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBРАНSTVA OD 26 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA NJEMAČKU POSADU NA KORČULI I BORBAMA U HRVATSKOM ZAGORJU, KOD PODRAVSKE SLATINE, PETRINJE, LIVNA I SINJA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE 1a BROJ 117/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

26. IV. 1944 godine.

I OBCI PREGLED:

Veći uspjesi u podhvatima kod Livna, Lapca, Majevici pl. i u području između r. Bosuta i r. Save. Teške borbe s izkrcanim neprijateljem na otoku Korčuli traju dalje.

Sa otoka Mljeta neprijatelj je uzmakao.

Živahna neprijateljska zrakoplovna razviđačka djelatnost na obalnom području i prelieti znatnih bombarderskih skupina preko cijelog državnog područja. Bombardiran je Ljubuški.

II PODRUČJA:

Varaždin: U podhvalu ustaških postrojbi na Ivanščici pl. 21. i 22. IV neprijatelj je pretrpio osjetljive gubitke od 135 poginulih i velik broj ranjenih.¹ Znatan je plien u

¹ i ¹ Ovi podaci nisu tačni. Jedinice Trideset druge divizije imale su u ovoj borbi 1 poginulog i 4 ranjena a Prva brigada Trideset treće divizije 3 poginula i 4 ranjena. Podaci o uništenju izgubljenog ratnog materijala također nisu tačni. Zaplijenjeni tenk naše su jedinice sutradan upotrijebile u napadu na Ivanec. (Koliko su gubici naših jedinica preuveličani u neprijateljskim izvještajima najbolje se vidi iz bojne relacije Prvog zbornog područja za april 1944. Prema tim podacima, dijelovi Desetog korpusa NOVJ imali su od 14 do 30 aprila samo na području Mjesnog zapovjedništva Varaždin sljedeće gubitke: 1440 poginulih, 512 ranjenih i 13 zarobljenih. Međutim, stvarni gubici koje je Korpus u cjelini pretrpio od 28 marta do 28 aprila na svom operativnom području — ono se protezalo između r. Drave na sjeveru i r. Save na jugu i r. Ilove na istoku i r. Sutle na zapadu — bili su: 53 poginula, 108 ranjenih i 2 nestala borca). Opširnije o tome vidi dok. br. 96, 100, 104 i 113 u ovoj knjizi, tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 3 maja 1944 i bojnu relaciju Prvog zbornog područja u Arhivu Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 4/1, k. 58.

oružju. Vlastiti gubitci: 9 ustaša poginulo i 15 ranjeno. Izgubljeno: 1 osobni i 1 teretni samovoz, 1 krugovalna postaja, 2² gorska topa i 1 borna kola — sve nakon uništenja.

Podrav. Slatina:

Vlastite razviđačke snage izvršile su 23. IV prepad³ na partizane jugoiztočno Podrav. Slatine, ori čemu je 25 partizana poginulo. Zaplijenjena su 23 omota eksploziva i izkopano je 17 nagaznih mina englezkog podrijetla.

Sid: Završen je podhvat u području između r. Bosuta i Save.

23. IV neprijateljski gubitci iznose: 28 poginulih partizana.

Plien: 1 strojnica, 4 vozila i 8 konja. Uništena su 2 čamca s kojima su se služili partizani. Brana na Bosutu je zatvorena.

Zatljučno izvješće slijedi.

Petrinja: U nastavku podhvata naših i savezničkih snaga na području južno Petrinje 22. IV zauzeto je Graberje (12 km j. z. Petrinje) nakon što je savladan jak neprijateljski odpor.⁴ Pojediniosti nisu javljene.

Livno — Glamoč:

Naknadno se doznaje da su 14. IV vršili Niemci i ustaške postrojbe podhvat čišćenja u prostoru oko ceste Livno — Glamoč, pri čemu su partizani imali • 43 mrtva (prebrojano) i 25 ranjenih, a 19 partizana je zarobljeno.⁵ Zaplijenjene su 3 strojnice, 28 pušaka, 1 signalni samokres, 1 sanduk granata za bacač, 2.500 pušanih naboja, 10 tovarnih konja, 1 sedlo, 2 poljske kuhinje, raznih namirnica i opreme.

³ Vjerovatno se misli na prodor izvršen u pravcu Đurđenovca radi deblokiranja tamošnje ustaške posade (vidi dok. br. 107 u ovoj knjizi i tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Šestog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 17 maja 1944).

* Vidi dok. br. 143.

⁵ Gubici Četvrtog bataljona Treće brigade na liniji s. Zirović — s. Ljubunčić bili su: 12 poginulih, 11 ranjenih i 13 nestalih. (Arhiv Istoriškog instituta JNA reg. br. 20/1—2, k. 714).

Sinj: 24. IV vlastite snage zauzele su Vrdovo (15 km s. Sinja), koje je prolazno bilo u partizanskim rukama.®

Jadranska obala:

Poslije neuspješnih ogorčenih borbi na otoku Mljetu, neprijatelj iznenada napustio otok i vlastite snage su bez otpora zauzele Blato (na otoku Mljetu), a drugi dio snaga upućen je u pojačanje napadnutoj posadi na otoku Korčuli.⁷

Posada uporišta Blata (na otoku Korčuli) nalazila se je 23. IV u teškoj borbi sa daleko premoćnim neprijateljem, koji napada uz podršku bacača i topništva. Od 1600 sati prekinuta je svaka veza s ovim uporištem. Bobbene skupine upućene u pomoć napadnutoj posadi u Blatu stigle su 24. IV u 0700 sati do Smokvica (8 km i. Blata). Daljne vesti nisu još stigle.

Djelat, vlast, zrakopl.:

Vršilo je bojne zadaće, prenosilo tvorivo i bacalo promičbene letke.

U području Barice (9 km j.z. Trnova) uspješno je napadnuta jača skupina partizana (800).

22. IV njemačko zrakoplovstvo napalo je partizanske nastambe u Novom Selu (12 km s. z. Garešnice), te uništilo i oštetilo 2 barake.

Djelat, nepr. zrakopl.:

Tokom 24. IV živahna neprijateljska izviđačka djelatnost na području obale, posebno kod Dubrovnika, i prelieti znatnih bombarderskih skupina preko državnog područja u smjeru jug — sjever i obratno. Na Popovom Polju uništili su neprijateljski lovci 24. IV 3 lokomotive.

Istog dana bombardiran je Ljubuški. Pojednost nisu javljene, 24. IV napali su neprijateljski zrakoplovi kod otoka Dakse (3 km s. z. Dubrovnika) manju njemačku brodogradnju bez učinka.

Naknadno se doznaje da je prigodom bombardiranja Zemuna 24. IV bačeno više bombi od 500 kgr. Izravnim pogodcima pogodena je zgrada konjičke škole,

° Vrdovo na Dinari zauzele su tada ustaše ali su ga pod pritiskom jedinica Dvadesete divizije istog dana napustile (vidi dok. br. 145).

⁷ O rezultatima borbi za Mljet i Korčulu od 21 do 24 aprila vidi dok. br. 64, 88, 123, 132 i 134.

željeznička postaja i neke zgrade tvornice zrakoplova »Ikarus«, na kojima su nastale veće štete. Navodno ima dosta poginulih na periferiji grada, gdje je palo mnogo bombi.

Istodobno bombardirano je i Pančevo.

Obćenito: U toku manjih djelatnosti na području Blinjskog Kuta, Slav. Požege i Karlovca poginula su 2 i zarobljena 2 partizana, a zaplijenjeno 3 puške i 1 strojopuška.

Osobitosti:

Prema neprovjerenom izvješću VI ustaškog stajaćeg zdruga, četnička skupina popa Đujića u oblasti Knina, koja je svojedobno bila izjavila »privrženost« i »suradnju« s Niemcima, navodno se u jakosti od 4.000 boraca priključila partizanima⁸ (broj vjerovatno pretjeran).

Događaji na prugama:

Na pruzi Bos. Novi — Sunja 25. IV u 1455 sati između ž. p. Bos. Novi i Ravnice mješoviti vlak naišao je na minu. Prevrnulo se 8 kola. Žrtava nema.

Na pruzi Gabela — Hum 23. IV u 1930 sati između ž. p. Poljice i Jasenica — Lug naišao je vojni vlak na oštećenu prugu, i ujedno bio napadnut. Napadaj je odbijen uz 2 poginula njemačka vojnika i 2 nestala domobrana.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)

(M. P.)

Helbich

" Ovaj podatak nije tačan. Četnici koji su se borili pod komandom Momčila Đujića prelazili su u toku NOB pojedinačno i u grupama na stranu jedinica NOV i POJ, dok je Đujić ostao do kraja saradnik okupatora.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 27 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA SELO GORE I OTOK KORČULU I BORBAMA KOD VARAŽDINA, BOSILJEVA, PETRINJE, KNINA I VRDOVA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 118/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

27. IV 1944 godine

I OBĆI PREGLED:

Ivanec je oslobođen.

Uporište Blato na otoku Korčuli savladano od premoćnih neprijateljskih snaga i nakon što je slaba posada izginula.

II PODRUČJA:

Varaždin:

26. IV naše snage zauzele su Ivanec, koji je od 23. IV bio u partizanskim rukama.¹ Partizani su potisnuti u smjeru juga i iztoka.

Podhvat u području južno Varaždina nastavlja se uz žestoke borbe.²

Jastrebarsko:

U toku je podhvat naših i njemačkih snaga u Zumberku.

26. IV dostignuta je crta: Mačković B., Kostanjevac, i Konjarić Vrh (13, 14 i 15 km z. i s. z. Jastrebar-

¹ Ivanec su 23 aprila zauzele jedinice Desetog korpusa NOVJ, uništivši prethodno ustašku posadu (vđi dok. br. 78, 97 i 104. u ovoj knjizi i tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 3 maja 1944).

² U bojnoj relaciji Prvog zbornog područja o tome piše: »24 travnja u 14.30 sati počeo je pothvat (Iz dnevnog izvještaja P.T.S. od 26 aprila 1944 vidi se da je namjera neprijatelja bila: okružiti i uništiti naše jedinice na ovom području — prim. red.) 1 bojne V ustaškog zdruga, dielovi 1. pješačke pukovnije P. T. S., oklopnog sklopa P. T. S., njemačkog oružništva i 1 voda haubica Domobranske središnje škole protiv odmetničkih skupina na prostoriji: Crešnjevo — Bikovec — Ivanec Na crti Crešnjevo — Bikovec traje neprestana borba. Na toj crti odmetnici su se utvrdili sa samim automatskim oružjem. 1 velika borna kola su naišla na minu i izgorila. 25 travnja, našim snagama nije uzpjelo potisnuti odmetnike. Borba se još uvijek vodi na istoj crti.

skog) bez vlastitih gubitaka, dok je neprijatelj imao 19 poginulih i 9 zarobljenih partizana.³

Karlovac: 26. IV započeo je podhvat prema Bosiljevu (22. km j.z. Karlovca). Pojediniosti još nisu objavljene.⁴

Petrinja: Podhvat u području Petrinje i Kostajnice završen je.⁵ Ukupni neprijateljski gubitci: 41 poginulo, 16 zarobljeno. Plieni: 2 strojnice, 1 strojpuška, 1 stroj-samokres, 28 pušaka i mnogo strjeljiva. Vlastiti gubitci: 12 ranjenih.

25. IV jake partizanske snage izvršile su prepad na Goru (8 km j. z. Petrinje), prepad je odbijen pristiglim pojačanjem iz Petrinje.⁶

Pojediniosti još nisu objavljene.

Nijemci zapoviedili evakuaciju stanovništva iz Gore u Petrinju.

Knin: U noćnim borbama 23/24. IV u području sjevero-iztočno Knina neprijatelj je ostavio 7 poginulih.

Naši gubici: 15 mrtvih i 20 ranjenih. Gubici odmetnika: 300 mrtvih, 402 ranjena, 11 zarobljenih. Plieni: 1 strojpuška, 15 pušaka i 4 naga-zne mine...« Podaci o broju ubijenih, ranjenih i zarobljenih parti-zana u očitou su nesrazmjeri sa količinom oružja koju su ustaše zapli-jenile. Jedinice Trideset druge divizije imale su u ovim borbama 2 poginula i 16 ranjenih boraca (vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 3 maja 1944, bojnu relaciju Prvog zbornog područja i dnevna izvješća P.T.S. u Arhivu Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 4/1, k. 58 i 1/268—26, k. 112).

¹ U ovom pothvatu od neprijateljskih jedinica učestvovali su dijelovi njemačkog Rezervnog lovačkog puka i Desete ustaške bojne iz Karlovca i Desete bojne Drugog posadnog zdruga iz Ozlja. Namjera im je bila da iznenadnim prodorom na oslobođenu teritoriju razbiju Omladinsku brigadu »Joža Vlahović« i unište pozadinske ustanove. Nadmoćnije neprijateljske snage, podržane tenkovima, uspjele su potisnuti Brigadu i izbiti u Sošice. Spalivši ovo selo, neprijatelj se povu-kao u svoje garnizone. Gubici Brigade bili su: 3 mrtva, 6 ranjenih i 1 zarobljen (vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Trideset četvrte divizije Stabu Četvrtog korpusa NOVJ i bojnu relaciju Prvog zbornog pod-ručja za mjesec april u Arhivu Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 4/1—17, k. 58).

² Jedinice Trinaeste divizije u sadejstvu sa Karlovačkom briga-dom napale su 26 aprila dijelove njemačkog Prvog lovačkog rezervnog puka u Bosiljevu. Navedeni pothvat njemačkih i ustaških snaga iz Zvečaja i Generalskog Stola preduzet je radi rasterećenja napadnute posade. Opširnije o tome vidi dok. br. 102 i 135.

³ Vidi dok. br. 143.

⁴ Napad na s. Gore izvele su jedinice Sedme divizije (vidi dok. br. 115 i 133).

Sinja: Prema naknadnom izvješću u borbama kod Vrdova (15 km s. Sinja) neprijatelj je imao 28 poginulih i 6 zarobljenih partizana, a zaplijenjena je 1 strojnica, mnogo ručnog vatrenog oružja i strjeljiva, te 265 ovaca i konja. Vlastiti gubitci: 2 domobrana, 2 ustaše i 9 Niemaca poginulo, 4 domobrana i 3 ustaše ranjeni (spoj dnevno izvješće br. 117).⁷

Jadranska obala:

24. IV na otoku Korčuli neprijatelj je uspio zauzeti Blato nakon žilavog odpora posade, koja se borila do posljednjeg čovjeka.⁸ Pomoć koja je upućena Blatu zaustavljena je od jakih neprijateljskih snaga kod Smokvica, gdje je odbila sve napadaje premoćnog neprijatelja. Neprijatelj zauzima nove postave oko uporišta Smokvice pripremajući se za nove napadaje.

Pred Zadrom 3 neprijateljska motorna čamca prisiljena su na povlačenje vatrom naših bitnica.

Djelat, nepr. zrakopl.:

25. IV kod Brača napali su neprijateljski lovci 2 njemačka motorna brodića i oštetili ih.

25. IV neprijateljski zrakoplovi napali su strojničkom vatrom želj. postaju Metković. 2 građanske osobe i 2 njemačka vojnika ranjeni, a 1 lokomotiva je oštećena. Istog dana u luci Doli kod Stona neprijateljski zrakoplovi teže su oštetili jedan brodić.

Obćenito: Prigodom razviđanja kod Varaždina, Križevaca, Cazina, Novog Vinodola i Bjelovara zarobljeno je 3 partizana, 6 je prebjeglo, a uhićena su 22 vojna neposlušnika i zaplijenjena 2 talijanska topa bez ztvarača.

Podhvatnom zapovjedništvu Križevci prijavilo se 5 voj. neposlušnika.

⁷ Vidi dok. br. 145 i 177.

• Prilikom desantne akcije na Korčuli jedipice Dvadeset šeste divizije uništile su njemačke posade u Blatu i Veloj Luci. Ubijeno je 297 a zarobljeno 459 neprijateljskih vojnika i oficira. Pored toga ubijen je i ranjen velik broj neprijateljskih vojnika u borbama kod Smokvice (vidi dok. br. 132 i 134).

U toku 23. i 24. IV u području Cazina predalo se ukupno 114 partizana u glavnom pripadnika skupine odmetnika Huske Miljkovića.⁹

ZA POGlavNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich
(M. P.)

BR. 179

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DO-
MOBRANSTVA OD 28 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA
NOV I POJ NA GORE, OTOK KORČULU I BORBAMA KOD
PITOMACE, DARUVARA, PODRAVSKE SLATINE I GRA-
CACA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 119/44. g.
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
28. IV 1944 godine.

I OBĆI PREGLED:

Nedavno izkrcani neprijatelj protjeran je i sa otoka
Korčule.
Ston bombardiran.

II PODRUČJA:

Virovitica:

Podhvatom u području 18 km s. z. Virovitice nepri-
jatelj je odbačen prema jugu uz 12 poginulih, 20
ranjenih i 8 zarobljenih partizana.¹

⁹ O Huski Miljkoviću vidi tom V, knj. 19, dok. br. 26.

¹ Vjerovatno se odnosi na pothvat na području Pitomače, gdje se tada nalazio Treći bataljon Bjelovarskog NOP odreda. Pred nadmoćnijim neprijateljem Bataljon se povukao na Bilo Goru. U izvještaju Štaba Istočne grupe odreda nema podataka o gubicima Bataljona (vidi dok. br. 2/1—2, k. 1623, u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

Daruvar: Započeo je podhvat njemačkih i naših oružanih snaga u području s. i. Daruvara. Naše postrojbe zaposjele su 26. IV postave pored ceste Daruvar — Pakrac.²

Podrav. *Slatina:*

U podhvat u njemačkih oklopljenih skupina 18 km j. i. Podrav. Slatine neprijatelj je odbačen u smjeru juga i jugoistoka, uz 20 poginulih i velik broj ranjenih.³ Progon neprijatelja otežan je zbog srušenih mostova i prekopenih puteva.

Petrinja: Prigodom napadaja partizana (oko 200) na Goru (8 km j. z. Petrinje) u noći 25/26. IV hrabra posada koja je s pristiglim pojačanjem odbila partizane imala je 25 poginulih ustaša.⁴

Gračac: 25. IV pristiglim pojačanjem odbijen je napadaj partizana 9. km s. Suvaje.

Jadranska obala:

Poslije svog neuspjelog napadaja na uporište Smokvice, na otoku Korčuli, neprijatelj se povukao prema zapadu.⁵

Noću 25/26. IV njemačka skupina ušla je u Blato bez dodira s neprijateljem.⁶ Po izkazu pučanstva neprijatelj je u velikoj žurbi napustio otok na englezkim brzim čamcima.

Noću 25/26. IV djelovanjem vlastitog topništva raztjerano je nekoliko neprijateljskih motornih čamaca kod otoka Oruđa (1 km j. otoka Drvenika).

Djelat. *vlast.* *zrakopl.:*

Izviđačka djelatnost i bacanje promidžbenih letaka.

Djelat. *nepr.* *zrakopl.:*

25. IV neorijateljski zrakoplovi napali su Ston. Po-
gođeno je jedno skladište, konvikt, nekoliko kuća i
1 samovoz.

² i ³ Njemačke i ustaško-domobranske snage započele su 26 aprila ofanzivna dejstva protiv jedinica Šestog korpusa NOVJ. Komunikaciju Daruvar — Pakrac posjele su jedinice Četvrtog gorskog zdruga po naređenju njemačke Četrdeset druge lovačke divizije (vidi dok. br. 136 u ovoj knjizi, tom V, knj. 27, iskustva Štaba Šestog korpusa NOVJ od 20 maja 1944 i bojnu relaciju Prvog zbornog područja u Arhivu Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 4/1—12, k. 58).

⁴ Opširnije o tome vidi dok. br. 115 i 133.

⁵ i ⁶ Poslije uspješno izvršenog napada na njemačke posade u Blatu i Veloj Luci na Korčuli jedinice Dvadeset šeste divizije povukle su se na Vis (vidi dok. br. 132 i 134).

23. IV kod Bjelovara srušena su 2 američanska lovca.

26. IV neprijateljski zrakoplovi bacali su promidžbene letke nad Dubrovnikom.

Obćenito: U toku izviđačkih i manjih borbenih djelatnosti kod Broda, Drežnice i Bihaća neprijatelju su naneseni gubitci: 14 poginulih, 27 zarobljenih, prebjeglo 3 partizana. Zaplijenjeno je 1 strojica. Mjestnom zapovjedništvu Varaždin javilo se daljnjih 12 vojnih neposlušnika i 1 partizan, a mjestnom zapovjedništvu Križevci 20 vojnih neposlušnika.

Događaji na prugama:

Na pruzi Zagreb — Zaprešić 28. IV u 05,10 sati između ž. p. Vrapče i Podsused naletio je njemački vojni vlak na minu.⁷ Stroj je izkočio a 1 kolosjek je oštećen. Žrtava nema.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich

(M. P.)

⁷ Minu su postavili diverzanti Trećeg diverzantskog bataljona (vidi dok. br. 2—4, k. 121, u Arhivu Istoriskog instituta JNA).

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 29 APRILA 1944 O DEJSTVIMA PROTIV JEDINICA NOV I POJ NA PODRUČJU HRVATSKOG ZAGORJA, U SLAVONIJI, NA ZUMBERKU, KOD KARLOVCA I GRAČACA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 120/44.

OPERATIVNOM ODJELU MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

29. IV 1944 godine

I OBCI PREGLED:

Podhvati u Ivanšćici pl. i južno od Tuzle uspješno se nastavljaju.

Uspješno je završen podhvata u Zumberku.

Oslobođeno Bosiljevo i Sošice.

II PODRUČJA:

Varaždin: U podhvatu na Ivanšćici pl. do 28. IV neprijatelj je imao mnogo poginulih (cieni se na 300) i velik broj ranjenih. Plien: 1 strojopuška, veći broj puška, 4 mine, razna oprema i tvorivo.¹

Prigodom zauzimanja Ivanca 26. IV oslobođeno je 40 zarobljenih ustaša. Neprijateljski gubitci su znatni, dok vlastiti iznose: 15 poginulih i 20 ranjenih ustaša.²

Nakon ogorčene borbe s premoćnim neprijateljskim snagama posada Beleca (5 km s. s. i. Zlatara) povukla se 28. IV i probila u Zlatar, zadavši neprijatelju osjetljive gubitke.

Za sudbinu zaostalih 50 vojničara posade u Belec u ne zna se.³

¹ i ³ Vidi dok. br. 177 i 178.

³ Napad na ustašku posadu u Belec u izveo je Udarni bataljon Zapadne grupe NOP odreda Desetog korpusa. Napad su obezbjeđivale ostale jedinice Grupe i Prva brigada Trideset treće divizije (vidi dok. br. 113 i 149 u ovoj knjizi, tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Desetog korpusa Glavnog štabu NOV i PO Hrvatske od 3 maja 1944, i dnevna izvješća PTS u Arhivu Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 1'268—26, k. 112).

Virovitica:

27. IV odlazkom naše posade iz Suhopolja ponovno su se pojavile partizanske skupine, koje ugrožavaju to mjesto.⁴

Upućen je oklopni vlak u Suhopolje radi osiguranja odkupa krumpira.

Brod — Đakovo:

Započeo je podhvat u Dilj Gori.⁵

Kod Levanjske Varoši <18 km z. Đakova) slomljen je 26. IV odpor partizana, koji su odbačeni u smjeru zapada.®

10 km s. i. Broda razoreno je 10 neprijateljskih baraka, 6 partizana je ubijeno, a 21 je zarobljen.

Jastrebarsko:

Podhvat u području Zumberka završen je 28 IV. Naše su postrojbe zauzele Sošice (23 km s. z. Jastrebarskog). Neprijatelj je izgubio: 34 poginula, 21 zarobljenog i 2 prebjegla partizana.⁷ Zaplijenjen je 1 talijanski gorski top, 1 protuoklopni top, 14 pušaka, strjeljivo i drugo ručno vatreno oružje. Vlastiti gubitci: 1 popinuo i 1 ranjen.

Karlovac: Uspješno je završen podhvat odterećenja uporišta Bosiljevo (22 km j.z. Karlovca). Neprijateljski gubitci: 75 poginulih i 33 zarobljena partizana.⁸ Plien: 1 strojopuška i 30 pušaka. Posadi u Bosiljevu prijavila se 3 vojna neposlušnika.

Gračac: U području istočno od Srba (22 km s. i. Gračac) razpršena je manja neprijateljska skupina.

U području Dugog Polja (7 km j. i. Srba) 1 njemačka podhvatna skupina naišla je na žilav otpor neprijatelja u jakosti od 1500 ljudi. Neprijateljski gubitci: 58 poginulih, veći broj zarobljenih.⁹ Vlastiti gubitci: 10 poginulih, 2 ranjena i 2 nestala.

¹ Na području Suhopolja djelovao je tada Bilogorski NOP odred (vidi dok. br. 148).

⁵ i ⁶ Vidi dok. br. 139.

⁷ i ⁸ Vidi dok. br. 178

³ Od 26 do 28 aprila vodile su se na ovom području borbe između Treće brigade Šeste divizije i dijelova njemačke 373 legionarske divizije »Tiger«. Gubici Brigade u ovim borbama bili su: 12 mrtvih i 37 ranjenih. (Podatak iz Arhiva Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 13—1/7, k. 797).

Djelat, vlast, zrakopl.:

**Vršilo borbene zadaće, razvidanja i bacanje promič-
benih letaka.**

Osobitosti:

**Nakon zauzimanja Blata na otoku Korčuli nađen je
teško ranjen pobočnik jedne njemačke bojne, kojeg
je pučanstvo sakrilo od partizana i tako ga spasilo.**

Događaji na prugama:

**Na pruzi Sunja — Bos Novi 28. IV u 15,20 sati izme-
đu ž. p. Ravnica i Bos. Novi naišao je njemački vojni
vlak na mine. Stroj i 11 kola izkliznulo. Poginuo 1,
a ranjeno 11 njemačkih vojnika.**

**26. IV pruga Našice — Osijek predana je prometu
s prelazom preko mosta kod želj. postaje Našička
Breznica.**

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

**Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(M. P.) (HELBICH)
Helbich**

IZVJEŠTAJ OSME ŠATNIJE DRUGE BOJNE OD 29 APRILA
1944 ZAPOVJEDNIŠTVU ŠESTOG USTAŠKOG STAJAČEG
ZDRUGA O NAPADU NA USTAŠKO-DOMOBRA NSKU PO-
SADU U ARZANU¹

8. SAT II. — A. BOJNE

1. DOMOBRA NSKE DOBROVOLJAČKE PUKOVNIJE

Broj 1/tajno

U Aržanu dne 29. IV. 1944.

Predmet: Izvještaj sa
terena od 27/28-IV. 44.

ZAPOVJEDNIŠTVU VI. UST. STAJ. ZDRUGA

Imotski

U noći od 27/28. IV. 44 23.40h napali su partizani² ostsjek kojeg je držao 5. sat, t. j. Gradinu, koji je odmah prihvatio borbu. Posade ostalih ostsjeka su na svojim mjestima očekivale razvoj događaja.

Po zalazu mjeseca t. j. u 0.30h bila je zgrada stožera bojne obkoljena, a da se nije znalo sa koje su strane došli partizani. Istovremeno su napadnuti svi postavi.

Kako je težište borbe nastalo oko stožera bojne, a kako stožerna sat brojčano slaba a naoružana još slabije nije mogla izdržati blizki nenadani napad, kratki otpor iste bio je brzo svladan uslijed čega je ovaj sat morao položiti oružje. Malom broju je uspjelo probiti se i izbjeći zarobljavanje. Tako je i zapovjednik bojne uspio umaći jer se nalazio pred zgradom stožera bojne.

Istovremeno je bio napadnut jedan dio pratećeg sata kod svoje nastambe iz pravca M. Vinice. Kako je i ovaj sat brojčano slab, a naoružan za samoodbranu vrlo slabo, odlučio se da probije neprijateljske redove i da na taj način pokuša spasiti oružja (2 teška bacača). To mu je i uspjelo bez ikakvih gubitaka u ljudstvu osim što je jedan jahaći konj bio pušten da ga partizani odvedu, kao i 2 (dva) tegleća konja sa kolima. Kola sa oba tegleća konja povraćena su nenadnim prepadom

¹ Original, pisan mastilom i olovkom, latinicom, nalazi se u Arhivu Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 34/4—2, k. 117.

² Napad je izvela Treća brigada Dvadesete divizije i jedna četa Mosorskog NOP odreda (vidi dok. br. 140).

jedne grupe domobrana kad su ista natovarena hranom iz skladišta pošla sa partizanima u pravcu Tijarice.

Za vrieme borbe kod stožerne i prateće sati čula se paljba i na postavima vodova (po jedan) 7 i 8 sati koji su držali položaj na kotama j.z. od stožera bojne kojeg su zaštićivali sa te strane.

Odmah je bilo jasno, da je stožerni i prateći sat bio napadnut od partizanskih snaga, koje su mimoišle ova dva voda sa kojima su partizani zametnuli borbu.

Pomoć stožeru bojne nije se mogla pružiti od 5, djela, 8 i 7 sata jer su isti morali braniti čitavu noć na svojim postavima.

Ipak je zapovjednik 8 sata sa jednim polurojem prešao polje da pomogne, ali je bio preslab i dopao robstva kojeg se bjegom oslobodio.

Nakon izvršene pljačke stožera i skladišta II. a bojne (ista nastamba) zgrada je zapaljena.

Po uvidima je ustanovljeno da je *iz uredovnica stožera* nestalo:

- 1) krugoval i brzoglas, kao i šifra (krugovalničari zarobljeni)
- 2) svi spisi obični i tajni (pisari zarobljeni) pribor i pečati
- 3) ambulanta (liječnik i bolnica zarobljeni)
- 4) spisi stožernog sata (zapovjednik zarobljen)

Iz skladišta bojne

- 1) 100 (sto) pari veša (košulje i gaće)
- 2) 150 (stopedeset) pari obojaka
- 3) 6 (šest) pari cipela
- 4) 60 (šestdeset) pari rashodovanih cipela
- 5) po 47 (četrdesetsedam) komada rashodovanih surki, hlača i kabanica
- 6) 7 (sedam) šatorskih listova
- 7) 27 (dvadeset sedam) gunjeva
- 8) 8 (osam) pokvarenih pušaka
- 9) 1 (jedan) sanduk strijeljiva za »Bredu«
- 10) 150 (stopedeset) granata za laki bacač
- 11) 5 (pet) uprtača za laki bacač
- 12) 2 (dva) samokresa »Astra«
- 13) 500 (petstotina) naboja za strojosamokres (9 m/m)
- 14) 1 (jedan) pokvareni laki bacač (45 m/m)
- 15) 1 (jedan) sanduk sapuna od 50 (pedeset) kg
- 16) 8 (osam) komada torbica
- 17) 6 (šest) uprtnjača
- 18) 80 (osamdeset) praznih vreća od 50 kg i 20 (dvadeset) domobranskih od 75 ks

- 19) 20 (dvadeset) litara benzina
- 20) 5.50 (petipol) kg ulja za začini
- 21) 100 (sto) kg soli
- 22) 1 (jedan) sanduk kondenzirane kafe, t. j. 2000 (dvijetisuće) obroka (1000 paketića)
- 23) 180 kruhova (stoosamdeset), t.j. 360 obroka
- 24) oko 200 (dvjesto) kg zobi
- 25) 120 (stodvadeset) kg marmelade
- 26) 2 (dva) sanduka dvopeka
- 27) 15.000 (petnajesttisuća) kom. cigareta (Drina, Ljubuški, Trebević i Rama) za novac
- 28) 4 (četiri) mala paketića šibica

Prema izvještajima zapovjednika satova *gubitci u ljudstvu* su slijedeći:

- I. 1) mrtvih 4 (četiri) = 2 iz 5 sata a 2 iz stožernog sata
- 2) ranjenih 5 (pet) = iz 5 sata
- 3) nestalih 25 (dvadesetpet) = 5 sat 15, 7 sat 1, 8 sat 9
- 4) zarobljenih 35—40 (tridesetpet do četrdeset) 1 iz 8 sata, ostalo iz stožernog sata

utrošak strjeljiva:

- III. 1) 9.500 (devettisućapetstotina) naboja za puške, strojopuške i strojnice
- 2) 15 (petnajest) kom. granata za teški bacač
- 3) 130 (stotinutrideset) kom. granata za laki bacač
- 4) 50 (pedeset) signalnih naboja
- 5) 550 (petstopedeset) naboja za strojoramokres

II. *gubitci u oružju:*

- 1) 65 (šestdesetpet) pušaka
- 2) 1 (jedna) strojopuška
- 3) 1 (jedna) strojnica »Breda« bez postolja

Podatci o neprijatelju:

Prema izvještajima koje smo do sada primili od seljaka iz sela kroz koja su se partizani povukli doznaje se da su imali jačinu od cca 1200 (tisućudvjesta) naoružanih ljudi, t. j. dvije brigade.

Povukli su se pravcima: Tijarica, Prisika — Kamešnica, Ljubičići — Tijarica, Vinica — Zavelim. Prema prijašnjim izvještajima doznali smo da jedna grupa partizana kruži oko Ričice (u Dugom Polju) a te navode potvrđuje činjenica da su se u tom pravcu povukli.

Prilikom napada služili su se teškim bacačima (2 u Prisiki a jedan u Tijarici) i lakim, strojnicama, strojoramokresima i puškama.

Prema izvještajima nalaze se oko D. Tjarice, u Lisko-vači, a radi podataka da se približuju Prisiki i da se koncentriraju u D. Tjarici, sinoć je čitava bojna zauzela položaj na Stražbenici i Orlovači (Janina Draga) radi pomanjkanja strijeljiva i veće blizine njemačkoj posadi u Studencima. Zorom povratila se bojna na stare postave odakle su poslate u izviđanje obhodnje u svim pravcima.

Prednji izvještaj dostavlja se s molbom na znanje.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Zapovjednik, podporučnik
(Kosović)
(M. P.) Petar Kosović

BR. 182

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA GLAVNOG STOŽERA DOMOBRA NSTVA OD 30 APRILA 1944 O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA NOVI MAROF, NA POLOŽAJE ČETVRTOG GORSKOG ZDRUGA KOD DARUVARA, NA PRANDANOVCE I NORMANCE I BORBAMA KOD GRAČACA I BRIBIRSKIH MOSTINA

VOJNIČKA TAJNA

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 121/44.

OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA

30. IV 1944. godine

I OBCI PREGLED:

Podpun odbranbeni uspjeh kod Novog Marofa. Podhvati u istočnoj Bosni i Papuku uspjehno se nastavljaju.

II PODRUČJA:

Varaždin: 28. IV odbijen je napadaj partizana na N. Marof. Energičnim protunapadajem neprijatelj je odbačen i u žestokoj borbi kod Podruta ostavio: 323 poginula (izbrojano).¹ Među njima su nađeni pripadnici jednog

¹ U depešama koje je Štab Desetog korpusa poslao Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske 3. maja 1944 o napadu na N. Marof piše: »Danas napali na N. Marof — po svemu izgleda akcija otkrivena i jedi-

partizanskog stožera s »komandantom« Vladom Bulatom, velik je i broj ranjenih, među kojima teže »komandant odreda« Družinec. Vlastiti gubici: 15 mrtvih i 24 ranjena. Plien: povraćena su 1 borna kola koja su 21. IV bila izgubljena, 1 velika bacača, 4 strojnice, 1 kola brozglasnog tvoriva i 2 kola strjeljiva. Razpršeni neprijatelj povukao se djelimično u Kalnik, a djelimično u Ivanščicu pl.

Požega — Daruvar:

U nastavku podhvata na Papuk Pl. potisnula je vlastita južna skupina glavninu neprijateljskih snaga 27. IV pred mrak na crtu: Gredina — Orljavac — Čečavac (17,19 km s.z. Slav. Požege), gdje se vode teške borbe. Sjeverna skupina potiskuje partizane od Đulaveca, Cabune i Lukovca (4 km j. z. Podrav. Slatine) prema jugu.

Partizani ostavljajući mjestne zalaznice povlače se glavinom na greben Papuk Pl.²

29. IV u 00,45 sati napale su premoćne partizanske snage našu zaprečnu crtu: Podborski Doljani — Kip (4 i 6 km j. Daruvara), uz podporu težkih bacača. Nakon trosatne borbe neprijatelj je odbačen sa uporišta Podborski Doljani i Kip, dok se u međuprostoru uspio probiti, djelimično prema zapadu, a djelimično prema jugozapadu, obišavši Daruvar.

Vlastiti gubici: 2 poginula, 2 ranjena i 2 nestala domobrana i 1 dočastnik, dok je izgubljena 1 strojopuška i 1 strojosamokres. Neprijateljski gubici su veliki, ali nisu mogli biti točno ustanovljeni. Po

nice sačekane u zasjedi. Ranjen komesar Robić. (Ivan, tada politički komesar Trideset druge divizije. Prim. red.) Tenk izgubljen... 23. IV. (pogrešno dešifrovano. Treba 28 IV. Prim. red.) jedinice 32 div. i zap. [adnel] grupe odreda vodile su teške borbe kod Novog Marofa i Podruta. Zarobljenoj 26 nepr. vojnika. Ubijeno 50 a veći broj ranjen. Plien: 1 p. mitraljez, 3 šmajsera, 20 pušaka i manja količina municije. Uništen top. Naši gubici: 22 mrtva i 12 ranjenih. Izgubljen tenk.« Od rukovodilaca poginuli su u ovoj borbi komandant Trećeg bataljona brigade »Braća Radić« i politički komesar Treće čete, a ranjeni zamjenik komandanta i oficir pri štabu ovog bataljona. Komandant Zapadne grupe NOP odreda Rade Bulat i Ivan Družinec nisu poginuli. Opširnije o tome vidi dok. br. 113 i 149, u ovoj knjizi, tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Trideset druge divizije Štabu Desetog korpusa NOVJ od 2 maja 1944 i knjigu primljenih depeša Glavnog štaba NOV i POH u Arhivu Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 5—2, k. 119/1. Vidi dok. br. 136 i 179.

izkazu mještana proveženo je kroz š. Sibovac preko 30 mrtvih i veći broj ranjenih partizana.³

Valpovo: Noću 27/28. IV partizani su napali uporišta u s. Prandanovcima i Normancima (12 i 14 km j.z. Valpova). Napadaj je odbijen. Podrobnosti nisu objavljene.

Gračac: U podhvalu iztočno od Srba (22 km s. i. Gračaca) nastavljaju se teške borbe s partizanskim snagama, koje vrše protunapadaje.⁴ Uzprkos neprijateljskih pojačanja zauzet je noću 27. IV vis 4 km iztočno od Srba. Neprijatelj je imao 6 mi'tvih. Vlastiti gubitci: 9 ranjenih.

Benkovac: U podhvalu kod Bribirskih Mostina (20 km j. i. Benkovca, poslije ogorčene borbe, kojoj je neprijatelj upotriebio bacače, strojnice i 1 protuoklopni top, razbijen je i odbačen neprijatelj u smjeru sjeveroiztoka, ostavivši na mjestu borbe 22 mrtva i 2 zarobljena partizana.⁵ Zaplijenjeno: 200 granata za bacač i uništeno je 13 mina. Vlastiti gubitci: 10 ranjenih.

Djelat, vlast, zrakopl.:
Vršilo razvidanje, prienos tvoriva i bacanja promičbenih letaka.

Djelat, nepr. zrakopl.:
29. IV u 16,00 sati više neprijateljskih lovaca — bombardera izvršilo je teroristički napadaj na Dubrovnik. Pojednosti još nisu objavljene.

Obćenito:
U toku manjih djelatnosti u području Križa, Popovače, Bjelovara, Siska, Ozlja, Križevaca i Varaždina

* Daruvarski NOP odred napao je 28/29 aprila dijelove Četvrtog gorskog zdruga u Podborskim Doljanima a 30 aprila u Kipu. U prvom napadu Odred je imao 3 ranjena, a u drugom 2 poginula i 3 ranjena borca (vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Zapadne grupe NOP odreda Štabu Šestog korpusa NOVJ od 22 maja 1944 i izvještaj Štaba Daruvarskog NOP odreda u Arhivu Istoriskog instituta JNA pod reg. br. 14/6, 15/6 i 16/6, k. 1605).

⁴ Vidi dok. br. 180.

⁵ Na ovom području djelovale su u drugoj polovini aprila jedinice Devetnaeste divizije (vidi tom V, knj. 27, izvještaj Štaba Devetnaeste divizije Štabu Osmog korpusa NOVJ od 3 maja 1944).

poginulo je 5, ranjena 4, zarobljeno 18 i predala se 2 partizana, a 37 vojnih neposlušnika prijavilo se vojničkim oblastima.

Osobitosti:

Mjestno zapovjedništvo Bihać javlja da su odmetnici Huška Miljković i njegov brat Saban ubijeni od bivših pristaša.⁶

Događaji na prugama:

Na pruzi Zagreb — Karlovac 30. IV u 08,00 sati između ž. p. Leskovac i Horvati naišao je oklopni vlak na minu. Žrtava nema. Pojediniosti nisu javljene.

Zelj. pruga Volinja — Dobrljin, Ravnice — Bos. Novi, Laćarak — Mitrovica i Mitrovica — Voganj prohodne su.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

**Pročelnik Operativnog odjela
glavnostožerni podpukovnik
(HELBICH)
Helbich**

(M. P.)

⁶ Vidi tom V, knj. 19, dok. br. 26.